2. Tertialrapport 2022

MOSS KOMMUNE

Innhold

Kommunedirektørens forord 2
Økonomirapportering drift 3
Klimabudsjett 7
Kommunens tjenesteområder 14
Kommunedirektør med stab 14
Kommunalområde kultur, oppvekst og aktivitet 21
Enhet kultur,aktivitet og mestring 25
Enhet barnehage 33
Enhet skole 36
Enhet barnevern, bolig og inkludering 43
Enhet NAV 47
Kommunalområde helse og mestring 55
Enhet helsehus 60
Enhet samhandling 64
Enhet sykehjem og omsorgsboliger 68
Enhet hjemmetjenester 71
Kommunalområde plan, miljø og teknikk 76
Enhet plan, byggesak og geodata 83
Enhet kommunalteknikk 85
Enhet miljø og landskap 89
Enhet samfunnsutvikling 95
Fellesposter drift 99

Kommunedirektørens forord

Resultatet etter 1. tertial viste et behov for å bruke 60,75 millioner av disposisjonsfondet for å saldere budsjettet. Hovedårsaken var at vi måtte dekke koronautgifter av våre egne midler. Gjennom 2. tertial har det påløpt uforutsette utgifter. Eksempelvis var det som følge av et stramt arbeidsmarked vanskelig å skaffe tilstrekkelig med vikarer til pleie og omsorgstjenester i sommer. Resultatet etter 2. tertial endte likevel opp med at det ikke er nødvendig å bruke ytterligere av disposisjonsfondet fordi skatteinntektene ser ut til å bli høyere enn det som staten la til grunn i mai.

Beregning av skatteinntekter har de siste årene vist seg å være utfordrende. Med den erfaringen vi har hittil i år, kan det ikke utelukkes at vi kan få enda høyere skatteinntekter den siste delen av året enn det som er budsjettert. Fortsatt håper vi at våre koronautgifter i år blir kompensert når vi kommer ut i desember. Motstykket er at vi har en pris- og kostnadsvekst som vi ikke får kompensert, og som vi drar med oss inn i 2023. En betydelig vekst i rentenivået det siste året bidrar også til at den økonomiske situasjonen blir krevende i årene framover.

Moss kommunes befolkning vokser. Fra 1. juli 2021 til 1. juli 2022 ble det 859 flere innbyggere noe som er en vekst på 1,7 prosent. En del av befolkningsveksten skyldes at det fødes flere barn. I 2022 ser det ut til at det blir 490-500 fødsler. Dette er en økning på 40-50 nyfødte i løpet av tre år.

En annen årsak til befolkningsveksten er ukrainske flyktninger. UDI har justert prognosen for antallet flyktninger til Norge fra Ukraina til 40 000 i år. Prognosen for behov for bosettingsplasser i kommunene neste år er svært usikker, men foreløpig anslått til 30 000. Moss kommune har jobbet aktivt og godt med mottak av flyktninger fra Ukraina. Bosettingstakten har vært høy, og muliggjort blant annet av en sterk mobilisering av sivilsamfunnet. Moss kommune har nå brukt alle sine plasser til bosetting av flyktninger i 2022. Vi har ikke bosatt alle enda, men har cirka 30 som venter på mottak og som vil bosettes så raskt som mulig.

Økonomirapportering drift

Totaloversikt økonomi

Beløp i 1000

	Regnskap hiå.	Budsjett 2022	Årsprognose	Prognose årsavvik
Sentrale inntekter	-2 161 945	-3 317 665	-3 340 649	22 984
Netto finansutgifter og inntekter	12 775	33 566	30 197	3 369
Avsetninger og årsoppgjørsdisposisjoner	6 000	-54 750	-54 750	0
Til disposisjon	**-2 143 170**	**-3 338 849**	**-3 365 202**	**26 353**
Kommunedirektør med stab	177 870	279 971	274 874	5 097
Kommunalområde kultur, oppvekst og aktivitet	962 866	1 526 892	1 536 642	-9 750
Kommunalområde helse og mestring	878 389	1 255 172	1 284 672	-29 500
Kommunalområde plan, miljø og teknikk	59 155	143 987	150 787	-6 800
Fellesposter drift	176 644	132 827	118 227	14 600
Sum disponering	**2 254 924**	**3 338 849**	**3 365 202**	**-26 353**
Merforbruk -/mindreforbruk +	**111 754**	**0**	**0**	**0**

Sentrale inntekter

Beløp i 1000

	Regnskap hiå. 2022	Rev. bud. 2022	Prognose	Avvik i kr
Frie disponible inntekter				
Skatt på inntekt og formue	-1 061 921	-1 712 658	-1 762 195	49 537
Ordinært rammetilskudd	-916 789	-1 345 807	-1 307 254	-38 553
Skatt på eiendom	-122 378	-183 300	-183 300	0
Andre generelle statstilskudd	-60 856	-75 900	-87 900	12 000
Overføringer fra andre	0	0	0	0
Sum Frie disponible inntekter	**-2 161 945**	**-3 317 665**	**-3 340 649**	**22 984**

Skatt og rammetilskudd

Moss kommune vedtok et offensivt skatteanslag for 2022. Dette medførte at vi lå om lag 30 millioner kroner høyere i budsjetterte skatteinntekter før revidert nasjonalbudsjett 2022 (RNB) enn det beregninger fra Kommunenes Sentralforbund (KS) tilsa.

Skatteanslaget for kommunesektoren økte betydelig i RNB. Økningen skyldtes dels en oppjustering av anslagene for lønns- og sysselsettingsvekst og dels at økte utbytter til personlige skatteytere i 2021 gir økte skatteinntekter i 2022. En god del av økningen ble imidlertid tatt inn igjen gjennom en reduksjon i rammetilskuddet.

Beregning basert på KS sin prognosemodell og gjort ført statsbudsjett 2023 var kjent, tilsa at Moss kommune lå an til å få frie inntekter (skatt og rammetilskudd) tilsvarende det som i sum er i revidert budsjettet. Skatteinntektene lå over budsjett, mens inntektsutjevning og resterende del av rammetilskuddet lå under budsjett.

I statsbudsjett 2023 anslås skatteinntektene til å bli en del høyere for kommunene enn det som ble lagt til grunn i RNB. Basert på KS' prognosemodell gir det en økning i skatteinntektene med 11 millioner

kroner utover det som ble lagt til grunn før statsbudsjettet forelå. Beregningen er basert på en forutsetning om at skatteinntekter per innbygger i Moss ligger på 90 prosent av landsgjennomsnittet.

Eiendomsskatt

For 2022 er det budsjettert med 183,3 millioner kroner i eiendomsskatt. Etter fire av seks terminer ligger det an til at inntekten blir i henhold til budsjett for året.

Vertskommunetilskudd

Moss mottar tilskudd for 15 vertskommunebrukere i 2022. Totalt tilskudd er på 31,9 millioner kroner som er i henhold til budsjettet.

Integreringstilskudd

Moss kommune har mottatt 40 millioner kroner i 2. tertial i integreringstilskudd for ukrainske flyktninger. Dette er inntekter som ikke har vært budsjettert tidligere. Utgifter for ukrainske flyktninger er foreløpig beregnet til rundt 12 millioner kroner for 2022. Det legges til grunn at resterende del av inntekten skal dekke utgifter i 2023 slik at det inntektsføres kun 12 millioner kroner i økt integreringstilskudd i 2022 som følge av dette.

Moss kommune har et vedtak om å bosette 225 flyktninger i 2022. Det er forventet å bosette ca 30 fra Kongo, Syria, Kina og Afghanistan, og at de øvrige plassene går til å bosette flyktninger fra Ukraina. Per 15. september er 200 bosettingsplasser benyttet. Integreringstilskuddet skal dekke kommunenes gjennomsnittlige utgifter til integrering, og beregningsutvalget har konkludert med at tilskuddet i 2021 dekket 97,3 prosent av kommunenes gjennomsnittlige utgifter. Integreringstilskudd gis i 5 år fra bosettingstidspunkt.

Finansinntekter og -utgifter

Beløp i 1000

	Regnskap hiå. 2022	Rev. bud. 2022	Prognose	Avvik i kr
Finansinntekter/-utgifter				
Renteinntekter og utbytte	-37 518	-60 234	-65 603	5 369
Gevinst finansielle instrumenter	-7	0	0	0
Renteutgifter, prov. og andre fin.utgifter	22 327	45 600	47 600	-2 000
Avdrag på lån	27 972	48 200	48 200	0
Motpost avskrivninger	0	0	0	0
Sum Finansinntekter/-utgifter	**12 775**	**33 566**	**30 197**	**3 369**

Renteinntekter og utbytte
Bedre likviditet og økt rente gir merinntekter på bankinnskudd og korte plasseringer i underkant av 4,8 millioner kroner.

Renteinntekter og rentekostnader tilknyttet startlånsordningen ser ut til å få en besparelse på 0,3 millioner kroner. I dette beløpet ligger hele forskjellen mellom forventede renteutgifter sett opp

mottatte renteinntekter fra startlånskundene. Årsaken til forskjellen er lange annuitetslån til lånekundene, mens kommunen har kortere nedbetalingstid. Rentevolumet til kommunen blir dermed mindre.

Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter
Renteutgifter på kommunens lånegjeld til investeringer vil øke med 2,0 millioner kroner på grunn av høyere rente. Utgiftssiden på renteswaper forventes å bli 0,3 millioner kroner lavere enn budsjettert.

Rente- og avdragskompensasjon
Gjelder skoler, omsorgsboliger og sykehjem samt kirker. Her forventes ingen avvik. Rentefastsettingen i Husbanken ligger fire måneder etter markedet, slik at renteoppgang gir liten effekt i 2022.

Kalkulatorisk renteinntekter på selvkostområdene
Høyere rentenivå vil gi en merinntekt på fellesområdene, og er beregnet til 6,5 millioner kroner. Det vil også gi en høyere kostnad på de respektive selvkostområdene, som igjen reduserer eventuell avsetning/øker bruk av fond.

Kommentar til sykefravær og HMS

		Korttid			Langtid			Samlet fravær	
Tjenesteområde	**2. tertial 2022**	**2. tertial 2021**	**Årlig 2021**	**2. tertial 2022**	**2. tertial 2021**	**Årlig 2021**	**2. tertial 2022**	**2. tertial 2021**	**Årlig 2021**
Kommunedirektør med stab	2,0	1,2	1,7	7,8	6,0	5,7	9,8	7,2	7,5
Kommunalområde kultur, oppvekst og aktivitet	1,8	1,8	2,7	5,8	5,6	7,0	7,6	7,4	9,6
Kommunalområde helse og mestring	3,1	2,8	3,8	9,2	7,6	8,7	12,3	10,3	12,5
Kommunalområde plan, miljø og teknikk	1,4	1,1	1,3	3,9	5,2	5,6	5,4	6,4	6,9
Sum tjenesteområder	**2,4**	**2,1**	**2,4**	**7,3**	**6,5**	**6,8**	**9,7**	**8,6**	**9,1**

Det er en nedgang i sykefraværet fra 1. tertial til 2. tertial 2022. Sammenlignet med 2.tertial 2021 har det vært en økning i sykefraværet. Det har vært økning både i korttidsfraværet og langtidsfraværet. Økningen har vært størst innen helse og mestring, samt stab. Plan, miljø og teknikk har en nedgang i sykefraværet sammenlignet med samme periode i fjor.

Etter en lang pandemi med stort trykk i våre tjenester over tid, samt en ekstra krevende smittesituasjon i første del av 2022 – ser vi nå resultatet i form av høyere sykefravær enn normalt. Dette kan knyttes både til ansatte som har stått i utfordrende perioder på arbeidsstedet, og ansatte som i lange perioder har måttet jobbe hjemmefra.

Det jobbes aktivt med lokale tiltak og prosesser ved mange avdelinger og virksomheter der fraværet har vært vedvarende høyt, og det er fokus på forebygging og oppfølging av sykefravær og tilrettelegginger for at ansatte skal kunne komme tilbake i jobben. HR, Bedriftshelsetjeneste og/ eller NAV er med og gir bistand og støtte både når det gjelder sykefravær og arbeidsmiljø. Parallelt har det vært tilbud om opplæring innen mange temaer i nærværsarbeid til ledere, tillitsvalgte og verneombud.

Arbeid med risikovurderinger og årsaksanalyser har fortsatt stort fokus. Det arbeides aktivt med å forebygge HMS-avvik og skader, og gis fortløpende tilbud om opplæring og bistand i dette arbeidet. Forebygging av vold og trusler er satsningsområde innen HMS-opplæring. Arbeidsmiljøutvalget får jevnlige orienteringer knyttet til HMS-avvik og skader.

Klimabudsjett

Transport

Reisevaneundersøkelse (RVU) 2018/2019
RVU 2018/2019: gange 17 %, sykkel 6 % og kollektiv 8 %. Det betyr at andelen grønne reiser er 31 %. Vedtatt mål om sykkelandel er 8 % i 2023 og 20 % i 2030. Mål om 25 % gangeandel i 2030 og 15 % kollektivandel i 2030 ligger i klimaplanen. RVU 2013/2014: gange 21 %, sykkel 5 % og kollektiv 4 %. (Begge RVUene har data fra Moss og Rygge) For å følge med på utviklingen i reisevaner er det viktig at man gjennomfører reisevaneundersøkelser jevnlig, for eksempel hvert annet år. Ny RVU er bestilt (i regi av Viken) for 2021. Moss har en tilleggsbestilling på reiseandel i RVU 2021 for å kunne følge opp målene. RVUen er ikke klart 2. tertial 2022, så vi får ikke sjekket hvordan det ligger an med målene.

Oppfølging av hovedplan for sykkel – nå målet om 8 % sykkelandel i 2023 og 20 % i 2028
Bråtengata: Tiltakene er politisk forankret i mars 2022, oppstart av de fysiske arbeidene vil skje i 2022/2023. Prosjektet er noe forsinket grunnet manglende kapasitet til å drive prosjektfasen. **Logns Plass – kanalbrua:** sykkeltilrettelegging planlagt og ble gjennomført sommer 2022. **Carlbergveien fra Ekholtveien og frem til Gartnerveien:** Nytt sykkelfelt som har fulgt progresjonen til VA-prosjektet i gata. Prosjektet er ferdigstilt med unntak av skilt, hvor vi venter på godkjenning fra skiltmyndighet. **Leasingordning** for ansatte for elsykler er tilgjengelig. 14 personer benyttet seg av tilbudet før sommeren. Ny bestillingsperiode i gang i 3. tertial. **Storebro**: Plan for ny utforming av området rundt Storebro for å bedre forholdene for myke trafikanter er ferdigstilt. **Melløsparken**: Oppgradering av en sti til gang- og sykkelvei gjennom parken er ferdigstilt. (Tvers over, mellom Ryggeveien og Dyreveien). **Osloveien – Verket:** Igangsatt prosess for å avgjøre løsningsvalg. Avklaring og kostnadsanslag skal foreligge i løpet av 2022.

Gangetiltak - Gangeandel på 25% i 2030
Midlertidig gang- og sykkelbro over Mosseelva i Nesparken kom på plass i 1. tertial.

Utskiftning av kommunens egne biler innen 2024
Moss kommune har per september 2022 en elbilandel på 72 %. Per 1.1.22 hadde vi en elbilandel på 55,6 %. Elbilandelen totalt for kjøretøy er 68 %. Kommunen møtte i 2021 og videre inn i 2022 et marked med store leveringsutfordringer på elbil. Totalt har kommunen 224 biler under 3,5 tonn hvorav 162 er elbiler.

Kollektivtiltak - Kollektivandel med buss 8 % i 2030 (tidligere 15 %)
Bybussene går på biogass i Moss og i 2021 var det 40 busser med en total km på 1,8 mill. Kollektivandel i reisevaneundersøkelsen 2018/2019 viser 8 %. I 2019 var det 3 måneder gratis by- og lokalbuss fra august – november. Passasjerøkningen i perioden med gratis buss var 98 %. I ukene etter gratis buss var økning i passasjerandelen 34 % i forhold til samme periode i 2018 (mange fortsatte å ta bussen etter gratis buss-perioden var over). Under koronapandemien er 2019 brukt som et 'normalår' for de fleste kollektivselskapene i Norge, og det er derfor dette året som ØKT måler trafikken mot. Uten nye nedstengninger med stengte fremdører på bussene har vi troen på at vi kan nærme oss 2019 nivå i løpet av 2022, hvilket betyr en reiseandel på cirka 900 000 passasjerer per år.

Tjenestereiser Moss kommune
Målet er å redusere utslipp med 50 % innen 2024. Utgangspunktet er 2019-tall for km-godtgjørelse. Tallene rapportert for 2019 er 918 996 km. Dette vil rapporteres årlig. Antall km det er betalt kilometergodtgjørelse for i 2021 er 420 325 km, hvilket utgjør 45,7 % av tallene fra 2019. Året 2021 er spesielt sett i lys av koronapandemien. Moss kommune vil øke tilgjengeligheten til digitale verktøy på sine plattformer, slik at mange kan utføre arbeid hjemmefra og dermed kutte antall reiser. I løpet av 1. tertial 2022 ble hjemmekontoret erstattet av kontoret i større grad enn de to siste årene. Det er fra 2022 åpnet opp for at ansatte som i praksis kan gjøre jobb hjemmefra kan søke om inntil 40 % hjemmekontor. Dette vil redusere antall reiser til og fra jobb. Det fokuseres på fossilfrie reiser og redusert transportbehov gjennom digitalisering. Helsesystemer som fører til redusert transportbehov er viktig å øke omfanget av, i tillegg til å fase ut fossile kjøretøy samt beholde og bruke digitale møteplasser.

Mobilitetspakke for grønnere reiser
Det er innført en leasingordning for kommunens ansatte knyttet til elsykkel. Moss kommune har inngått en avtale med Move About som innebærer levering av biler og teknisk utstyr for en bildelingsordning. Bildelingsordningen er løst ved at kommunen benytter seg av bilene i kontortid og er åpen for innbyggerne resten av døgnet og i helger. Ordningen er delvis innført og fungerer som tiltenkt. Innfasing av resterende biler skjer fortløpende etter hvert som leverandøren har tilgjengelige biler. Det er noe leveringsproblematikk knyttet til elbiler, derfor noe forsinkelse.

Helhetlig parkeringspolitikk. En prosjektgruppe har arbeidet med kartlegging, definering av utfordringer og forslag til løsninger. Prosjektgruppen har fått gode innspill av gårdeierforeningen i Moss. Parkeringsstrategi for partene i Miljøløftet ble vedtatt i 2021. Handlingsplan for parkering, som skal følge opp strategien, er utarbeidet og legges frem for politisk behandling høsten 2022.

På kommunale parkeringsplasser i sentrum ble det fra 1.1.2022 innført parkeringsavgift for elbiler. Taksten er 50 % av taksten for fossile biler. På innfartsparkeringene Fiske og Myra er det gratis for elbiler. Det er helt tydelig en stor økning av elbiler på Myra, noe som har frigitt parkeringsplasser i sentrum. På Fiske er det blitt gratis å parkere for alle typer biler grunnet innsnevring av kjørefelt på kanalbrua, og et ønske om at færre biler kjører over brua hvis de i stedet kan parkere på Fiske.

Et prosjekt knytta til sensorer er igangsatt, og kommunen har mottatt klimasatsmidler for å jobbe med dette. Sensorene legges i bakken og vil gi et presist bilde av trafikkflyt og alle type trafikanter, med unntak av fotgjengere.

Elektrifisering av Bastøferga

Bastø Fosen har nå 3 elektriske ferger i drift. Det er Bastø Electric, Bastø IV og Bastø VI. Den siste fergen ble bygd om nå i vår og ble satt i drift den 6 mai.

De elektriske fergene går per i dag i hybrid-modus (batteri + diesel), da ladeinfrastruktur i Moss ikke er ferdig. Elvia jobber for å finne en god trase for høyspentkabel til ladestasjon fra Værftsgata til ladestasjon på havna. Når ladestasjon kommer på plass, vil fergene gå kun på strøm. Det er et mål om at ladestasjon i Moss kommer på plass så snart som mulig i 2022, men den er ikke på plass per 2. tertial.

Grønn havn - Moss havn

Strategisk plan med målsetning om å få havnedriften til å bli fossilfri innen 2030.

- *Moss havn har inngått avtale med ASKO om etablering av dronehavn i Moss. Dette vil føre til elektrisk fjordkryssing og fortsette elektrifisering av operasjonene i havna.*

Status: Dronehavna er klar, og ble åpnet i september 2022.

- *Moss havn har inngått avtale med ASKO om etablering av dronehavn i Moss. Dette vil føre til elektrisk fjordkryssing og fortsette elektrifisering av operasjonene i havna.*

Status: Dronehavna er klar, og ble åpnet i september 2022.

- *Moss havn inngikk avtale med Bastø Fosen og Statens vegvesen hvor arealer til ladefasiliteter ble frigjort, gjennom å flytte kontorene til Moss Havn.*

Status: Arbeidene med ladetårn er i gang. Fundamenteringsjobben er ferdig og selve ladetårnet er levert. Arbeidet med å fremføre strømkabel er i gang, men ikke ferdigstilt. Utfordringer med å finne en god kabel trase har forsinket arbeidet med framføring av strøm. Ny trase er funnet, men kabelen er ikke lagt i bakken/kanalen per 2. tertial.

- *Moss havn har inngått avtale med Kruser (kruser.no) som gjør at det til sommeren 2021 vil komme elektriske fritidsbåter til Moss, tilgjengelig gjennom båtpool*.

Status: Kruser har inngått ny avtale med Moss Havn. Testperioden under miljøfestivalen i august i fjor ble suksess. Alle prøvetimer var fullbooket, og det har vært elbåter fra Kruser i drift Moss sommeren 2022.

Avfall og forbruk

Konkrete mål for forbruk, avfall og avløp skal settes i klimaplanen. Gjennom EU-direktivet for avfall er det satt mål om at 60 % av husholdningsavfallet utsorteres innen 2030 og 65 % innen 2035. Utsortering av matavfall hos husholdningene i Moss igangsettes i 2023, noe som er avgjørende dersom vi skal nå målet om 60 % utsortering i 2030.

Redusere forbruk og matsvinn
Det er formulert et mål om matsvinn som sier at man ønsker å redusere matsvinn ned til 10 % på institusjoner. Enhet sykehjem og omsorgsboliger jobber med å redusere matsvinn i et eget prosjekt; «Fremtidens Mat og service». Utredningen har bla fokus på forebygging av matsvinn. Enhet Helsehus jobber med å redusere matsvinn. Barnehagene jobber kontinuerlig med å holde matsvinn så lavt som mulig. Det er innført «Aktiv forsyning» i sykehjemmene. «Aktiv forsyning» er automatisk lagerstyring. Enheten har i den forbindelse gjennomgått sortimentet og redusert fra 1050 produkter til i underkant av 200 produkter medisinsk forbruksmateriell. Enhet Helsehus jobber med redusert forbruk, blant annet knyttet til bedre lageroversikt.

Reduksjon i årlig innkjøp av IT-utstyr
Det er en økning i antall nye enheter fra og med kommunesammenslåingen som skyldes behov for å rette opp i teknisk gjeld, og sikre at flere fikk bærbare enheter. Enhet skole jobber aktivt med å øke levetid på IT-produkter.

Utrede mulighet for avfallssug i Moss
Kunnskapsarbeidet knytta til avfallssug er startet opp og det vil i forbindelse med områdeplan for Høyda gjøres et arbeid knytta til avfallssug og andre alternativer til avfallshåndtering på området. Grunnlag for hva mulighetssstudien skal inneholde er utarbeidet, og arbeidet er per 2. tertial lagt ut på anbud.

MOVAR
Selskapet for felles ettersorteringsanlegg for husholdningsavfall fra alle kommunene i regionen er etablert, og anslås satt i drift i løpet av 2024/2025. MOVAR har et mål om å oppnå en større gjenbruksandel av det som leveres på Solgård Avfallsplass. Det foreligger planer om å etablere en gjenbruksstasjon på Solgård, eller eventuelt et annet sted i kommunen, trolig i 2024. MOVAR har et forprosjekt for å se på muligheten til å starte produksjon av biokull. Dette kan komme som en mulig slambehandlingsløsning på Fuglevik renseanlegg. Dersom dette kommer i gang vil det øke materialgjenvinning av blant annet slam og organisk materiale. Forprosjekt på slambehandling ble avsluttet første halvår 2022. MOVAR jobber nå videre med dette prosjektet.

Bygg

Fossilfri oppvarming av bygg
Moss kommune vil vurdere solceller på andre bygg enn skole. Det vil være mest aktuelt i bygg som driftes 24 timer i døgnet og ikke har perioder hvor det er nedstengt. I forkant av større bygge- og rehabiliteringsprosjekter skal MKEiendom utarbeide en klima- og miljøplan for prosjektet. Det skal være førende at Moss kommune skal ha gode miljø- og klimaløsninger i sine byggeprosjekter, samt være en pådriver for fossilfrie bygg- og anleggsplasser. Forbruk av energi i Moss kommune rapporteres årlig. Nytt energieffektivt kontorbygg Moss Havn: Bygget er klart og tatt i bruk.

Energi

Gatelys
Alt energiforbruk på gatelys skal måles og skiftes ut til mindre energikrevende LED-armaturer. Arbeidet har pågått over flere år, og er nå i sluttfasen. Det kan bli ytterligere utskiftninger av armaturer knyttet til kommunale eiendommer, parker parkeringsplasser, lysløyper og sykkelveier. Anlegget skal over på målt forbruk (omkoblinger/graving og nye tennskap mm).

Energi vann- og avløp
Energisparing pumpestasjoner. Kommunen har i overkant av 100 pumpestasjoner. Pumpestasjonenes oppgave er å pumpe spillvann (avløpsvann/kloakk) fra alle deler av kommunen vår til renseanleggene på Fuglevik og Kambo. I tillegg til å pumpe spillvannet, pumpes overvann (f.eks. regnvann) til renseanleggene i vesentlig mengde. Å pumpe store mengder vann krever mye energi. Kommunen arbeider systematisk gjennom vedtatt hovedplan å sanere avløpsledninger som fører overvann til pumpestasjoner. I forbindelse med arbeid med Hovedplan VA blir det utarbeidet nye tiltaksplaner og saneringsplaner også med tanke på å redusere mengde overvann i spillvannsnettet. Dette vil være prosjekter både som separering av avløpsnettet hvor det legges egne overvannsledninger eller tiltak hvor man skifter ut eksisterende spillvannsledninger med mye innlekkasje av overvann. Tiltakene kommer frem av tiltakslistene og det avsettes hvert år egne midler for gjennomføring av vann- og avløpstiltak. Ved utskiftning av komponenter på pumpestasjoner blir energieffektivisering vektlagt.

Anskaffelser
Anskaffelsesstrategi 2020-24 ble vedtatt i 2020 og sier at det skal stilles miljøkrav/-kriterier i anskaffelser der dette er relevant. Moss kommunes anskaffelser skal være formåls- og kostnadseffektive og fremme hensynet til miljø, arbeidsforhold, sosiale forhold og innovasjon. Dette innebærer å fremme klimavennlige løsninger og redusere skadelig miljøpåvirkning gjennom kommunens anskaffelser. Moss kommune skal gjennom sine anskaffelser stimulere til innovasjon og utvikling av nye fremtidsrettede løsninger, eksempelvis miljøteknologi. I henhold til anskaffelsesstrategi for Moss kommune skal det stilles miljøkrav/-kriterier i anskaffelser hvor dette er relevant. Gjennomførte anskaffelser ut fra disse kravene rapporteres årlig. Viken fylkeskommune, 47 kommuner (deriblant Moss) og 4 innkjøpssamarbeid tar nå et felles krafttak for en omstilling til transport på elektrisitet, hydrogen og biogass i anskaffelser av varer og tjenester.

Klimakommunikasjon
I hovedutvalget for landbruk, samferdsel, natur og miljø ble «Grønnere Moss – handlingsplan for kommunikasjon» vedtatt 1. juni 2022. Som oppfølging av den, og som del av arbeid med naturmangfold og temaplaner for naturmangfold og klimatilpasning, ble det gjennomført en kampanje sommeren 2022. Målet med kampanjen var å øke bevisstheten om naturmangfoldet i hager, og hva vi som hageeiere kan gjøre for å bevare og forsterke artsmangfoldet.

Moss kommune var tilstede med stand på Miljøfestivalen 29. august. Tema for standen var også naturmangfold. Både på festivalen, og i kommunens andre kanaler søker vi nå aktivt etter deltagere til arbeidsgrupper i forbindelse temaplanene for naturmangfold og klimatilpasning.

Moss kommune tester også ut en ny bildelingsordning med leverandøren MOVE ABOUT. Slike tiltak er viktige i det holdningsskapende arbeidet og er en pådriver for å endre vaner. Disse blir kommunisert ut i kommunens kanaler. I henhold til handlingsplanen skal vi framover blant annet jobbe med nettsiden for å samle informasjon som er viktig for en grønnere kommune, og som kan bidra til at innbyggerne tar grønnere valg.

Karbonfangst

Skog, myr og annen natur binder karbon. I Moss bygges det mye, og det fjernes en del trær i kommunen vår. I år skal vi plante på et område ved Gartnerveien, med tanke på å etablere en liten nærskog. Dette vil nok ikke oppveie det som tas ned på et år, men er et natur-tilskudd til området som i dag består av en gressplen. Et område ved Varden på Jeløy skal tilplantes etter at det har vært brukt som mellomlagringsplass for et VA-anlegg.

Kommunens tjenesteområder

Kommunedirektør med stab

Tjenesteområdebeskrivelse

Stabene er sentraliserte funksjoner som støtter opp under den daglige driften i hele linje-organisasjonen. Stabene drifter fellesfunksjoner, gir støtte i enkeltsaker, prosesser og prosjekter innenfor stabenes ansvarsområder.

Utvikling og utfordringer

Stabene støtter opp om både faste og ad hoc prioriterte oppdrag i kommuneorganisasjonen og porteføljestyrte prosjekter.

Ressurser i stab innovasjon har blitt prioritert i porteføljestyrte strategiske utviklingsprosjekter. Prosjekter som er porteføljestyrte er Leve hele livet, Velferdsteknologi, Enklere byggesakshverdag og Oppvekstreformen. Oppvekstreformen vil fortsette utover i 2023.

Status økonomi

Beløp i 1000	Rev. bud. hiå. 2022	Regnskap hiå. 2022	Avvik hiå.	Rev. bud. 2022	Siste prognose	Avvik prognose i kr
Kommunedirektør med stab	**182 840**	**177 870**	**4 971**	**279 971**	**274 874**	**5 097**

Kommentar til status økonomi

Mindreforbruk på 5,1 millioner kroner, hvorav 1,1 millioner kroner er knyttet til inntektsføring av overheadkostnader interkommunal legevakt jamfør KST sak 016/22. 4 millioner kroner gjelder ikke fordelte tiltak heltidskultur, mindre kjøp av tjenester, reduserte fellesutgifter, vakante stillinger og refusjoner.

Kommuner i Østfold inngikk intensjonsavtale i 2016 med Østfold fylkeskommune om å ta inn 2 lærlinger per tusen innbyggere. Landstinget i KS anbefalte i 2016 kommuner og fylkeskommuner å etablere flere læreplasser i kommunal sektor til minst 2 per 1000 innbyggere. Formålet med måltallet var at mange den gang ikke fikk tilbud om læreplasser, og å dekke behov for kvalifisert arbeidskraft i egen kommune/kommuner. Kommuner over 35 000 innbyggere har utfordringer med å nå måltallet. Det er også krevende for Moss kommune å nå måltallet på 2 lærlinger per tusen innbyggere.

Antall lærlinger per august i kommuneorganisasjonen er 65 lærlinger og 4 praksiskandidater. MOVAR IKS har lærlinger. Kommunale har foretak ingen lærlinger. I tillegg har Moss en høyere andel av private barnehager enn gjennomsnittskommunen, og disse har lærlinger.

Bakgrunn for manglende måloppnåelse/ færre søkere:

- Arbeidsmarked og endring i utdanningsmønstre for større kommuner
- Lavere barnekull i Moss sammenlignet med større sentrale kommuner (ca. 550 årskull)
- Velger 3-årig videregående skole med allmenn påbygg i stedet for opplæring i bedrift og skole

Tiltak vi gjør for å øke antall søkere:

- Kommunen deltar på messer og arenaer for å promotere yrkesfagene våre og kommunen som lærebedrift
- Samarbeid med videregående skole for å gi informasjon og promotere i Vg2
- Profilering i relevante kanaler ved rekruttering
- Mulighet for fast ansettelse for andel av lærlingene
- Fortløpende vurdering av å utvide antall fagområder for å søke godkjenning innen
- Oppfølging og faglig påfyll for lærlinger, veiledere og faglige ledere
- Nettverk for lærlinger og veiledere

Ytterligere tiltak som iverksettes i 2023:

- Dialog med rådgivere i ungdomsskolen
- Samarbeid med videregående skole for å gi informasjon og promotere allerede i Vg1
- Prosess for å undersøke samarbeid med NAV knyttet til særskilte grupper: Dette vil i så fall kreve mer interne ressurser knyttet til oppfølging av kandidater

Status økonomiplantiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Status	Statusbeskrivelse
Vedtak forrige periode					
Bemanningstilpasninger virksomhet renhold 1 årsverk 2022 og 1,5 årsverk 2023 fremtidige ledige stillinger legges ned	-1050	-1050	0	Ferdig	Renhold har redusert 1 årsverk ved ledigholdt stilling i 2022.
Bemanningstilpasninger enhet kommunikasjon 2,2 årsverk 2021 og ytterligere 2,6 årsverk 2022 fremtidige ledige stillinger legges ned	-615	-615	0	Ferdig	Kommunikasjon har tilpasset driften i forhold til tiltaket.
Redusert tilskudd til kirken	-500	-500	0	Ferdig	Reduksjonen er gjennomført isolert sett, men kirken vil i år få tilført 500 000 kroner for å dekke høye strømutgifter.
Reduksjon frikjøp tillitsvalgte med 1,05 årsverk og midlertidig økning 0,5 årsverk hovedverneombud i 2021	-388	-388	0	Ferdig	Reduksjon fra 2,5 til 2 årsverk hovedverneombud er gjennomført fra 01.01.2022.
Sum	**-2553**	**-2553**	**0**		

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Status	Statusbeskrivelse
Nye tiltak					
Tilskudd Fair Play Østfold (KST sak 48/21)	150	150	0	Ferdig	Tilskudd utbetales årlig i perioden 2021-2023.
Visit Moss nettsider (del av Visit Norge)	250	250	0	I arbeid	Gjennomføres gjennom avtale med Moss i Sentrum.
Evaluering av kommunens pandemihåndtering (KST sak 69/21)	300	300	0	I arbeid	Rapporten kommer til behandling i kommunestyret 3. tertial.
0,4 årsverk til oppfølging av lærlinger	300	300	0	Ferdig	Det er rekruttert til stillingen.
Porteføljestyrte prosjekter og organisasjonsutvikling	500	500	0	I arbeid	Porteføljestyrte prosjekter og organisasjonsutvikling pågår, herunder prosjekt "kontorbygg/andre bygg".
Leve hele livet	500	500	0	I arbeid	Det påløper kostnader i det porteføljestyrte prosjektet.
Demokratistøtte	500	500	0	Ferdig	Saken ble behandlet i kommunestyret, se KST sak 039/22.
Heltidskultur	2500	550	1950	I arbeid	Arbeidsgruppe har gjennomført oppstartsmøte og nyansatt begynner i stillingen 3. tertial med arbeid med heltidskultur, se KST sak 017/22. Arbeidet er forsinket blant annet grunnet korona.
Sum	**5000**	**3050**	**1950**		
Innsparingstiltak					
Innsparing kjøp av juridiske tjenester	-390	-390	0	Ferdig	Budsjettilpasning er gjennomført.
Sum	**-390**	**-390**	**0**		
Endringer ihht statlige føringer					
Universell utforming av IKT	304	304	0	Ferdig	Arbeidet er blitt kontinuerlig gjennomført i ny kommune.
Sum	**304**	**304**	**0**		
Sum tiltak	**2361**	**411**	**1950**		

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Årets budsjett			
	Rev. bud.	Regnskap hiå.	Årsprognose	Avvik totalprognose
Digitalisering renhold	90	0	90	0
Diverse IKT Nye Moss	555	0	555	0
Maskinvare for kapasitetsjusteringer og livssyklus	1 890	1 234	900	990
Nettverksutstyr	1 110	1 108	1 110	0
Nødstrømsaggregat Moss rådhus	1 500	69	1 500	0
Renholdsmaskiner	1 915	1 057	1 915	0
Robot dokumentforvaltning	300	0	300	0
Sum	**7 360**	**3 467**	**6 370**	**990**

Statustekst investeringer

Digitalisering renhold

Overføring fra 2021 vil bli brukt i løpet av 2022.

Diverse IKT Nye Moss

Investering AV-utstyr til formannskapssalen gjennomføres.

Maskinvare for kapasitetsjusteringer og livssyklus

Det er lavere behov enn forventet.

Nettverksutstyr

Prosjektet er gjennomført.

Nødstrømsaggregat Moss rådhus

Arbeidet gjennomføres i samarbeid med MKEiendom og sluttføres i løpet av siste tertial.

Renholdsmaskiner

Innkjøp av renholdmaskiner gjennomføres i løpet av 2022.

Robot dokumentforvaltning

Ny arkivlov vil fordre endringer for vår måte å jobbe på, og stadig økning av nye digitale løsninger i det offentlige krever at vi er i forkant og sikrer arkivbevaring også i fremtiden. Vi ser stadig etter mulige forenklinger i arbeidsprosesser for å effektivisere og frigjøre ressurser slik at vi også kan møte morgendagens utfordringer. Bruk av robotteknologi kan være en løsning for å oppnå noe av dette. I journalføringen er det en del oppgaver som har faste regelsett å forholde seg til og anses som særlig egnet for robotisering. Dokumentforvaltning vil i år kartlegge hvilke prosesser som kan utføres av robot og gjennomføre en anskaffelsesprosess på robotplattform. Utsatt gjennomføring til 2023.

Verktøy for internkontroll og behandling av personvernutstyr

DigiOrden er anskaffet og det skal benyttes som behandlingsprotokollverktøy. Samtykkeverktøy som er godt nok, finnes ikke på markedet. Internkontroll verktøy vurderes inkludert i kravspesifikasjonen til et nytt kvalitetssystem. Prosjektet avsluttes og midlene inndras.

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	1,49 %	5,42 %	6,90 %
Årlig sykefravær 2021	1,74 %	5,71 %	7,45 %
Årlig sykefravær 2022	3,04 %	6,83 %	9,87 %
Sykefravær 2. tertial 2021	1,20 %	5,97 %	7,17 %
Sykefravær 2. tertial 2022	2,02 %	7,75 %	9,76 %

Sykefraværet i stab har gått opp fra 2021 til 2022 for samme periode. Kontorstillinger har hatt en liten økning i langtidssykefraværet. Renhold har hatt en økning i sykefraværet.

Korttidsfraværet økte midlertidig i 2022 på grunn av korona og øvrig smitte etter gjenåpningen av samfunnet i forhold til samme periode i 2021.

Det har vært arbeidsbelastninger på renhold og på deler av staben over lang tid i koronapandemien. Det jobbes med forebyggende nærværtiltak og kulturbygging. Lokale tiltak etter HMS og IA plan samarbeides det med ledere, verneombud og tillitsvalgte.

Status politiske vedtak

Verbalvedtak

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Det bes om en sak til kommunestyret om fordelingsnøkkel for demokratistøtte til politiske partiers organisasjoner i Moss, basert på stemmeoppslutning i kommunevalget.	Ferdig	Saken er behandlet i kommunestyret, se KST sak 039/22.
Det nedsettes en partssammensatt arbeidsgruppe bestående av folkevalgte, tillitsvalgte og ansatte som jobber for innføring av heltidskultur i Moss kommune. Administrasjonen bes utarbeide en strategi for innføring av heltidskultur, som blant annet inneholder følgende rammebetingelser: •Målet er å gjøre alle stillinger i kommunen til heltidsstillinger, men unntak av rekrutteringsstillinger, og andre med rett til deltid iht. arbeidsmiljølov/permisjonsreglement. •Det bes om en oversikt over deltidsstillinger i kommunen, fordelt på den enkelte avdeling. •Det utredes konsekvensene av kun lyse ut heltidsstillinger, og at i Moss kommune er en normal vakt minimum 7 timer. •Moss kommune skal søke om statlige prosjektmidler for å gjennomføre lokale tiltak for å øke andelene heltidsstillinger. •Økt grunnbemanning må sees	Iht. plan	Arbeidsgruppe har gjennomført oppstartsmøte og nyansatt begynner i stillingen 3. tertial med arbeid med heltidskultur, se KST sak 017/22. Arbeidet er forsinket blant annet grunnet korona.

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
på som et virkemiddel for å oppnå heltidskultur i Moss.		
I Moss kommune er 2 lærlinger pr 1000 innbygger et minimum. Arbeidet med oppfølging av lærlinger økes med 0,4 årsverk.	Ferdig	Bemanning i enhet HR er styrket for å ivareta oppgaven.
Kommunestyret anmoder administrasjonen om å intensivere arbeidet for å tilsette flere lærlinger i Moss kommune. Det bør vurderes å tilsette lærlinger på nye fagområder, utover det Moss kommune tilbyr i dag.	Iht. plan	Det vurderes løpende hvilke lærefag som kommuneorganisasjonen kan bli godkjent som lærebedrift. Det ses også på tvers av organisering i forhold til å tilby læreplasser i mindre tjenesteområder. Eksempelvis IKT-servicefag som også har læretid innenfor personvern og informasjonssikkerhet.
Moss kommune utreder ulike alternative for hvordan flere ansatte i kommunen kan få fagkompetanse, mens de er på jobb. Vi vil trappe opp ordningen med «Fagbrev på jobb». Kommunedirektøren bes legge fram en sak for kommunestyret med en ambisiøs plan for å gi ufaglærte mulighet til å bli faglærte. Dette gjelder særlig innen fagområdene helse og mestring og innen skole og barnehage.	Ikke startet	Kommuneorganisasjonen er på grunn av koronapandemien forsinket i arbeidet med overordnet kompetanseplan. Kompetanseplan vil beskrive kompetansebehov og tiltak innen grunnutdanning, videreutdanning, kompetanseutvikling, kompetanseutvidelse og rekruttering. Fra ufaglært til faglært vil stå sentralt i kompetanseplanleggingen. Planen tas sikte på lagt frem 1. tertial 2023 i administrasjonsutvalget.

Klima

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Forbruk og avfall - levetid for mobiltelefoner 3 år - laptop 5 år - nettbrett 5 år	Iht. plan	Rutine i kommuneorganisasjonen er etablert.
Forbruk og avfall - redusere forbruk	Iht. plan	Bedre planlegging av innkjøp kan bidra til at behovet for hyppige vareleveranser reduseres i kommuneorganisasjonen. For å minimere miljøbelastningen knyttet til transportintensive vareleveranser, kan kommunen gjennom anskaffelse av rammeavtaler tillate småordretillegg for leveranser under gitte ordrebeløp. Vi etterspør der det er mulig fossilfri transport i transportintensive vare- og tjenesteanskaffelser.
Klimakommunikasjon - fortelle våre klimahistorier	Iht. plan	Det er utarbeidet en handlingsplan for miljø- og klimakommunikasjon med utgangspunkt i de målene som er fastsatt i klimaplanen. Det jobbes også med kommunikasjonstiltak knyttet til klimaplanen.
Transport - fossilfri tjenestepersonbiler i 2024 – utskiftning av tjenestebiler	Iht. plan	Kommuneorganisasjonen i Moss kommune planlegger om mulig å erstatte fossile varebiler som kombinerer person- og varetransport med elbiler fra 2023.
Transport - gangeandel på 25 % 2030 i mossesamfunnet	Iht. plan	Innføring av parkeringsavgift på kommunale parkeringsplasser for elbiler har trolig gitt effekt at arbeidstakere ikke bruker parkeringsplasser i nærheten av arbeidsplassen. Det antas at flere arbeidstakere enn tidligere ikke bruker bil til og fra jobb.

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Transport - kollektivandel buss på 15 % 2030 i mossesamfunnet	Iht. plan	Det er etablert ordning i kommuneorganisasjonen om muligheter for at kontoransatte kan inngå avtale om hjemmekontor inntil to dager per uke. Det er flere andre arbeidsgivere etablert i Moss som også har avtalt hjemmekontor med arbeidstakere.
Transport - sykkelandel på 8 % 2023 i mossesamfunnet	Iht. plan	Det er innført leasingordning elsykkel for ansatte i kommuneorganisasjonen som ønsker et slikt tilbud.
Transport - tjenestereiser Moss kommune - redusere utslipp med 50 %	Iht. plan	Moss kommune og andre arbeidsgivere gjennomfører mange digitale møter (Teams) også etter koronapandemien, slik at persontransport ikke er nødvendig. Bildelingsordning med elbiler er under utvidelse i Moss kommune.

Kommunalområde kultur, oppvekst og aktivitet

Tjenesteområdebeskrivelse

Kommunalområdet er organisert i fem enheter:

- enhet kultur, aktivitet og mestring
- enhet barnehage
- enhet skole
- enhet bolig, integrering og krisesenter
- enhet NAV

Enhet kultur, aktivitet og mestring består av virksomhet kultur og idrett, virksomhet forebyggende helse, avdeling aktivitetssentre og avdeling samskaping.

Enhet barnehage ivaretar de lovpålagte oppgavene knyttet til barnehageeierrollen og barnehagemyndighetsrollen. Barnehagetilbudet i Moss kommune består av 24 private og 12 kommunale barnehager.

Enhet skole består av 17 skoler, pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT) og skoleeieravdelingen. Enheten forvalter skoleeieransvaret i Moss.

Enhet barnevern, bolig og inkludering er organisert med fem avdelinger og en virksomhet. Avdelingene er boligsosial avdeling, voksenopplæring, krisesenter, flyktningetjeneste og avdeling for enslige mindreårige flyktninger. I tillegg kommer virksomhet barnevern.

Enhet NAV består av kommunale og statlige tjenester, med en kombinasjon av statlige og kommunalt ansatte. NAV Moss er et partnerskap mellom Moss kommune og Arbeids- og velferdsetaten region ØstViken

Utvikling og utfordringer

2. tertial er naturlig preget av lavere aktivitet i kommunalområdet da mange av tjenestene er stengt i sommerukene. Selv om kommunalområdet har ansvar for koronavaksineringen og bosettingen av flyktninger fra Ukraina, oppleves situasjonen som mer normal enn på lenge. Det skal bosettes inntil 225 flyktninger i 2022, og det samarbeides godt om oppgaven på tvers i kommunen. Likevel ser vi at en så stor endring av opprinnelig plan for bosetting får konsekvenser. Den store økningen av antallet som skal bosettes fører blant annet til økte sosialhjelpsutbetalinger på NAV, økte behov for lærere i skolen, økte behov for lege og helsesykepleiere.

Sterk økning i matvare- og strømpriser gir seg utslag i at flere får behov for økonomisk sosialhjelp, i tillegg gir det økte behov for de som allerede mottar økonomisk støtte. Arbeidsledigheten er derimot lav og kommunalområdet har utfordringer knyttet til rekruttering. Flere områder rapporterer om et mindreforbruk på grunn av stillinger som ikke er fylt.

I forbindelse med behandling av strategiplanen for skole ble det vedtatt at skolene i Moss skal være leksefrie, og i mai gikk beskjeden ut om at dette vedtaket vil gjelde allerede fra skolestart i august 2022. Det har vært stort fokus på å tilrettelegge for denne endringen fra skoleeier og skoleledelsen, men selve gjennomføringen må gjøres sammen de ansatte og foresatte. Det er et forskerteam på Høyskolen i Østfold som vil følge denne prosessen tett, og bistå Moss i evalueringene av leksefrie skoler underveis de neste årene.

Strategiplanen for kommunalområdet ble vedtatt i kommunestyret i juni. Strategiplanen inneholder en «kongstanke» og fire satsningsområder.

Kongstanken: *Kultur, oppvekst og aktivitet skal i fellesskap bidra til deltakelse for alle, like muligheter og varig endring av rotårsakene til utenforskap.*

1. Koordinerte og sammenhengende tjenester

2. Tidlig innsats med inkluderende og trygge omsorgs- og læringsmiljø for alle barn og unge

3. Varig endring

4. Mangfoldige kultur-, aktivitets- og idrettstilbud hvor alle kan delta

Tjenestene er i full gang med å utarbeide tiltak slik at vi samlet sett kan bevege oss mot målene i strategien. Det foregår allerede flere utviklingsprosesser i kommunalområdet, som vil støtte oppunder strategiens satsningsområder. Barnehage, skole og PPT (pedagogisk psykologisk tjeneste) samarbeider om kompetanseheving gjennom satsingen «Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis». PVK (Pedagogisk veiledning og kvalitet) leder og koordinerer et felles utviklingsarbeid der tema er inkluderende fellesskap. Gjennom prosjektet SIMM (Sammen om inkluderende læringsmiljø i skole og barnehage i Moss), arbeides det med å skape inkluderende og helsefremmende læringsmiljøer for alle. Videre jobber barnevernstjenesten med metoden nettverksarsarbeid, som skal gjøre kommunen bedre rustet til å mobilisere familie- og nettverksressurser. Kommunen er også i gang med prosjektet Oppvekstreformen, som støtter oppunder alle satsningsområdene i strategien.

Status økonomi

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. hiå. 2022	Regnskap hiå. 2022	Avvik hiå.	Rev. bud. 2022	Siste prognose	Avvik prognose i kr
200-Kommunalområde kultur, oppvekst og aktivitet	3 359	2 255	1 104	6 486	6 486	0
201-Enhet kultur,aktivitet og mestring	139 845	142 170	-2 325	210 414	214 914	-4 500
203-Enhet barnehage	257 488	255 229	2 258	399 731	399 481	250
204-Enhet skole	352 443	349 298	3 145	566 508	565 008	1 500
205-Enhet barnevern, bolig og inkludering	113 281	110 783	2 498	188 445	188 445	0
206-Enhet NAV	98 649	103 130	-4 481	155 307	162 307	-7 000
Sum	**965 064**	**962 866**	**2 198**	**1 526 892**	**1 536 642**	**-9 750**

Kommentar til status økonomi

Kommunalområde kultur, oppvekst og aktivitet melder et merforbruk på 9,75 millioner kroner per 31.12.22.

Mens første tertial fortsatt var preget av koronapandemien, har andre tertial vært preget av nye utfordringer for kommunalområdet. Ekstraordinær flyktningesituajon fra Ukraina samt økt prisnivå i samfunnet har påvirket utgiftsnivået.

Byjubileet 2020 ble på grunn av koronapandemien i stor grad utsatt og de siste arrangementene ble avholdt i andre tertial 2022. Totale utgifter til jubileet er beregnet til 3,5 millioner kroner i 2022.

Økt bosetting av flyktninger har ført til økte utgifter innenfor flere områder, blant annet NAV, flyktningetjeneste og skole. Totale utgifter for 2022 er anslått til i overkant av 10 millioner kroner. Noen av disse utgiftene dekkes innenfor budsjettrammene grunnet besparelser innenfor andre tjenester.

Det har vært en økning i utbetaling av økonomisk sosialhjelp. Dette skyldes i stor grad økt bosetting fra Ukraina men også økt prisnivå i samfunnet. Økt rente samt ekstraordinære prisøkninger på blant annet strøm og mat har ført til at flere har behov for økonomisk støtte. I 1. tertial ble sosialhjelpsbudsjettet styrket med 3,3 millioner kroner, nå meldes det et behov for ytterligere 9,4 millioner kroner. Noen besparelser innenfor NAV fører til et estimert netto merforbruk på 7 millioner kroner.

Barnevernstjenesten har sett en nedgang i statlige plasseringer så langt i år. Det ble i 1. tertialrapport meldt et mindreforbruk på 8,4 millioner kroner knyttet til statlige tiltak. Ved 2. tertial meldes det om et ytterligere mindreforbruk for til disse plasseringene på 3,3 millioner kroner. Grunnet andre utgiftsøkninger innenfor barnevernet meldes det om et netto mindreforbruk for barnevernstjenesten på omtrent 1 million kroner.

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

	Årets budsjett			
Investering	**Rev. bud.**	**Regnskap hiå.**	**Årsprognose**	**Avvik totalprognose**
Diverse investeringer kultur, oppvekst og aktivitet	3 000	1 086	3 000	0
Forprosjekt nytt krisesenter	300	0	300	0
Ikt-handlingsplan, skole	17 000	9 741	17 000	0
Inventar og møbler til nytt NAV-kontor	2 875	3	2 875	0
IT-utstyr til nytt NAV kontor	875	257	875	0
Kunstgress Nøkkeland	500	0	250	250
Kunstgressbane Melløs	1 000	165	1 000	0
Kunstprosjekt, Fleischer brygge	297	223	297	0
Oppgradering Bellevue	22 484	1 442	27 484	-5 000
Tverga - en morsom omvei	1 600	474	200	1 400
Sum	**49 931**	**13 390**	**53 281**	**-3 350**

Statustekst investeringer

Diverse investeringer kultur, oppvekst og aktivitet

Det er besluttet at midlene skal brukes på mindre ulike investeringer innenfor flere enheter, både innenfor skole, idrett, barnevern og NAV. Anskaffelsene er under planleging og flere er bestilt. Det antas at investeringene vil sluttføres i løpet av året.

Forprosjekt nytt krisesenter

Det er avsatt penger til å gjøre en mulighetsstudie av å flytte krisesenteret til et ledig kommunalt bygg fordi dagens krisesenter er blitt for lite. Mulighetsstudien er gjennomført.

Ikt-handlingsplan, skole

Investeringsbudsjettet for IKT i skolene er forventet å gå i økonomisk balanse per 31.12.22. IKT utstyr settes fortløpende i bestilling.

Inventar og møbler til nytt NAV-kontor

Investeringer er i bestilling og i henhold til plan.

IT-utstyr til nytt NAV kontor

Investeringer er i bestilling og i henhold til plan.

Kunstgress Nøkkeland

Forventet oppstart av prosjektet er mot slutten av året. 0,25 millioner kroner vil bli benyttet på forprosjektet i 2022 og 0,25 millioner kroner rebudsjetteres til 2023.

Kunstgressbane Melløs

Det forventes at prosjektet ferdigstilles i løpet av høsten. Det forventes ikke at spillemidler på 2,5 millioner kroner mottas før 2027.

Kunstprosjekt, Fleischer brygge

Det er gjennomført forbedringer på stupetårnet knyttet til sikkerhet. Åpning av badstuen må avvente til det planlagte servicebygget er på plass. Dette arbeidet er i igangsatt og vil bli ferdigstilt i hovedsak løpet av 3. tertial. Noen resterende utgifter vil bli bokført i løpet av høsten.

Oppgradering Bellevue

På grunn av høye prisøkninger i markedet er det behov for ekstrabevilgning til prosjektet. Det er avsatt 20 millioner kroner til prosjektet med rehabilitering av banen og 2,5 millioner ble rebudsjettert fra 2021 til oppgradering av belysningen. Kostnadene for lysene vil bli omtrent 1 million kroner rimeligere enn budsjettert og overføres til rehabilitering av banen.

I tillegg er det behov for å utvide investeringsrammen for rehabilitering av banen med 6 millioner kroner. I denne summen har MKEiendom lagt inn 3,5 millioner kroner til uforutsette utgifter i sitt reviderte budsjett. Det er estimert at 5 millioner kroner vil påløpe inneværende år, mens 1 million kroner vil påløpe neste år.

Rabben, etablering av ny bypark

Vedtatt utbyggingsavtale mellom kommunen og Verket Moss AS legger premissene for opparbeidelse av Rabben som en ny bypark på Verket. Beløpet på 25 millioner kroner er kommunens andel til opparbeidelse av parken som kommunen skal overta for drift og vedlikehold når den er ferdigstilt våren 2023. Arbeidene på Rabben er i henhold til fremdriftsplan per 2. tertial 2022. Höegh Eiendom/Verket Moss AS er byggherre for prosjektet, og er i tett dialog med kommunen. Kommunen har per 2. tertial betalt ut 15 millioner kroner. Budsjettmidler som ikke utbetales i 2022 rebudsjetteres for utbetaling i løpet av våren 2023.

Tverga - en morsom omvei

Investeringen er knyttet til prosjektet på grusbanen på Åvangen. På grunn av manglende fremdrift er Moss kommune ikke lenger med i Tverga sitt prosjekt. I tillegg til Moss kommune sin egenandel på 0,6 millioner ble det bevilget 1 million kroner i 1.tertial for å utvikle grusbanen i egen regi. Prosjektet er nå i startfasen med arkitekten, og de tidligere medvirkningsprosessene vil bli lagt til grunn i utvikling av banen. Det vil bli søkt om spillemidler til nærmiljøanlegg. 1,4 millioner kroner innarbeides i økonomiplanen til å gjennomføre prosjektet i 2023.

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	2,37 %	6,77 %	9,14 %
Årlig sykefravær 2021	2,66 %	6,97 %	9,63 %
Årlig sykefravær 2022	3,42 %	6,82 %	10,24 %
Sykefravær 2. tertial 2021	1,75 %	5,64 %	7,38 %
Sykefravær 2. tertial 2022	1,77 %	5,82 %	7,58 %

Sykefraværet var i 2. tertial på 7,6 prosent som er en nedgang fra 1. tertial, men noe høyere enn 2. tertial i fjor.

Det er registrert 104 HMS-avvik for kommunalområdet i 2. tertial. Dette er et lavere antall enn i 1. tertial. Dette henger sammen med at kommunalområdet har lavere aktivitet i 2. tertial hvor flere av tjenestene holder stengt i sommerukene. Det er også en del av de meldte HMS-avvikene som ikke er reelle HMS-avvik, men skulle vært kategorisert som avvik på tjenestekvalitet eller uønskede hendelser. Kommunalområdet jobber med å veilede lederne til å kategorisere disse avvikene riktig. Vold og trusler, ansattskade og ulykke og nestenuhell, er de meste brukte avvikskategoriene for HMS-avvik.

Enhet kultur,aktivitet og mestring

Tjenesteområdebeskrivelse

Enheten skal legge vekt på tidlig innsats, inkluderende, tilgjengelige tjenester og aktiviteter for alle barn og unge, med mål om koordinerte og sammenhengende tjenester. Enheten skal gjennom et mangfold av kultur, - aktivitets- og idrettstilbud bidra til et inkluderende fellesskap som gir bedre levekår i befolkningen. Enheten skal bidra til samarbeid og samhandling internt og utad, og utvikle samfunnet rundt både barn, unge, familier og voksne i Moss kommune.

Virksomhet kultur og idrett tilrettelegger og utvikler kultur- og idrettsaktiviteter slik at Moss skal være en spennende, inkluderende og mangfoldig kulturkommune for alle. Virksomheten består av en stab og fire avdelinger: Moss kulturhus består av parkteatret og samfunnshuset. Mossebibliotekene består av to

avdelinger, Moss og Rygge, og er en møteplass for kultur, informasjon, kunnskap og litteratur. Moss kulturskole gir et bredt tilbud som er forankret i opplæringslovens § 13-6. Avdeling idrett sikrer drift av idrettsanlegg, baner og haller.

Virksomhet forebyggende helse favner bredt og universelt; fra svangerskapsomsorgen, via helsestasjon, skolehelsetjeneste for barne, - ungdom- og videregående skoler, ungdomshelsestasjon, smittevern og ergo- og fysioterapeuttjenester. I tillegg skal avdeling familieteam være kommunens kjente kontaktpunkt for barn, unge og familier som av ulike årsaker er i behov for hjelp og støtte.

Avdeling aktivitetssentrene består av tre aktivitetssentre: Løvstad, Melløs og Lyngrabben gir et arbeids- og aktivitetstilbud til mennesker med nedsatt funksjonsevne, og oppfølging av VTA–plasser (varig tilrettelagt arbeid).

Avdeling samskaping inneholder arbeid knyttet til frivillighet, aktivitet, ferieklubb, aktivitetskontakter, ungdomsklubber, instagramkontoen og tilbudet "UngiMoss" samt "Ung kultur møtes" (UKM).

Enheten består av stab, virksomheter og avdelinger som i tillegg dekker ulike oppgaver:

• samordning av lokale rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak (SLT)

• koordinering av "Aktiv på dagtid"

• drift av Frivilligsentral på Bredsand, oppfølging av avtaler for drift av ulike tilbud blant annet

seniorsenter, Home-Start Familiekontakten, eldreliv, og frivilligsentral i sentrum

• frivillighetskoordinator og fritidskoordinator knyttet til tilbud etter skoletid

• kulturadministrasjonen planlegger, utvikler og koordinerer tjenesteyting og

forvaltningsoppgaver innen kultur og idrett

• byantikvar

Utvikling og utfordringer

Enheten har fortsatt ansvar for koronavaksinering av befolkningen etter gjeldende nasjonale retningslinjer. I tillegg har enheten oppgaver knyttet til helsekontroller og vaksinering av ukrainske flyktninger.

Det har i løpet av våren blitt gjennomfør UNGdata-undersøkelse og resultatene vil bli systematisert, analysert og legges frem i løpet av høsten.

I samarbeid med NAV er det etablert enda en ny varig tilrettelagte arbeidsplass (VTA) hos Fortuna. Det er til sammen etablert tre nye plasser i løpet av 2022, og Moss kommune har nå 105 plasser fordelt på Personalpartner og Fortuna.

Aktivitetkontakttjenesten fortsetter sitt arbeid med etablering av gruppetilbud. Det tilbys grupper både på Allaktivitetshuset og ute i ordinære aktiviteter, eksempelvis hos jeger- og fiskeforeningen.

Virksomhet forebyggende helse
Helsestasjonen har i år en økning på omtrent 50 barn som innkalles til kontroll. Det har vært en jevn stigning i antall barn årlig. I 2019 var det registrert 450 fødsler. Dette økte til 466 fødsler i 2020 og 470 i 2021. I 2022 ser det ut til å bli 490-500 fødsler. Dette er en økning på 40-50 nyfødte de tre siste årene, noe som tilsvarer en helsesykepleierstilling.

Vi erfarer at flere familier enn tidligere har utfordringer både psykososialt og på grunn av at mor og barn kommer hjem fra sykehuset tidlig etter fødsel. Det betyr at helsesykepleiere må følge opp familien med ekstrakonsultasjoner de første ukene, og en del følges tett igjennom første leveår.

Migrasjonshelsetjenesten har økt press på tjenesten knyttet til å gjennomføre helse-kartlegging i forhold til bosettinger, familiegjenforente og nyankomne flyktninger, samt rekvireringer, oppfølging etter prøvesvar og oppfølging av smittsomme sykdommer. Oppfølging av prøvesvar/smittsomme sykdommer gjøres av migrasjonslege inntil man har fått fastlege. Det har vært leid inn vikar for å dekke behovet.

Åpen barnehager har vært godt besøkt på Solli skole, mens det er noe lavere besøk på Åvangen og i Sentrum. Det er 40 påmeldte på barselgruppe for høsten og fulle Circle of Security Parenting -kurs (Cos-p-kurs). Dette er et program der målet er å hjelpe foreldre i foreldrerollen.

PMTO har ventelister som antas å fortsatt øke. PMTO står for Parent Management Training – Oregon, og er et lavterskeltilbud til foreldre som har barn med atferdsproblemer. Tilbudet gis familier med barn i alderen tre til tolv år.

SLT - det rus og kriminalitetsforebyggende arbeidet
Resultatene fra Ungdataundersøkelsen kom i juni og viser en nedgang i selvrapportert bruk av hasj og nedgang i andelen som rapporterer et høyt antall psykiske helseplager. Skoletrivselen har økt, men det har også mobbetallene. Ungdom er fornøyd med kulturtilbudet i Moss, og det ser ut til at idretten får mange unge til å møtes. Samtidig som mange bruker mye tid foran skjerm. Moss kommune følger opp resultatene fra Ungdataundersøkelsen og bruker det som verktøy for å planlegge videre tiltak.

Moss kommune ivaretar lovkravet om opprettelse av enhet for rus-saker (rusreformen) som ble innført 01.07.22. Det arbeides videre med etablering av rådgivende enhet i tett dialog med lokalt politi.

Kultur og idrett
Kultur, aktivitet og inkluderingsutvalgets disposisjonspost er i sin helhet disponert per september 2022 og søknader som kommer inn etter dette vil bli avslått med begrunnelse i at budsjettposten er brukt opp for inneværende år. Årsaken er til dels at det har kommet inn søknader fra større og flere arrangementer enn tidligere og at søknadene har blitt innvilget i sin helhet.

Ved behandlingen av økonomiplan 2023-2026 vil det legges fram forslag om hvilke kulturaktører som bør innvilges treårig, langsiktig og forutsigbar kulturstøtte fra 2023, og hvordan en slik støtteordning innrettes.

På grunn av et stadig økende aktivitetsnivå blant idrettslagene i Moss, opplever kommunen et stort press i kommunens idrettsanlegg. Ved flere av anleggene er det kapasitetsproblemer slik at klubbene må begrense inntak av nye medlemmer.

Både turn- og kampsportidrettene har behov for egne tilrettelagte lokaler i løpet av relativt kort tid.

Gjennom Norges Idrettsforbunds (NIF) ordning “Inkludering i idrettslag” er Moss plukket ut som en av kommunene der idrettslag kan søke tilskudd for å tilrettelegge for at barn og ungdom som står overfor

økonomiske og/eller kulturelle barrierer for deltakelse kan delta i idrett/fysisk aktivitet i et idrettslag. Målgruppene er barn og ungdom med minoritetsbakgrunn og/eller fra familier med vedvarende lavinntekt. Jenter med minoritetsbakgrunn er spesielt prioritert. Idrettsrådet forvalter ordningen og har blant annet selv fått midler til å iverksette en ordning med aktivitetsguider innen idretten.

Spillemidler
Av de syv søknadene om spillemidler som ble sendt inn i 2022, ble tre innvilget:
Ekholt Ballklubb – klubbhus
Moss Roklubb – klubbhus
Orienteringsklubben Moss - orienteringskart

Opplevelseskortet og den kulturelle velkomstpakka
Bruken av opplevelseskortet for våren og sommeren 2022 er noe lavere sammenlignet med tiden før pandemien. Det vurderes å øke antall opplevelseskort som deles ut høsten 2022, også på grunn av økte bevilgninger til ordningen i inneværende år.

Prosessen med å få digitalisert opplevelseskortet er godt i gang, og digitaliseringen av kortet vil konkurranseutsettes og utlyses på Doffin i løpet av høsten 2022.

Gjennom den kulturelle velkomstpakka ble det i juni delt ut 102 teaterbilletter til familieforestillingen "Kaptein Rødskjegg og Eventyrtyven" til elevene ved Moss Voks og deres familier.

Flyktningene fra Ukraina som nå er bosatt i Moss har også fått ulike tilbud gjennom Den kulturelle velkomstpakka, deriblant 100 billetter til nysirkusforestillingen "My Land" av det ukrainske kompaniet Recirquel. Det har også vært tilbudt kajakk-kurs i samarbeid med Ut i det fri AS.

Det planlegges å iverksette ytterligere tiltak for målgruppen høsten 2022 i samarbeid med frivillige lag og organisasjoner, blant annet Moss og omegn jeger- og fiskerforening.

Den kulturelle skolesekken (DKS)
I DKS-planen er det lagt opp til kommunale DKS-tilbud til samtlige skoletrinn. Det har foreløpig ikke latt seg gjøre å få i gang alle tilbudene etter pandemien. Noen av tilbudene er nye og ikke har blitt ferdig utviklet for gjennomføring ennå.

Man ser en utfordring for DKS-tilbud, spesielt forestillinger, som gjennomføres på arenaer med et begrenset antall plasser. Etter kommunesammenslåingen har antall elever på hvert trinn økt såpass mye at det er behov for å øke antall forestillinger mer enn hva som er tatt høyde for i budsjettet.

Det skal startes en prosess med å innlemme Torderød gård og dens historie som en del av et kommunalt DKS-tilbud, der det er ønskelig å benytte seg av ny teknologi som for eksempel Augmented Reality (AR) og Virtual Reality (VR). Denne prosessen er noe utsatt i påvente av å få på plass en samarbeidspartner med den tekniske kunnskapen. Det jobbes med å kartlegge hva som kreves av en slik anskaffelse.

Den kulturelle spaserstokken (DKSS)
Alle kommunens sykehjem og omsorgsboliger, samt Velferdssentralen og Aktivitetshuset Nasle, har fått besøk av tre ulike konserter/forestillinger. Det har også blitt gjennomført DKSS-tilbud på Mossebibliotekene. Kafé 67+ er et nystartet DKSS-tilbud for hjemmeboende eldre, som inviteres til kafé med gratis konsert på Moss kulturhus avdeling Samfunnshuset. Kafé 67+ har hittil vært gjennomført tre ganger og har blitt veldig godt tatt imot av de besøkende med 100 – 140 personer per gang.

Kulturskolen
Fire av fem skolekorps i Moss har skrevet en samarbeidsavtale med kulturskolen, der "kulturskolen som ressurssenter for kommunens frivillige organisasjons- og kulturliv" er den arenaen som skal gi korpsmusikantene opplæring på sine instrumenter. Kvaliteten på undervisningen og lærerne gjør at færre korpsmusikanter har sluttet i tillegg til at korpsene har rekruttert nye elever. Tilbudet er svært positivt mottatt, men krever en prioritering av kulturskolen sine midler. Det er 127 elever på venteliste, det er omtrent samme antall som på samme tid i fjor. Kulturskolen har 531 aktive elever, som benytter 650 elevplasser.

Byjubileet og Christian Frederik-dagene
På grunn av pandemien måtte en del av de planlagte jubileumsarrangementene og aktivitetene forskyves til 2022 og tilskuddsmottakere som ble forhindret fra å gjennomføre sine prosjekter ble gitt anledning til å gjennomføre disse i 2022. I forbindelse med årets Christian Frederik-dager ble også deler av de arrangementer fra 2020 gjennomført, blant annet Minimorsa og soloppgangskonsert i tillegg til jubileumsgaven til byen - konsert med KORK i Nesparken.

Det er igangsatt et arbeid med å dokumentere jubileumsfeiringene i form av en jubileumsbok. Boka vil ferdigstilles i løpet av 2022 og legges ut for salg før jul.

Status økonomi

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. hiå. 2022	Regnskap hiå. 2022	Avvik hiå.	Rev. bud. 2022	Siste prognose	Avvik prognose i kr
Sum	139 845	142 170	-2 325	210 414	214 914	-4 500

Kommentar til status økonomi

Enhet kultur, aktivitet og mestring melder et merforbruk på 4,5 millioner kroner per 31.12.22.

Merforbruket skyldes hovedsakelig gjennomføringen av arrangementer knyttet til Byjubileet som er estimert til å ha en kostnad på 3,5 millioner kroner. I tillegg har økte behov ført til økte vedtak på aktivitetskontakter. Dette har ført til økte utgifter for tjenesten, estimert til 1,5 millioner kroner per 31.12.22. Av dette vil 0,5 millioner kroner bli dekket inn av lavere aktivitet og utgifter innenfor enheten.

Aktivitetkontakttjenesten ble vedtatt redusert med 1 million kroner i budsjettet for 2022. Denne reduksjonen har vist seg vanskelig å gjennomføre på grunn av pandemien. Avdelingen har kommet senere i gang med gruppetilbud enn planlagt. Det er etablert flere gruppetilbud som er svært positivt mottatt, men det er fortsatt mange en til en-vedtak som er gjeldende. Endringer vil først og fremst skje gjennom nye vedtak og det vil derfor ta tid å vri tilbudet.

Etter forespørsel fra NAV er det i løpet av 2022 blitt etablert tre nye varig tilrettelagte arbeidsplasser (VTA) hos Personalpartner og Fortuna.

Koronavaksineringen av befolkningen følger nasjonale retningslinjer. Ved utgangen av august har det påløpt 8,2 millioner kroner til dette arbeidet. Som anbefalt fra Folkehelseinstituttet tilbys det nå en fjerde dose til alle over 65 år. Det er ventet at dette etter hvert vil gjelde hele befolkningen. Det tilbys en femte dose for sårbare personer med nedsatt immunforsvar. Det ble i 1. tertialrapport tilført 10 millioner kroner til vaksinearbeidet. Denne prognosen er fortsatt gjeldende.

Enheten har brukt 0,36 millioner kroner på helserelatert arbeid for ukrainske flyktninger per 31.08.22 Prognose per 31.12.22 vil være 0,6 millioner kroner. Denne utgiften vil dekkes innenfor enhetens ramme i 2022.

Status økonomiplantiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Status	Statusbeskrivelse
Vedtak forrige periode					
Aktivitetskontakter	-1000	0	-1000	I arbeid	Tiltaket er iverksatt, men det vil ta lenger tid enn planlagt for å få ønskede resultater. Avdelingen har kommet senere i gang med gruppetilbud enn planlagt grunnet pandemien. Det er etablert flere gruppetilbud som er svært positivt mottatt, men det er fortsatt mange en til en-vedtak som er gjeldende. Endringer vil først og fremst skje gjennom nye vedtak og det vil derfor ta tid å vri tilbudet.
Effektivisering drift	-675	-675	0	Ferdig	Gjennomført i budsjettarbeidet
Sum	**-1675**	**-675**	**-1000**		
Nye tiltak					
Tilskudd til kirkens SOS - opprettholdelse krisetjeneste 24/7	50	50	0	Ferdig	Utbetalt i januar
Tilskudd til Moss og omegn dyrebeskyttelse	100	100	0	Ferdig	Utbetalt i januar
Innføre "kontingentkassa"	100	100	0	I arbeid	Summen er lagt inn i inkluderingsstøtten
Tilskudd til Evangeliesenteret	135	135	0	Ferdig	Utbetalt i januar
Tilskudd til House of foundation - Møllebyen litteraturfestival	150	150	0	Ferdig	Utbetalt i mai
Kulturpris og hedersfest	180	180	0	Ferdig	Ved behandling av årsbudsjett 2022 ble det vedtatt at det skulle utdeles kulturpris og kulturstipend for 2021. Det ble arrangert en kommunal hedersfest i slutten av mai 2022 for å dele ut kulturpris, kulturstipend samt heder til Norges- og internasjonale mestere fra Moss i 2021.
Tilskudd til Larkolluka	200	200	0	I arbeid	Utbetalt i mai
Redusert elevavgift kulturskolen	200	200	0	I arbeid	Er i iverksatt fra skoleåret 2022-2023
Kreativt partnerskap	250	250	0	I arbeid	Økte stillinger knyttet til kreativt partnerskap slik at man kan besøke flere skoler.
Tilskudd til Fontenehuset	300	300	0	Ferdig	Tilskuddet er utbetalt i sin helhet i januar
Økt tilskudd kultur og idrett - barn og ungdom	400	400	0	Ferdig	Frist for å søke drifts- og aktivitetsstøtte var i år 1. mai. Midlene ble delt ut i juni.

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Status	Statusbeskrivelse
Tilskudd til House of foundation - Lyse netter	500	500	0	Ferdig	Tilskuddet er utbetalt
Opprettelse av fritidsklubb på Halmstad	500	500	0	I arbeid	Arbeidet er igangsatt, men er noe forsinket da det har vist seg utfordrende å finne egnede lokaler.
Opplevelseskortet - dobling av budsjett	600	600	0	I arbeid	Det er delt ut 300 opplevelskort i løpet av våren 2022. Kortet digitaliseres i løpet av høsten 2022.
Tilskudd til Moss roklubb	1000	1000	0	I arbeid	0,5 millioner kroner ble utbetalt i januar, resterende utbetales i oktober.
Videreføring av prosjektstilling virksomhet forebyggende helse, barn og unges psykiske helse (FSK sak 085/21)	1800	1800	0	I arbeid	Det er gjort ansettelser i alle stillingene.
Sum	**6465**	**6465**	**0**		
Endringer ihht statlige føringer					
Implementering av rusreformen	900	400	500	I arbeid	Fra juni ble det lovpålagt at kommunen skal ha en enhet for russaker. Moss kommune var tidlig ute med å iverksette dette arbeidet ved å nedsette en tverrfaglig arbeidsgruppe som jobbet med oppdraget. Det er tett dialog mellom kommunen og politiet for å iverksette oppdraget så hensiktsmessig som mulig. Det vil på sikt lyses ut en stilling som vil ivareta rollen, men per august ivaretas oppgaven av SLT-koordinator.
Sum	**900**	**400**	**500**		
Sum tiltak	**5690**	**6190**	**-500**		

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	1,86 %	5,88 %	7,74 %
Årlig sykefravær 2021	1,97 %	5,62 %	7,59 %
Årlig sykefravær 2022	2,83 %	7,85 %	10,67 %
Sykefravær 2. tertial 2021	1,19 %	4,84 %	6,03 %
Sykefravær 2. tertial 2022	1,70 %	7,18 %	8,88 %

Sykefraværet i 2. tertial er høyere enn for samme periode i fjor. Det er fortsatt store variasjoner i sykefraværet mellom avdelingene i enheten. Enkelte avdelinger, som aktivitetssentrene og helsestasjonen, har høyt sykefravær. Aktivitetssentrene har flere langtidssyke, dette sykefraværet er ikke arbeidsrelatert.

Enheten har fokus på å få på plass kompetanse og rutiner knyttet til et helhetlig HMS-arbeid og det gir resultater gjennom flere meldte avvik og større fokus på arbeidet ute i avdelingene. Antall avvik er noe lavere i 2. tertial enn i 1. tertial. Dette skyldes at flere av tjenestestedene er stengt noen uker på sommeren.

Status politiske vedtak

Verbalvedtak

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Administrasjonen bes utrede rask psykisk helsehjelp for barn og unge (0-16 år) etter modell fra Tromsø. Tromsømodellen går blant annet ut på et tett samarbeid mellom kommunen (RPH) og Barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk (BUP). Utredningen bes lagt fram i hovedutvalg for oppvekst og utdanning, kommunestyret og bes ses i sammenheng med strategisk plan for psykisk helse.	Iht. plan	Utredningsarbeidet sees i sammenheng med arbeidet med oppvekstreformen. Det er etablert en tiltaksgruppe for oppdraget og det vil fremmes en politisk sak i løpet av høsten.
Det gjennomføres evaluering av Generasjon M i første halvår 2022, slik at evalueringen ligger til grunn for budsjettarbeidet for 2023.	Ferdig	Evalueringen ble lagt frem for politisk behandling i august/september 2022.
Ferieklubben styrkes med 200 000 kroner. Begrunnelse: Etterspørselen er større enn tilbudet. De ekstra midlene skal anvendes til å utvide dette populære tilbudet og til reduserte priser.	Ferdig	Midlene er benyttet ved å gi flere anonyme gratisplasser i samarbeid med skolene i kommunen, Home-Start Familiekontakten, flyktningtjenesten og barnevernet til barn og unge i lavinntektsfamilier. Omtrent 100 barn og unge benyttet seg av tilbudet i form av tur til Liseberg, tusenfryd, padelkurs, tenniskurs, vannsportkurs og mye mer. I tillegg ble det opprettet flere gratisaktiviteter. Dette var blant annet en uke gratis skatekurs og gjennomføring av Mossemesterskap i samarbeid med Moss skateboard, samt kurs og åpen dag med Ekholt golfklubb. Begge aktivitetene ble svært godt mottatt.
Kommunestyret ber en sak om opprettelse av ungdomsklubb på Halmstad. Saken behandles i medvirkningsråd og i hovedutvalget for kultur, aktivitet og inkludering.	Iht. plan	Saken er fremlagt medvirkningsrådet for ungdom og hovedutvalget for kultur-, aktivitets- og inkludering i februar. MKEiendom jobber med oppdraget for å finne egnede lokaler, men det har vist seg å være noe utfordrende. Arbeidet fortsetter og det planlegges for oppstart i løpet av høsten.
Moss kommune utarbeider en handlingsplan for forebygging av selvskading og selvmord blant unge mennesker.	Ikke startet	Arbeidet sees inn i det helhetlige arbeidet i oppvekstreformen og inn i prosessen med plan for psykisk helse og plan for forebyggende arbeid.
Ordningen med opplevelseskort og «kontingentkasse» er gode tiltak som gjør det lettere for barn og unge å delta i fritidsaktiviteter. Ordningen styrkes og gjøres bedre kjent for målgruppen og vi må sikre at de treffer alle de er ment for å treffe.	Iht. plan	Det har blitt delt ut 300 opplevelseskort for våren og sommeren 2022. Det har som tidligere år vært NAV som har stått for behovsprøvingen og prioriteringen av hvem som mottar kortene. På bakgrunn av økt bevilgning til ordningen, er tilbudet i år utvidet med tilbud også i sommermånedene. I tillegg er det startet en prosess med å digitalisere ordningen. Dette vil gjøre kortet mer brukervennlig, tilpasset og tilgjengelig.

Klima

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Bygg og energi - gatelysene skal skiftes til LED-belysning	Iht. plan	Ved rehabilitering av belysning i Mossehallen og på Bellevue fotballstadion byttes belysningen til LED.
Bygg og energi - nybygg og store rehabiliteringer skal ha en miljøplan i forkant.	Iht. plan	For rehabiliteringen av Solli skole til nytt aktivitetssenter for funksjonshemmede vil det gjøres en noe forenklet miljørapport.

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Transport - tjenestereiser Moss kommune - redusere utslipp med 50 %	Iht. plan	Ansatte i enheten deltar primært på digitale opplæringer, kurs og nettverk. Ved annen reise benyttes fortinnsvis kommunens elbil eller tog. Ledersamling ble gjennomført lokalt.

Enhet barnehage

Tjenesteområdebeskrivelse

Barnehagetilbudet i Moss kommune består av 12 kommunale barnehager, en privat familiebarnehage og 24 ordinære private barnehager. Det går 2 125 barn i barnehager i Moss kommune (per 15.12.2021). I tillegg er det tre kommunale åpne barnehager, som administreres i enhet kultur, aktivitet og mestring.

Enhet barnehage har tre funksjonsområder - barnehagemyndighet, barnehageeier og avdeling for pedagogisk veiledning og kvalitet (PVK).

Enheten har følgende oppgaver:

- ivareta de lovpålagte oppgavene knyttet til barnehageeierrollen og barnehagemyndighetrollen
- sikre et godt samarbeid med de private aktørene
- sikre likeverdige tjenester uavhengig av bosted, personlig økonomi, etnisk bakgrunn, og den enkeltes livssituasjon
- sikre god kvalitet i barnehagene uavhengig av eierform

Utvikling og utfordringer

En tendens de siste årene, som også var tydelig ved hovedopptaket i 2022, er underkapasitet i forhold til behovet for barnehageplasser i området fra Varnaveien og sørover. For å møte behovet tok Voldskogen barnehage og Fasanveien barnehage i bruk ubenyttet godkjent leke- og oppholdsareal. Voldskogen, som er kommunal, økte barnetallet med tre små barn. Fasanveien, som er privat, økte barnetallet med seks barn. Som privat aktør har Fasanveien i henhold til Lov om barnehager anledning til å søke om økt tilskudd ved vesentlig aktivitetsendringer. Barnehagemyndigheten fattet vedtak om endret tilskudd til Fasanveien i perioden august til desember 2022. Enhet barnehage vil i arbeidet med økonomiplan 2023-2026 foreslå tiltak for å dreie tilbud og kapasitet til området fra Varnaveien og sørover**.**

Arbeidet med tidlig innsats er en prioritert oppgave. Det legges vekt på å utvikle systemer som sikrer kompetanse og kapasitet i barnehagene. Enhet barnehage samarbeider med enhet skole og avdeling pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT) om kompetanseheving gjennom satsingen «Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis». Arbeidet spisses i barnehageåret 2022-2023 mot å øke barnehageansattes kompetanse, for bedre å inkludere og tilrettelegge for barn med autisme eller vansker med gjensidig sosialt samspill, kommunikasjon og språk.

PVK leder og koordinerer felles utviklingsarbeid der tema er inkluderende fellesskap. Kommunen samarbeider med Læringsmiljøsenteret ved Universitet i Stavanger. Det er 14 private og 12 kommunale barnehager som skal delta i satsingen som startet i august 2022. Barnehagene har mottatt tilskudd fra statsforvalteren gjennom regional kompetanseordning til å finansiere satsingen.

I statsbudsjettet 2022 ble det vedtatt to satser for makspris i barnehagen. I perioden 01.01-31.07 var makspris 3 315 kroner per måned, mens i perioden 01.08 - 31.12 er makspris 3 050 kroner per måned.

Moss kommunestyre fastsatte priser for barnehageplass i perioden 01.01-31.07 i budsjettet for 2022. Det ble ikke vedtatt prisliste med ny makspris for perioden 01.08 -31.12, og prisene ble administrativt oppdatert til nytt barnehageår. Satsene for gradert plass er beregnet forholdsmessig etter størrelse, med et administrativt påslag.

Status økonomi

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. hiå. 2022	Regnskap hiå. 2022	Avvik hiå.	Rev. bud. 2022	Siste prognose	Avvik prognose i kr
Sum	257 488	255 229	2 258	399 731	399 481	250

Kommentar til status økonomi

Enhet barnehage melder et mindreforbruk på 0,25 millioner kroner per 31.12.22.

Mindreforbruket skyldes at det i 1. tertial ble bevilget 0,25 millioner kroner til forprosjekt ny kommunal barnehage på Halmstad. Dette forprosjektet vil ikke starte opp før i 2023.

Enheten ser en økning i variable tilskudd til private barnehager. Variable tilskudd omfatter tilskudd til barn med behov for tilrettelegging i henhold til enkeltvedtak og refusjon av kostnader til redusert foreldrebetaling og gratis kjernetid, samt søskenmoderasjon. En privat barnehage har fått økt ordinært tilskudd med bakgrunn i vesentlig aktivitetsendring i barnehagen. Flere private barnehager har også søkt om og fått utbetalt ekstra pensjonstilskudd i 2022.

Driften av de kommunale barnehagene viser et mindreforbruk.

Status økonomiplantiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Status	Statusbeskrivelse
Vedtak forrige periode					
Effektivisere organisasjon/administrasjon i enhet barnehage	-650	-650	0	Ferdig	Effekt av tiltaket er gjennomført.
Sum	**-650**	**-650**	**0**		
Konsekvensjusteringer					
Reduksjon i tilskudd til private barnehager	-1000	0	-1000	I arbeid	Det er gjennomført endringer i enhet barnehage som medfører reduksjon i tilskudd til private barnehager. Tilskuddssatsen beregnes på grunnlag av regnskapet for kommunale barnehager to år tilbake, samt deflator og nasjonalt fastsatt sats for kapitaltilskudd. Tilskuddet øker på grunn av andre faktorer enn driftskostnader i de

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Status	Statusbeskrivelse
					kommunale barnehagene (variable tilskudd samt aktivitetsendringer).
Sum	**-1000**	**0**	**-1000**		
Aktivitetsendringer					
Barnehager reduksjon i ramme	-1500	0	-1500	I arbeid	Det har ikke vært mulig å gjennomføre et kutt i den økonomiske rammen til enhet barnehage. Driften av de kommunale barnehagene er i balanse, men man ser en økning i variable utgifter knyttet til spesialpedagogisk hjelp og refusjoner for redusert foreldrebetaling til de private barnehagene. Driftsbudsjettet til enheten ble styrket med 1,5 millioner kroner i 1. tertial.
Sum	**-1500**	**0**	**-1500**		
Endringer ihht statlige føringer					
Økt pedagogtetthet barnehager	900	900	0	I arbeid	Sees i sammenheng med barnetall og bemanningsbehov fra nytt barnehageår.
Sum	**900**	**900**	**0**		
Sum tiltak	**-2250**	**250**	**-2500**		

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	3,80 %	8,58 %	12,37 %
Årlig sykefravær 2021	4,44 %	9,91 %	14,35 %
Årlig sykefravær 2022	5,31 %	10,70 %	16,01 %
Sykefravær 2. tertial 2021	3,53 %	7,71 %	11,24 %
Sykefravær 2. tertial 2022	3,37 %	10,25 %	13,62 %

Sykefraværet i barnehagene er fortsatt høyt. Sykefraværet var i 2. tertial høyere enn samme periode i fjor. De kommunale barnehagene jobber videre med tiltak knyttet til KS sitt bransjeprogram for nærvær. Moss kommunes HR-avdeling er i gang med kartlegging av arbeidsmiljø og sykefravær i to barnehager. Rapportene kommer i løpet av høsten, og vil følges opp i samarbeid mellom enhetsleder, styrer og rådgivere på HR.

Det er registrert 14 HMS-avvik i 2. tertial. Det er to flere enn i 1. tertial. Av disse er det fire som har ført til skade i 2. tertial mot seks i 1. tertial. Det er meldt flere avvik i kvalitetssystemet enn det som rapporteres her, da det er en andel avvik som er kategorisert feil. Det dreier seg om avvik på tjenestekvalitet og uønskede hendelser, som er meldt som HMS-avvik. Lederne i barnehagene er gjort oppmerksomme på feil-kategoriseringen og følger opp dette lokalt i hver barnehage slik at rapportering blir korrekt i fremtiden.

Status politiske vedtak

Verbalvedtak

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Kommunestyret er bekymret for utvikling i barnehagesektoren, og ber om en redegjørelse for utviklingen ved 1. tertialrapport 2022 og en orientering til hovedutvalg for oppvekst og utdanning.	Iht. plan	I hovedutvalget for oppvekst og utdanning er det gitt to orienteringer fra enhet barnehage. 31.01.2022 ble det orientert om arbeid med kvalitet og innhold i barnehagene. 14.03. 2022 ble det orientert om foreløpig status for kapasitet etter hovedopptak 2022

Klima

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Forbruk og avfall - levetid for mobiltelefoner 3 år - laptop 5 år - nettbrett 5 år	Iht. plan	Klimabudsjettet er gjennomgått med alle ledere. Levetid for telefon, Ipad og pc ble presisert.
Forbruk og avfall - redusere matsvinn med 50 %	Iht. plan	De kommunale barnehagene har en vedtatt kvalitetsstandard for måltider i barnehagene. Reduksjon av matsvinn er et eget punkt i henhold til denne standarden. Barnehagene har jobbet med å innarbeide praksis i henhold til standarden. Dette beskrives i årsplaner for barnehageåret 2022/2023.
Klimakommunikasjon - fortelle våre klimahistorier	Iht. plan	De ansatte i barnehagene forteller foresatte om bærekraftig pedagogisk praksis i den daglige kontakten, gjennom planer og dokumentasjon av arbeidet.
Naturmangfold - vi holder naturen fri for forsøpling og forurensning	Iht. plan	Alle barnehager er bevisste på hvordan barn og ansatte opptrer i naturen. Det gjelder både for dagens aktiviteter og holdningsskapende arbeid blant barna.
Naturmangfold - vi tar vare på naturen vår med fokus på et mangfold av arter	Iht. plan	Arbeidet med bærekraft og naturmangfold er forankret i rammeplan for barnehager, og er en sentral del av barns aktiviteter i barnehagen. Moss kommune har gode naturopplevelser som en av seks viktige verdier i kvalitetsplan for barnehagene.
Transport - sykkelandel på 8 % i 2023 i mossesamfunnet	Iht. plan	Alle ledere i enheten er bevisste på å oppfordre medarbeidere til å bruke sykkel eller kollektivt.
Transport - tjenestereiser Moss kommune - redusere utslipp med 50 % (fokus på digitale løsninger og færre reiser)	Iht. plan	Enhet barnehage gjennomfører høy andel møter digitalt. Det er etablert sambruk av elbil for tjenestekjøring med virksomhet kultur og idrett.

Enhet skole

Tjenesteområdebeskrivelse

Enhet skole forvalter skoleeieransvaret i Moss og er organisert med 17 skoler, pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT) og en skoleeieravdeling. Det er 11 barneskoler, tre skoler med 1.-10. trinn, to

ungdomsskoler og en spesialskole. Skoleeieravdelingen har ansvaret for administrasjon, forvaltning, pedagogisk veiledning samt kvalitets- og forbedringsarbeidet.

Enhet skole har ansvaret for:

- en effektiv drift av skolene innenfor gitte lovfestede og kommunale føringer som sørger for et godt og likeverdig tilbud til kommunens elever
- at alle elever møter et inkluderende og helsefremmende læringsmiljø med kompetente pedagoger slik at elevene får tatt ut sitt læringspotensial
- å ivareta tidlig innsats og sikre sømløse overganger mellom barnehage, skole og videregående skole
- å se hele lærings- og oppvekstløpet under ett
- å sikre god kvalitet i samhandling og samarbeid med andre instanser
- å ha en pedagogisk psykologisk tjeneste som ivaretar individ- og systemhenvisninger i henhold til regelverket

Utvikling og utfordringer

Utvikling
Det er en økning i elevtallet ved årets skolestart med 20 elever. Økningen er størst på 1. – 4.trinn og minst på 5. – 7.trinn. Økningen skyldes i hovedsak flere flyktninger både fra Ukraina og andre land. Årets 1.trinn er noe mindre enn i fjor, mens antall barn på dette trinnet i SFO har økt.

Forberedelsene med å innføre den nye rammeplanen for SFO har gått som planlagt, så langt det har latt seg gjøre på den enkelte skole. Skolene har ulike behov for å kunne innfri rammeplanen. Noen har behov for utbedring av lokaler, innredning og utstyr til matservering eller uteområdene, mens for andre er det særlig økning i bemanning som blir viktig. Enkelte skoler har fått en økning i elever ved SFO som følge av gratis kjernetid for 1.trinn, og derfor har et særlig behov for økt bemanning og/eller tilpasning av lokaler og inventar til disse.

Ordningen har medført en endring i hvilke plasstyper som bli valgt i SFO. Se tabell under.

	2021		**2022**	
Helårsplass 100%	280	55,9 %	301	63,1 %
Helårsplass 40 % - 2 dager	8	1,6 %	37	7,8 %
Helårsplass 60% - 3 dager	22	4,4 %	17	3,6 %
Skoleårsplass Ettermiddag	55	11,0 %	37	7,8 %
Skoleårsplass Heldag	83	16,6 %	59	12,4 %
Totalt antall i SFO	**448**	**89,40 %**	**451**	**94,50 %**

Skolene i Moss er en svært viktig arena for tidlig innsats, og har stort fokus på å skape et inkluderende miljø med likeverdige tjenester til alle kommunens barn og unge. Årets første måneder ble preget av et uvanlig høyt sykefravær blant ansatte i skole og SFO på grunn av koronapandemien. På tross av dette

har skolene klart å holde fokus på kjerneoppgavene sine. SFO og skolene har klart å holde åpent i hele perioden. I løpet av sommeren har sykefraværet totalt sett gått ned.

Det er viktig å opprettholde en stabil og god grunnbemanning i skolene slik at de kan ivareta særlig sårbare elever med stort behov for tilrettelegging. Lav grunnbemanning kan føre til en økning i henvisninger til PPT for å få sakkyndig vurdering og meldinger om behov for spesialundervisning. Det er kommet en politisk bestilling om en utredning av dette. Saken behandles i hovedutvalget for oppvekst og utdanning i september.

Nytt for årets skolestart er at alle skolene er leksefrie. Det er laget felles retningslinjer for hvordan dette skal gjennomføres, og foresatte informeres løpende gjennom eksisterende digitale kanaler og på foreldremøter på skolen. Oppstarten har gått fint på alle skolene. Det er et forskerteam på Høyskolen i Østfold som vil følge denne prosessen tett, og bistå Moss i evalueringene av leksefrie skoler underveis de neste årene. Det er ønskelig å kartlegge effekten av et tiltak som dette både på kort og litt lenger sikt.

Arbeidet med å skape inkluderende og helsefremmende læringsmiljøer for alle, gjennom prosjektet SIMM (sammen om inkluderende læringsmiljø i skole og barnehage i Moss), er et kontinuerlig arbeid. Implementeringen av fagfornyelsen med ny overordnet del er inkludert i SIMM og er en naturlig del av dette arbeidet. Det har vært gjennomført flere moduler med kompetanseheving på skolene i perioden.

I august startet alle skolene opp med en leselærer i 30 prosent stilling. Målet er at skolene skal bidra med ekstra støtte til sårbare barn og motvirke tapt progresjon hos elevene som følge av koronapandemien. Prosjektet er statlig finansiert. Leselærerne skal bistå lærerne på sin skole slik at de alle kan bidra til leseglede, motivasjon og bedre leseferdigheter for alle elevene på skolen, og med vekt på de særskilt sårbare barna. I tillegg har Moss kommune fått midler til en koordinator for skolebibliotekene. Kommunestyret bevilget 1 million kroner i juni til litteratur til alle elevene på 1. – 4.trinn. Til sammen vil dette bli en sentral del av skolenes interne støttesystem.

I skolene handler veldig mye om lærernes og de ansattes kompetanse. Det er viktig å gi alle ansatte den nødvendige kompetansen som skal til for å løse skolenes utfordringer og behov. Over 50 lærere og ledere tok denne våren videreutdanning i regi av den statlige ordningen “kompetanse for kvalitet”. I august begynte over 30 nye lærere på videreutdanning innenfor denne ordningen. I tillegg startet to ledere med rektorutdanning. Administrativ skoleeier har et tett samarbeid med Høyskolen i Østfold om et veiledningsoppdrag. Alle skolene i Moss har vært gjennom et kompetansetiltak for å implementere en metodikk rundt kollega-observasjon for å sikre at den beste praksisen blant lærerne kommer alle elevene til gode.

Det siste året har PPT (pedagogisk psykologisk tjeneste) fokusert på å få på plass en stabil stab for å gjøre PPTs lovpålagte oppgaver på en forsvarlig måte. I 2021 ble det en opphopning av henvisninger, men antallet er redusert siste halvår. Dette er et resultat av at barnehager og skoler nå opplever at PPT er mer tilgjengelig for samarbeid. Det har vært en turnover i PPT, men i løpet av august er denne avdelingen fulltallig igjen.

Administrativ skoleeier søkte og fikk 0,5 millioner kroner til å kjøpe inn programmeringsutstyr til skolene. Det er for eksempel kjøpt inn programmerbare symaskiner til kunst og håndverk, naturfag, valgfag. Dette vil bedre muligheten for å bruke programmering i den ordinære undervisningen på alle skolene i tråd med intensjonene i fagfornyelsen. Det blir arrangert opplæring for lærere i bruk av dette utstyret.

Skolene mottok alt som var bestilt av digitalt utstyr i tide, slik at det i år var klart til skolestart.

Utfordringer
Pandemien har medført utsettelser og endringer i viktige kvalitetstiltak for å sikre inkluderende læringsmiljøer for elever i mosseskolen. Enheten er bekymret for hvordan dette har påvirket elevenes læringsutbytte. Pandemien vil prege skolene også framover.

Første og andre tertial har vært preget av perioder med høyt sykefravær, og generelt en merkbar økt slitasje i personalet. Det har vært meget vanskelig og tildels umulig å få erstattet fraværet med kvalifisert personell.

Det har kommet flere barn med store hjelpebehov i grunnskolen. Å hjelpe disse elevene er et langvarig arbeid som vil kreve store ressurser gjennom hele skoleløpet. PPT begynner å komme mer ajour med sine sakkyndige utredninger av henviste elever. Vi registrerer at flere elever nå får vedtak om spesialundervisning enn tidligere. Det var per 1.oktober 2021 4 prosent av elevene i Moss som hadde vedtak om spesialundervisning. Dette tallet har økt til over 5 prosent i august 2022. I tillegg meldes det om en økning i elever med ulike former for psykiske utfordringer som en følge av blant annet pandemien. Skolene er bekymret for om den faste grunnbemanningen er tilstrekkelig til å kunne håndtere denne situasjonen.

I PPT er ventelisten for nye saker redusert fra omtrent 160 til under 70 saker. På barnehageområdet er det nå to måneders ventetid for å få hjelp, mens det på skoleområdet fremdeles er opp mot seks måneders ventetid i enkelte saker. PPT har ikke hatt mulighet til å redusere ventelistene ytterligere på grunn av stor turnover i personalet og økning i antall henvisninger. Dette er fortsatt bekymringsfullt for kvaliteten i tilbudet. Det er et mål for PPT å få mer tid til å veilede skolene slik at man kan optimalisere kvaliteten i spesialundervisningen for hver enkelt elev.

Krigen i Ukraina har ført til en økt tilstrømning av flyktninger og over 35 elever fra Ukraina er meldt inn i mosseskolen per 2.tertial. Det er forventet en økning i dette antallet utover i året med de ekstra utgiftene som dette medfører. Det har i tillegg kommet ca 30 flyktninger fra andre deler av verden inn i skolen gjennom skoleåret 2021/2022.

Status økonomi

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. hiå. 2022	Regnskap hiå. 2022	Avvik hiå.	Rev. bud. 2022	Siste prognose	Avvik prognose i kr
Sum	352 443	349 298	3 145	566 508	565 008	1 500

Kommentar til status økonomi

Enhet skole melder et mindreforbruk på 1,5 millioner kroner per 31.12.22.

Gjennom 2022 har det vært en nedgang i plasseringer av barn i barnevernet som går på skole i andre kommuner. Dette betyr færre refusjonskrav fra andre kommuner for grunnskoleopplæring og spesialundervisning. Estimert mindreforbruk knyttet til dette er 2,5 millioner kroner i 2022.

Det har gjennom deler av året vært vakante stillinger i sentral skoleeieravdeling samt innenfor pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT). Disse stillingene er nå besatt, men dette vil føre til et totalt mindreforbruk på 1,5 millioner kroner.

Det ble fra skoleåret 2022/2023 innført ny nasjonal ordning med gratis kjernetid for 1. trinn i SFO. Moss kommune fikk i rammetilskuddet tilført midler til denne ordningen. Midler har ikke blitt fordelt til enhet

skole. Direkte inntektstap som følge av denne ordningen er estimert til i overkant av 2 millioner kroner. Det har gjennom 2022 vært et mindreforbruk for andre moderasjonordninger slik at netto merforbruk er anslått til 1,5 millioner kroner for 2022. Den nye ordningen har ført til en økning i antall 1. klassinger på SFO. Dette vil føre til et behov for økt bemanning ved SFO, i tillegg til økt behov for areal og oppgradering av fasiliteter ved enkelte skoler. Disse utgiftene tas innenfor rammen til enhet skole inneværende år da det antas at de største utgiftsøkningene først vil komme til neste år.

Skolene totalt sett estimerer et merforbruk på 1 million kroner i 2022. Dette skyldes hovedsakelig merkostnader i forbindelse med koronapandemien.

Status økonomiplantiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Status	Statusbeskrivelse
Vedtak forrige periode					
Gjennomgang av programvare brukt i skolene	-700	-700	0	Ferdig	Tiltaket er gjennomført som planlagt.
Si opp avtalen med Inspiria	-400	-400	0	Ferdig	Avtalen er sagt opp.
Si opp avtalen med Ungt Entreprenørskap	-130	0	-130	Ferdig	Besluttet å ikke gjennomføre tiltaket. Avviket tas innenfor rammen til enhet skole.
Sum	**-1230**	**-1100**	**-130**		
Nye tiltak					
Tilskudd til FAU	50	50	0	I arbeid	Kommunalt foreldreutvalg (KFU) har tatt oppdraget med fordeling av disse midlene.
Sum	**50**	**50**	**0**		
Aktivitetsendringer					
Lærernorm	2000	2000	0	Ferdig	Midlene er overført til hver enkelt skole. Lærernorm vil bli målt i oktober.
Økning i antall elever med behov for særskilt norskundervisning enhet skole	3000	3000	0	I arbeid	Midlene er fordelt mellom skolene og Globus for å styrke arbeidet med denne elevgruppen.
Økning av elever med store tilretteleggingsbehov som trenger svært tett oppfølging i skolen	5000	5000	0	I arbeid	Disse ressursene er fordelt mellom skolene slik at dette arbeidet kan styrkes.
Sum	**10000**	**10000**	**0**		
Sum tiltak	**8820**	**8950**	**-130**		

Enhet skole vil i løpet av 2022 gjennomføre økonomitiltakene.

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	2,16 %	6,00 %	8,16 %
Årlig sykefravær 2021	2,50 %	6,39 %	8,89 %
Årlig sykefravær 2022	3,25 %	5,28 %	8,53 %
Sykefravær 2. tertial 2021	1,36 %	5,05 %	6,42 %
Sykefravær 2. tertial 2022	1,35 %	3,98 %	5,33 %

Sykefraværet, og spesielt korttidsfraværet, har på de fleste skolene vært høyere hittil i år enn i et normalår og i samme periode 2021. 1. og 2. tertial har vært preget av perioder med høyt sykefravær grunnet koronapandemien. Det har vært krevende å skaffe til veie tilstrekkelig med kvalifisert personell på kort varsel. Dette har ført til økt slitasje på de ansatte. Skoler og avdelinger med høyt langtidsfravær har sammen med HR avdelingen i kommunen gjennomført gode prosesser for å redusere dette fraværet.

HMS-avvik

	Hele 2021	1.tertial 2021	2.tertial 2021	1.tertial 2022	2.tertial 2022
HMS-avvik	195	58	43	78	52
Skademeldinger	34	15	8	8	3

Det har blitt skrevet 78 HMS-avvik første tertial 2022 og 52 HMS-avvik andre tertial 2022. Det er registrert fem avvik med alvorlighetsgrad svært alvorlig og 42 med alvorlig hittil i år. Det er en stor andel HMS-avvik det ikke er registrert konsekvens på. Dette betyr at arbeidet med kvalitetsutvikling på avviksrapportering må fortsette. De fire vanligste avvikskategoriene er hittil i 2022 :

1. Vold og trusler - 42 avvik

2. Materiell og utstyr/feil og mangler - 22 avvik (mange avvik på ventilasjon på noen få skoler)

3. Ansatt skade fysisk og psykisk skade - 18 avvik

4. Ulykke og nesten ulykke - 18 avvik

Antall meldte HMS-avvik har vært jevnt økende gjennom 2021 og i årets første tertial. Det er fortsatt en del feilrapportering, men det synes å ha blitt noe forbedring i rapporteringene.

Det har vært en gledelig nedgang i antall skademeldinger i 2022 sett mot samme periode i fjor.

Særskilte fokusområder for forebygging av HMS-avvik og skader:

- Noen skoler gjennomførte opplæring i personalet for å redusere voldshendelser, og for å lære om konfliktreduserende adferd
- Det ble satt inn tiltak og opplæring/veiledning på skoler ved behov
- En del av utfordringene rundt HMS har vært knyttet til den pågående koronasituasjonen og de ansattes psykososiale arbeidsmiljø. Administrativ skoleeier har derfor hatt fokus på å

videreformidle og dele praksisfortellinger om gode lokale tiltak. Dette er tiltak som har vært igangsatt for å øke trivsel og trygghet, samt å øke nærværet i avdelinger og virksomheter

Status politiske vedtak

Verbalvedtak

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Det bes om en sak til Oppvekst og utdanning i forkant av budsjettbehandlingen, hvor det vurderes om det er behov for å øke grunnbemanningen i skolene for å oppfylle intensjonene i Fagfornyelsen.	Ferdig	Enhet skole la fram en sak i hovedutvalget for oppvekst og utdanning 05.09.22. Saken ble tatt til orientering, og partiene kan bruke den i videre budsjettprosesser.
Kommunestyret ber kommunedirektøren i samarbeid med MKEiendom om å utarbeide en vurdering av og plan for vedlikehold av skolebygg/ innhold som tar utgangspunkt i behovene som kom frem i rapporten som ble utarbeidet ift. skolekapasitet. (O/U sak 14/22)	Forsinket	Administrativ skoleeier og MKE har hatt to møter om saken. Skolekapasitetsplanen og MKEs vedlikeholdsplan skal sees i sammenheng. Det forventes at saken kommer opp til hovedutvalget for oppvekst og utdanning 24.oktober 2022.
Kommunestyret ber om en egen sak om bruk av kommunens anlegg/haller til SFO og idrettsskoler. Det skal vurderes bl.a. prisnivå for deltakelse, likebehandling og samhandling mellom kommunale SFO-er og idretts- og kulturtilbud.	Ferdig	Den politiske saken er under arbeid og var til behandling i hovedutvalget for oppvekst og utdanning i juni. Det settes ned en bredt sammensatt arbeidsgruppe for å utrede saken videre.

Klima

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Forbruk og avfall - redusere forbruk	Iht. plan	Skolene er miljøbeviste virksomheter, og arbeider kontinuerlig med forbedringsarbeid for å redusere forbruk. Gjenbruk og avfallssortering er sentralt.
Forbruk og avfall - redusere matsvinn med 50 %	Iht. plan	SFO har arbeidet med redusering av matsvinn, og har gode rutiner for dette. Arbeidet er i kontinuerlig prosess. I faget mat og helse er dette et tema gjennom hele året.
Naturmangfold - vi holder naturen fri for forsøpling og forurensning	Iht. plan	Temaet er hjemlet i opplæringsloven. Skolene er aktive i strandrydding og andre årlige aktiviteter for å nå målet.
Transport - sykkelandel på 8 % 2023 i mossesamfunnet	Iht. plan	Næreskoleprinsippet er gjeldende i Moss. En av grunnene til dette er at elever skal gå eller sykle til skolen. Det arbeides kontinuerlig med å få elever og ansatte til å sykle eller gå til skolen.
Transport - tjenestereiser Moss kommune - redusere utslipp med 50 %	Iht. plan	Det er en forventning om at ansatte i enhet skole skal sykle, gå eller ta kollektivt når de beveger seg internt i kommunen eller er på tjenestereiser.

Enhet barnevern, bolig og inkludering

Tjenesteområdebeskrivelse

Enhet barnevern, bolig og inkludering er delt inn i fem avdelinger og en virksomhet som har ansvar for hvert sitt fagområde: boligsosial avdeling, voksenopplæring, flyktningtjeneste, avdeling for enslige mindreårige flyktninger og krisesenter i tillegg til barneverntjenesten. Målet med å samle disse fagfeltene er å styrke helhetsperspektivet på familiene, og å gi mer oppmerksomhet til arbeid med sosioøkonomiske forhold. Enheten skal bidra til å nå mange av kommunens målsettinger for utvikling på levekårsområdet.

Enheten omfatter blant annet følgende oppgaver:

- boligsosialt arbeid, herunder planer og utvikling på området
- tildeling av kommunalt disponerte boliger, saksbehandling, depositumsgaranti
- saksbehandling av husbankens økonomiske virkemidler (startlån, etablering, tilpasning, utredning, prosjektering og bostøtte)
- "Housing first" og bo-oppfølging for brukere med rus- og eller psykiske utfordringer
- opplæring i norsk og samfunnskunnskap etter introduksjonsloven
- grunnskoleopplæring for voksne og realkompetansevurdering på grunnskolens område
- kombinasjonsklasser på Malakoff videregående skole i samarbeid med Viken fylkeskommune
- logopedi for voksne
- integreringsarbeid, herunder planer og utvikling på området
- bosetting, råd og veiledning av flyktninger, introduksjonsprogram og tolketjeneste
- bosetting, botilbud og oppfølging av enslige mindreårige flyktninger
- krisesentertjenester, herunder botilbud, dagsamtaler, regionens kompetansesenter om vold i nære relasjoner, utviklingsarbeid og planer på området.

Barnverntjenestens oppgaver er:

- behandle og vurdere bekymringsmeldinger
- gjennomføre undersøkelser av barns omsorgssituasjon
- iverksette hjelpetiltak for barn i og utenfor familie
- oppfølging av frivillige plasseringer for barn eller ungdom
- gjennomføring av rettsbehandlinger i forhold til tvangsvedtak / omsorgsovertakelse
- tilsynsordning for barn som er plassert i Moss kommune
- ettervern under samtykke av barn mellom 18 og 25 år
- akuttberedskapsordning og vakttelefonordning i samarbeid med Råde og Våler

Utvikling og utfordringer

Barnevern:
Nøkkeltall for barnevern gjennom 2. tertial (1. tertial i parentes)

- Tjenesten har mottatt bekymringsmeldinger for 179 (196) barn
- 83 (93) meldinger førte til undersøkelse
- 25 (34) undersøkelser førte til vedtak om tiltak
- 0 (1) av disse vedtakene var plasseringsvedtak utenfor hjemmet

Inn-strømmen til barneverntjenesten er i nedgang, men sakers alvorlighetsgrad og økte krav til dokumentasjon, rettsprosesser og medvirkning gjør at det fremdeles er utfordringer med gjennomstrømning og frister. Barneverntjenesten er ellers godt i gang med utviklingsarbeid i forbindelse med oppvekstreform. Flere medarbeidere har gjennomført kurs i nettverksarbeid som skal bidra til å gjøre tjenesten og kommunen bedre rustet til å mobilisere familie- og nettverksressurser. Det er hittil i år gjennomført tolv nettverksmøter som gjennomgående får rosende omtale av de som har vært deltakere. Det er et behov for å utvikle tjenestens samlede kompetanse på barnesamtaler for bedre å få frem barnets stemme i sakene. Det er derfor inngått avtale om slik kompetanseheving i 2022-2023 i barneverntjenesten. Samarbeid med familiene skal være et naturlig førstevalg, og tjenesten er i gang med å implementere ny metode for gjennomføring av undersøkelser som kalles "barnets behov i centrum" (BBIC).

Krisesenter:
Det er økte krav og forventninger til kommunenes arbeidet mot vold i nære relasjoner. I forbindelse med krigen i Ukraina og økning i antall flyktninger har bekymring for menneskehandel og vold overfor denne gruppen økt. Krisesenteret har i den forbindelse mottatt 1 million kroner i statlige midler til styrking av arbeidet. Krisesenteret er kompetansesenter mot vold for regionen, og leder arbeidet med kommunens handlingsplan mot vold i nære relasjoner. Tjenestene i kommunene etterspør kompetanseheving innenfor dette temaet, og i september arrangeres første fagdag som skal ta for seg TryggEst arbeidet, som er vern for sårbare voksne. Det er gjennomført en mulighetsstudie i forbindelse med at krisesenteret har behov for nye og mer tilpassede lokaler, og det vil fremmes en sak til politisk behandling vedrørende dette i løpet av høsten. Økningen i antallet dagbrukere på krisesenteret er vedvarende, det er så langt i år noen færre døgn med beboere.

Boligsosialt arbeid:
Boligsosial avdeling er deltakende i arbeidet med den nye boligplanen, og spesielt evaluering av dagens boligsosiale plan og arbeid med nye tiltak er viktig på dette området.

Per i dag mangler det boliger til vanskeligstilte barnefamilier i stor grad. Det jobbes med å fremskaffe flere boliger, særlig ved hjelp av tilvisningsavtaler. I tillegg prioriteres barnefamilier i tildeling av startlån.

Det er per 2. tertial utbetalt 63 startlån på totalt 149 millioner kroner. Det er utbetalt 3,3 millioner kroner i tilskudd til etablering. I tillegg er det gitt tilsagn for utbetaling til 22 startlån på totalt 33,3 millioner kroner. I underkant av 50 prosent av startlånene er tildelt barnefamilier. Seks av husstandene som er tildelt startlån leier i dag kommunal bolig. I løpet av årets to første tertialer er det registrert 239 nye søknader om kommunal bolig. Det er søknader om ordinær kommunal bolig eller bolig med livsløpsstandard, samt søknader om fornyelse av leieforhold. 28 søkere har i perioden fått avslag på søknaden. Avslag er gitt på grunn av manglende botid eller fordi de av andre årsaker ikke er vurdert som vanskeligstilte på boligmarkedet (for eksempel for høy inntekt). 123 søkere er satt på venteliste, mens 72 av søkerne har i samme periode fått innvilget kommunal bolig.

Per utgangen av august har 1463 husstander mottatt bostøtte på totalt 23 millioner kroner.

Per utgangen av august har Housing First teamet i Moss kommune 27 deltakere.

Integrering:
Det skal bosettes inntil 225 flyktninger i 2022, og det samarbeides godt om oppgaven på tvers i kommunen. Det er per 2. tertial avtalt bosetting av 200 flyktninger, et flertall fra Ukraina. Så langt i 2022 har det ikke kommet noen personer på familiegjenforening.

Per august var det 80 deltakere i introduksjonsprogrammet, men fra 1.september vil det være omtrent 115 deltakere.

14 deltakere har i løpet av de åtte første månedene avsluttet sitt introduksjonsprogram. Seks har avsluttet med oppstart i videregående opplæring og fire til arbeid. Dette gir så langt en måloppnåelse på 72 prosent. Moss kommune har som måltall at minst 70 prosent av deltakerne som avslutter sitt introduksjonsprogram skal bli kvalifisert til arbeid eller utdanning.

På grunn av bosetting av flyktninger fra Ukraina har voksenopplæringen høy aktivitet ved oppstart av skoleåret 2022/2023. Antall aktive elever ved skoleslutt i juni var 283, mens 363 elever har undervisningstilbud ved skolestart i august. Økt aktivitet gir utslag i høyere lønnsutgifter og økning i tilskudd og salgsinntekter.

Gjennomførte prøver i samfunnskunnskap og statsborgerprøver i andre tertial: 81(92 i første tertial)

Gjennomførte norskprøver i andre tertial: 216 (137 i første tertial)

Utstedte vitnemål for grunnskoleopplæring for voksne: 32

Botiltak for enslige mindreårige har bosatt elleve nye enslige mindreårige flyktninger i år. Totalt har avdelingen nå 30 ungdommer under oppfølging.

Status økonomi

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. hiå. 2022	Regnskap hiå. 2022	Avvik hiå.	Rev. bud. 2022	Siste prognose	Avvik prognose i kr
Sum	113 281	110 783	2 498	188 445	188 445	0

Kommentar til status økonomi

Enhet barnevern, bolig og inkludering melder balanse per 31.12.22.

Bosetting av flyktninger fra Ukrainia fører til et antatt merforbruk på 2,3 millioner kroner. 2 millioner av dette er knyttet til økte utgifter til introduksjonstønad for ukrainere, mens det er et merforbruk på 0,3 millioner kroner knyttet til økt bruk av tolk.

Boligsosial avdeling, krisesenter, voksenopplæring og botiltak for enslige mindreårige flyktninger forventes å ha et totalt mindreforbruk på 1,1 millioner kroner per 31.12.22 på grunn av merinntekt, vakante stillinger og økte sykelønnsrefusjoner.

Botiltak for enslige mindreårige flyktninger har en estimert merinntekt på mer enn 4 millioner kroner som følge av bosetting av et høyt antall enslige mindreårige i 2022. I prognosen er det forutsatt at 3 millioner kroner avsettes på bundet fond for bruk i 2023.

I barneverntjenesten forventes et mindreforbruk på omtrent 1 million kroner. Mindreforbruket kan i all hovedsak forklares med redusert behov for kjøp av statlige tiltak.

Gjennom 2022 har det vært benyttet færre statlige plasseringstiltak enn tidligere. Med en høy egenandel gir dette store utslag. Årsbudsjettet ble justert ned med 8,4 millioner kroner etter 1. tertialrapport. Denne justeringen tok høyde for en forventet økning i bruk av statlige plasseringstiltak ut over i året. Tiltaksbruken har siden 1. tertial økt, men er fremdeles på et lavere nivå enn gjennomsnittet av tidligere år. Årsprognosen per utgangen av august viser et mindreforbruk på 3,3 millioner kroner. Til grunn for denne prognosen er det forutsatt at nåværende tiltaksbruk videreføres ut året. Prognosen er usikker, ettersom behov for nye tiltak kan oppstå brått og egenandelen er høy.

Det er estimert et merforbruk på 1,1 million kroner knyttet til overføringer. Overføringer gjelder i hovedsak økonomisk støtte av ulike slag til både oppdragstakere og klienter. En del av økningen har årsak i at det er blitt flere klienter som mottar ettervern der bokostnader dekkes.

Veilederne i barnevernstjenesten har ikke hatt kapasitet til å starte veiledning av alle familiene der det er fattet vedtak om dette. Det vil derfor frem mot årsskiftet kjøpes inn ekstern veiledning til noen av de mest trengende familiene. Det er også gjennomført kjøp av kurs i barnesamtalen til alle ansatte i barneverntjenesten for å styrke brukermedvirkningen. Dette fører til et merforbruk i forhold til budsjettert.

Status økonomiplantiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Status	Statusbeskrivelse
Aktivitetsendringer					
Reduksjon introduksjonsstønad	-2500	-2500	0	Ferdig	Tiltaket er gjennomført, men flyktningene fra Ukraina er da ikke tatt i betraktning. Introduksjonsstønaden vil øke igjen, men det kommer også en økning i integreringstilskuddet.
Sum	**-2500**	**-2500**	**0**		
Sum tiltak	**-2500**	**-2500**	**0**		

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	2,22 %	7,70 %	9,92 %
Årlig sykefravær 2021	1,77 %	6,78 %	8,56 %
Årlig sykefravær 2022	2,56 %	6,32 %	8,88 %
Sykefravær 2. tertial 2021	1,57 %	5,91 %	7,48 %
Sykefravær 2. tertial 2022	1,64 %	6,07 %	7,71 %

Sykefraværet i enheten er så langt på 8,9 prosent. Sykefraværet 2. tertial lå noe høyere enn samme periode i fjor. Sykefraværet varierer stort mellom de ulike avdelingene. En fellesnevner er likevel at fraværet som følge av koronapandemien har vært høyt de første månedene i år, og noe stigende nå i siste del av tertialet igjen. I enkelte avdelinger er også langtidsfraværet høyt, men det er ikke rapportert å ha sammenheng med forhold på arbeidsplassen. Det er laget mange tilretteleggingsavtaler for å oppnå nærvær, og disse avtalene må balanseres mot belastninger for øvrige ansatte. Sykefravær og nærvær er viktige tema på medbestemmelsesmøtene i enheten.

Det er registrert en økning i rapporterte avvik så langt i 2022. Det antas å ha sammenheng med opplæring og styrket oppmerksomhet om avviksrapportering i enheten. Det er fremdeles behov for å jobbe med avviksrapporteringen som ganske sikkert burde ha vært enda bedre. I den forbindelse jobbes det med å definere flere kvalitetsindikatorer, og det skal gjennomføres mer opplæring i enheten som har til hensikt å øke presisjonsnivået på rapporteringen.

	2.tertial 2021	1.tertial 2022
HMS avvik og skade	17	15
Tjenestekvalitet avvik	68	45
Uønsket hendelse	4	2
Sum	89	62

Status politiske vedtak

Klima

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Forbruk og avfall - redusere forbruk	Iht. plan	Det er kjøpt lisenser til flere digitale læringsverktøy for å bidra til redusert kopiering. Det finnes foreløpig ikke eksakt data for måling, men det skal registreres fortløpende.
Forbruk og avfall - redusere matsvinn med 50 %	Iht. plan	Ved botiltak for enslige mindreårige jobbes det med å redusere matsvinn. Dette gjøres ved å benytte budsjetter for matinnkjøp, som skal redusere innkjøp og gi økt oppmerksomhet og lærling knyttet til bruk av restemat.
Naturmangfold - vi holder naturen fri for forsøpling og forurensning	Iht. plan	Voksenopplæring og botiltak for enslige mindreårige skal arrangere egne søppelryddingsaksjoner i løpet av våren.
Transport - fossilfri tjenestepersonbiler i 2024 – utskiftning av tjenestebiler	Ferdig	Tjenestebiler er byttet ut til elektriske biler i tråd med plan.
Transport - tjenestereiser Moss kommune - redusere utslipp med 50 %	Iht. plan	Alle avdelinger har redusert tjenestereiser i forbindelse med kurs og opplæring. Deltakelse på flere digitale webinarer i stedet for konferansereiser for erfaringsutveksling og informasjon fra sentrale myndigheter innenfor de ulike områdene.

Enhet NAV

Tjenesteområdebeskrivelse

NAV Moss er et partnerskap mellom Moss kommune og Arbeids- og velferdsetaten region Øst-Viken. NAV Moss har organisert oppfølgingsarbeidet i tverrfaglige avdelinger, med egen tverrfaglig avdeling for unge opp til 30 år. NAV Moss har som målsetting å redusere utenforskap med særlig fokus på prioriterte grupper.

NAV Moss består av kommunale og statlige tjenester som har følgende formål:

- flere i arbeid og aktivitet, og færre på stønad
- bedre brukermøter
- et velfungerende bo- og arbeidsmarked
- rett tjeneste og stønad til rett tid
- en helhetlig og effektiv arbeids- og velferdsforvaltning

Lokale mål som ligger til grunn i arbeidet er:

- å forebygge og redusere utenforskap fra arbeidslivet og lokalsamfunnet
- å redusere barnefattigdom/voksne med foreldrefattigdom
- å øke gjennomføring og redusere frafall i videregående skole
- tett oppfølging av ungdom som står utenfor arbeidslivet
- å øke sysselsettingsgraden i samarbeid med næringslivet
- forpliktende samarbeid på tvers av sektorer/enheter i Moss kommune
- videreutvikle samarbeidet med fastlegene og spesialisthelsetjenesten
- bidra til integrering og inkludering gjennom tidlig arbeidsrettet oppfølging av nyankomne flyktninger

Utvikling og utfordringer

Utfordringer innenfor sosialtjenestene dreier seg i hovedsak om prisveksten i samfunnet i tillegg til knapphet på tilgjengelige nødboliger i kommunen.

Uvanlig kraftig oppgang i matvare- og strømpriser gir seg utslag i at flere får behov for økonomisk sosialhjelp i tillegg til økte behov for de som allerede mottar økonomisk støtte. Konsumprisindeksen (KPI) steg 6,8 prosent fra juli 2021 til juli 2022. Utbetalingene av økonomisk sosialhjelp ligger 9,3 millioner kroner høyere enn samme periode i fjor, en økning på 9,7 prosent. I disse tallene ligger de ekstraordinære utbetalingene i forbindelse med flyktningesituasjonen i Ukraina.

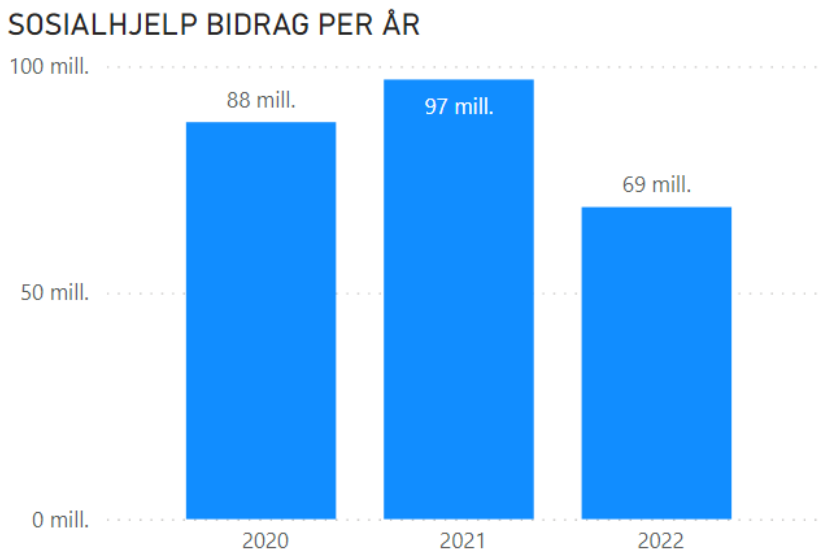

Antall mottakere av økonomisk sosialhjelp (bidrag)
NAV har hatt en økning i antall mottakere av økonomisk sosialhjelp hittil i år på 120 mottakere sammenlignet med samme periode i fjor. 77 av disse er flyktninger fra Ukraina. Totalt antall mottakere ved utgangen av august var 1454, mot 1334 i fjor.

Barnefamilier som har mottatt over 200 000 kroner i økonomisk sosialhjelp var per august 26 mottakere. Disse har fått utbetalt totalt 6,5 millioner kroner. Til sammenligning fikk 12 mottakere med barn utbetalinger på over 200 000 kroner samme periode i fjor. Disse fikk totalt utbetalt 3 millioner kroner. Det er ingen ukrainske familier i disse tallene.

Strøm
Utbetalinger til strømformål ligger på samme nivå per august som for hele 2021. Totalt er det utbetalt 6,8 millioner kroner til strømformål per august.

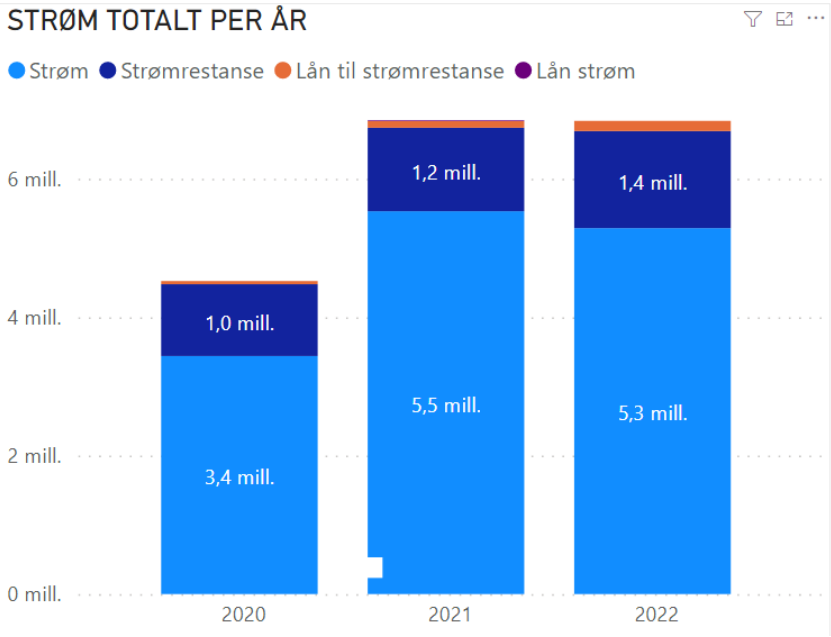

Nødbolig
Utbetaling til bruk av nødbolig fortsetter å øke. Prisveksten på utleieprisene har betydning for utbetalingen, samt knapphet på tilgjengelige nødboliger i kommunen.

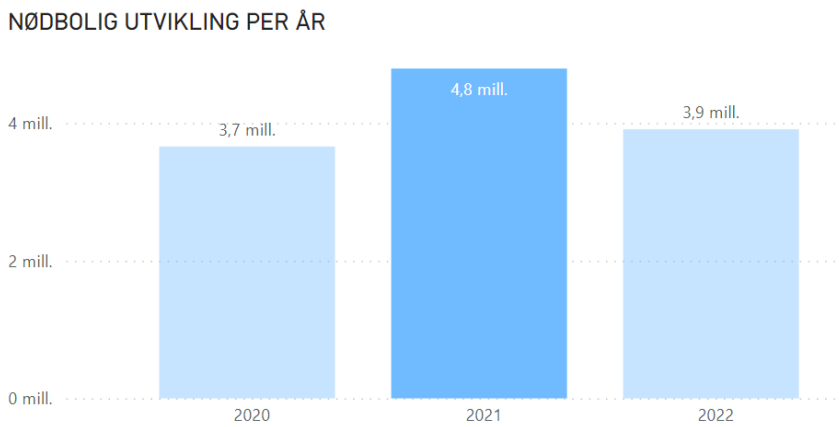

Krisehjelp
Mange er i behov av akutt nødhjelp. Behovet for krisehjelp har vært økende i 2022. Utbetalingene til krisehjelp har per august oversteget de totale utbetalingene fra i fjor.

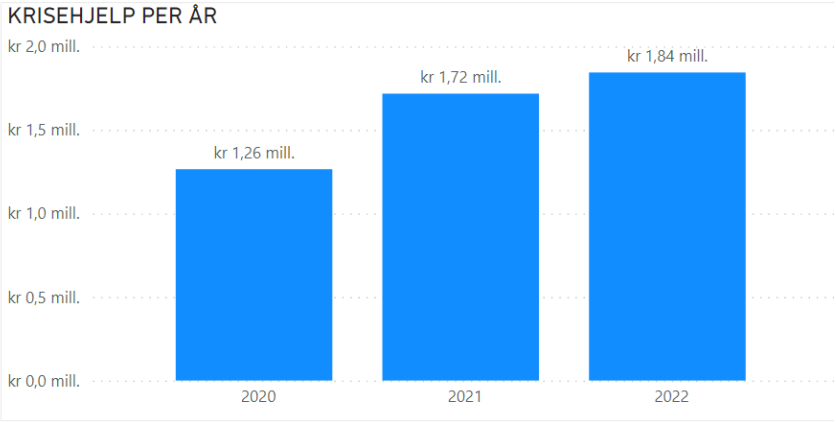

Bosatte flyktninger
Den ekstra ordinære flyktningestrømmen fra Ukraina påvirker sosialhjelpsutbetalingene i høy grad. Personer fordrevet fra Ukraina og som søker beskyttelse i Norge, har rett til å få hjelpebehovet sitt vurdert etter sosialtjenesteloven. Ukrainske flyktninger som bor i private hjem kan søke om økonomisk sosialhjelp til livsopphold og boutgifter. Noe av utgiftene til alternativ mottaksplasser (AMOT) vil bli refundert fra UDI. Det forventes at Moss kommune skal bosette omtrent 225 flyktninger i 2022, og at sosialhjelputbetalingene øker som følge av dette. Per august er det registrert 81 voksne og 43 hjemmeboende barn under 23 år med ukrainsk statsborgerskap hos NAV. Det er utbetalt 5,1 millioner kroner til ukrainske flyktninger så langt i år, til totalt 77 husstander.

Utbetaling av økonomisk sosialhjelp til bosatte flyktninger innenfor integreringsperioden (fra 01.01.17) er så langt i år på 3,1 millioner kroner.

Arbeidsmarkedssituasjonen
Arbeidsledighet er for tiden lav, men de som står igjen har sammensatte behov og krever tett oppfølging. Økonomisk sosialhjelp gis til personer som står uten arbeid og ikke har annen inntektssikring. Prisveksten i samfunnet gjør at flere lønnsmottakere/stønadsmottakere har behov for økonomisk sosialhjelp som supplering til annen inntekt.

Utvikling av arbeidsledigheten:
Arbeidsledigheten i Øst-viken for helt ledige er nede på 2,2 prosent av arbeidsstyrken. I Moss er antall helt ledige personer 613 i august, dette utgjør 2,5 prosent av arbeidsstyrken. Antall delvis ledige personer var 210. Antall arbeidssøkere var 944. Arbeidssøkere er summen helt ledige, delvis ledige og arbeidssøkere som deltar på tiltak. Andelen helt ledige under 30 år av alle ledige var 29,4 prosent. I august var andelen langtidsledige av alle ledige 32,3 prosent.

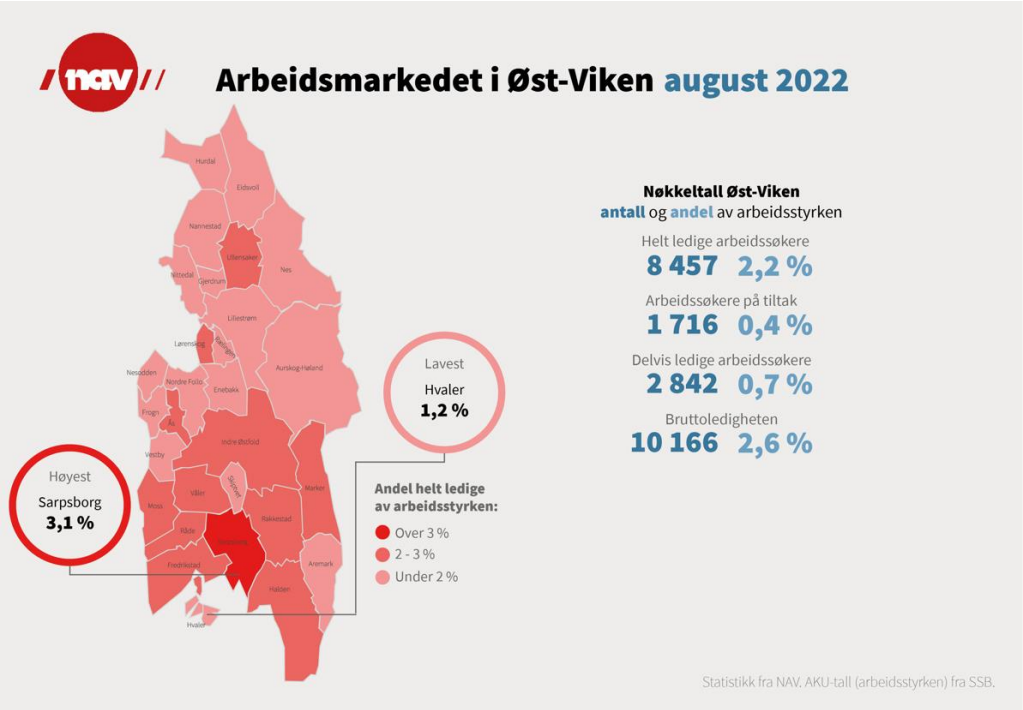

Utviklingen arbeidsledigheten i Moss

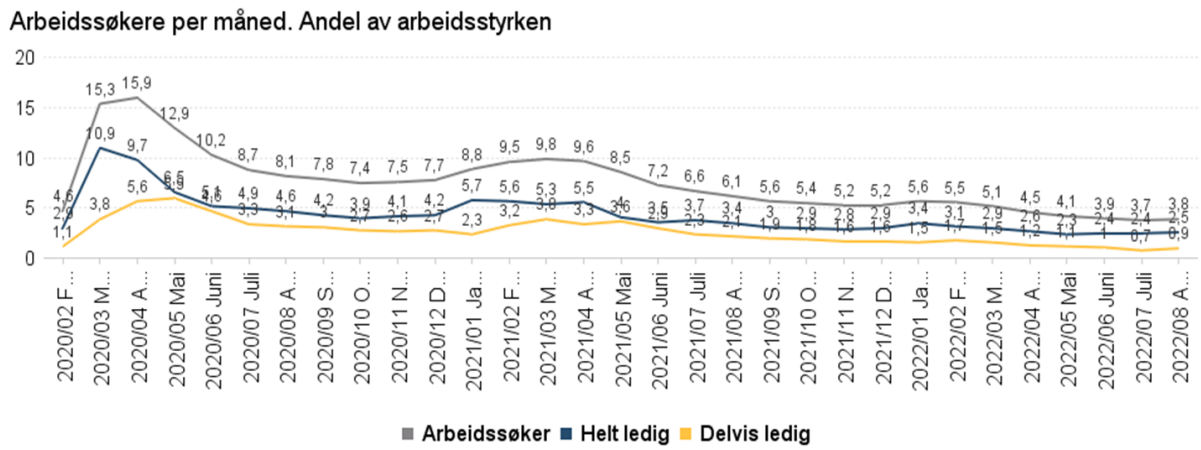

Utbetaling av statlige stønader:
Sammensetningen, regelverksendringer og utviklingen på statlige ytelser påvirker behovet for utbetalingene av økonomisk sosialhjelp i kommunen. Under viser en oversikt over utbetalinger, antall og prosentvis andel av befolkningen i Moss som mottok statlige ytelser fra NAV 2021. Det er blant annet varslet reduksjon i bruk av tiltakspenger fra og med september som vil påvirke utbetaling av sosialhjelp.

Utbetalte stønader innland Geografi 2021

Stønad pr kommune

03.03.2022

3002 Moss

Stønadsområde	Utbetalt mill kr 2021	Utbetalt mill kr 2020	Utbetalt. Endring fra året før. Prosent	Antall mottakere i løpet av året 2021	Andel av befolkning	Årlig per mottaker. Kr	Gj snitt antall mottakere per måned	Andel av befolkning	Månedlig per mottaker. Kr
	Utbetalt			Personer i løpet av året			Personer per måned		
Stønader i alt	**5 442**	**5 259**	**3,5%**	**29 469**	**59%**	**185 000**	**23 476**	**47%**	*
Arbeidsliv og sykdom	**2 388**	**2 400**	**-1%**	**15 460**	**31%**	**154 500**	**8 618**	**17%**	**23 100**
0634 Tiltakspenger	18	16	11%	475	1%	38 400	180	0%	8 500
2541 Dagpenger	247	315	-22%	4 127	8%	59 900	1 270	3%	16 200
2543 Korona, selvstendig næringsdrivende n	13	13	-1%	166	0%	76 700	67	0%	15 900
2620 Stønad til enslig mor eller far	19	21	-10%	241	0%	78 800	155	0%	10 200
2650 Sykepenger	442	463	-5%	5 788	12%	76 400	1 415	3%	26 000
2651 Arbeidsavklaringspenger	340	300	13%	1 842	4%	184 500	1 311	3%	21 600
2655 Uføretrygd og yrkesskade	1 309	1 272	3%	4 958	10%	264 000	4 520	9%	24 100
Barn og foreldre	**335**	**314**	**7%**	**6 966**	**14%**	**48 200**	**6 115**	**12%**	**4 600**
0844 Kontantstøtte	12	13	-5%	319	1%	37 900	130	0%	7 700
0845 Barnetrygd	152	143	7%	6 440	13%	23 700	5 921	12%	2 100
2530 Foreldrepenger	171	159	8%	1 162	2%	147 200	436	1%	32 700
Pensjoner	**2 684**	**2 510**	**7%**	**10 818**	**22%**	**248 100**	**10 105**	**20%**	**22 100**
0660 Krigspensjon	0	1	-21%	8	0%	51 900	6	0%	6 100
0667 Supplerende stønad	4	4	-5%	41	0%	94 700	36	0%	9 000
2670 Alderspensjon	2 660	2 486	7%	10 547	21%	252 200	9 867	20%	22 500
2680 Ytelser til gjenlevende	20	19	2%	274	1%	72 000	232	0%	7 100
Øvrig	**35**	**35**	**-1%**	*	*		*	*	*
2661 Grunn- og hjelpestønad	31	32	-2%	1 792	4%	17 400	1 671	3%	1 600
2686 Gravferdsstønad	3	3	6%	335	1%	10 300	29	0%	9 700

Utviklingen av mottakere av arbeidsavklaringspenger

Det var 1366 personer i Moss som mottok arbeidsavklaringspenger (AAP) i juni. Det tilsvarer 4,3 prosent av befolkningen i alderen 18 til 66 år. Antall personer med nedsatt arbeidsevne var 2097. Det er 6,7 prosent av befolkningen mellom 18 og 66 år. Det er 65 flere AAP-mottakere enn i fjor. Andelen AAP mottakere under 30 år var 18,2 prosent. Av de som mottar AAP har 39 prosent fått i mer enn 2 år. Dette gjelder 533 personer. Personer som ikke videre har rett på AAP (utløp av AAP perioden) og som ikke er avklart til arbeid eller uføretrygd står i fare for å måtte søke økonomisk sosialhjelp.

Utvikling uføretrygd

I juli mottak 4454 personer uføretrygd i Moss. Dette utgjør en andel på 14,1 prosent av befolkningen i alderen 18-66 år. Dette er omtrent på samme nivå som året før. Utfordringen er at en så stor andel av befolkningen ikke lenger klarer å stå i arbeid og mulig er i behov for supplering av sosialhjelp.

Status økonomi

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. hiå. 2022	Regnskap hiå. 2022	Avvik hiå.	Rev. bud. 2022	Siste prognose	Avvik prognose i kr
Sum	98 649	103 130	-4 481	155 307	162 307	-7 000

Kommentar til status økonomi

Enhet NAV melder et merforbruk på 7 millioner kroner per 31.12.22.

Merforbruket skyldes hovedsakelig økte utbetalinger til økonomisk sosialhjelp (9,4 millioner kroner). Utbetaling av økonomisk sosialhjelp ligger så langt i 2022 på kr 9,3 millioner kroner over samme periode i 2021. Det forventes at behovet for økonomisk sosialhjelp fortsatt vil ligge høyt utover høsten. Prisnivået på mat og strøm, ekstraordinær flyktningsituasjon fra Ukraina samt knapphet på nødboliger i kommunen er forhold som gir utslag i økte utbetalinger av økonomisk sosialhjelp.

Utbetalinger til ukrainske flyktninger ligger per august på 5 millioner kroner. Utbetalinger til strøm er på 6,8 millioner kroner, noe som er samme nivå som for hele 2021.

Satsene i de veiledende retningslinjene er prisjustert fra 1. juli 2022 i tråd med anslaget for vekst i konsumprisene i revidert nasjonalbudsjett for 2022 (3,4 prosent). Konsumprisindeksen per juli lå på hele 6,8 prosent. Prognosen for utbetaling av økonomisk sosialhjelp forutsetter samme nivå som fjoråret resten av året. Dette fører til en estimert utgift på 105 millioner kroner for året, noe som er 9,4 millioner kroner over revidert budsjett.

Lønn til deltakere i Kvalifiseringsprogrammet er justert ned med 2,5 millioner kroner da antall deltakere er lavere enn forventet.

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	1,27 %	9,22 %	10,49 %
Årlig sykefravær 2021	1,61 %	6,77 %	8,38 %
Årlig sykefravær 2022	2,08 %	8,25 %	10,33 %
Sykefravær 2. tertial 2021	1,35 %	6,38 %	7,72 %
Sykefravær 2. tertial 2022	1,08 %	6,15 %	7,23 %

NAV har et høyt sykefravær og tiltak for å redusere fraværet har løpende høy prioritet i organisasjonen. Vi jobber hele tiden for å se helheten mellom kommunalt og statlig ansatte. Et sykefravær på kommunal eller statlig vil alltid påvirke det andre ansettelsesforholdet. Dette betyr at vi ikke kan skille på ansettelsesforhold eller fagområde.

Gjennomsnittlig samlet sykefravær i 2021 var på 10 prosent. Målet for 2022 er å øke nærværet og at gjennomsnittlig fravær for året skal være lavere enn 10 prosent for kontoret som helhet.

Ved inngangen til 2022 lå samlet sykefravær på 12,6 prosent (kommunale og statlige medarbeidere). Etter en topp i februar på 16 prosent har det vært en gradvis positiv utvikling til siste måling per august med et snitt på 9,2 prosent. Snitt hittil i år ligger samlet på 11,9 prosent.

Sykefraværet ved utgangen av 1. tertial var for hele kontoret 11,4 prosent, kommunalt ansatte lå på 8,8 prosent. I august var sykefraværet samlet 9,2 prosent, kommunalside 3,6 prosent.

Mye av fraværet har i perioden hatt sammenheng med koronasykdom og ettervirkninger av dette. I tillegg er organisasjonen sliten etter å ha stått i en lang og krevende periode med økt arbeidsmengde.

NAV fortsetter å jobbe i tråd med enhetens strategi og handlingsplan for økt nærvær. Dette er et langsiktig og systematisk arbeid. NAV har så langt i 2022 hatt fokus på å jobbe med effektiv oppgaveløsning innenfor det enkelte fagområdet, ressurser og arbeidsmetodikk, kompetanse, vold og trusler, selv-ivaretakelse, rutiner – plikter og ansvar i forebygging og oppfølging av sykemeldte.

Forebygging og håndtering av vold og trusler har i 2022 vært et spesielt fokusområde. Tiltak her er informasjon/opplæring, refleksjon og øving. Det er opprettet en ressursgruppe «sikkerhet», med en

representant fra hver avdeling som bistår leder inn i avdelingen med fokus på temaet. HMS-arbeidet tar utgangspunkt i utarbeidet årshjul med ulike temaer gjennom året. Temaene er blant annet rutine for vold og trusler, trusler om selvmord, registrering av avvik, risikovurderinger av brukere, selv-ivaretakelse, sikkerhet i brukermøter og bruk av alarm. NAV gjennomfører i tillegg en årlig «HMS-uke» hvor det er særlig fokus på relevante temaer knyttet til HMS.

Status politiske vedtak

Klima

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Forbruk og avfall - redusere forbruk	Iht. plan	NAV Moss følger NAV sin kanalstrategi som etterhvert blir en del av virksomhetsstatregien, samt kommunens virksomhetsstrategi i forhold til bruk av digitale løsninger. Det blir i løpet av 2022 implementert ny modul for bedre saksbehandlingsflyt i fagsystemet for sosial.
Transport - fossilfri tjenestepersonbiler i 2024 – utskiftning av tjenestebiler	Iht. plan	Tre elbiler er i bruk i tjenesten.
Transport - gangeandel på 25 % 2030 i mossesamfunnet	Iht. plan	NAV-bygget er lokalisert sentralt, innbyggere og ansatte i nærområdet kan gå til NAV.
Transport - kollektivandel buss på 15 % 2030 i mossesamfunnet	Iht. plan	Mulighet for bruk av buss for å reise til og fra NAV-kontoret.
Transport - sykkelandel på 8 % 2023 i mossesamfunnet	Iht. plan	NAV har fire elsykler for ansatte til bruk i tjenesten, disse vil bli tilgjengelige i løpet av 2022.

Kommunalområde helse og mestring

Tjenesteområdebeskrivelse

Tjenestene som ytes innen kommunalområde helse og mestring er fortrinnsvis hjemlet i helse- og omsorgstjenesteloven. Loven er en pliktlov som pålegger kommunen å sørge for nødvendige og forsvarlige helse- og omsorgstjenester til alle som trenger det. Andre sentrale lover er pasient og brukerrettighetsloven og helsepersonelloven. Kommunalområdet er organisert i fire enheter:

- enhet hjemmetjenester
- enhet sykehjem og omsorgsboliger
- enhet helsehus
- enhet samhandling

Tjenestene som ytes fra hjemmetjenesten omfatter hjemmesykepleie, praktisk bistand, psykisk helse- og rustjenester og miljøarbeid. I tillegg til ordinære hjemmetjenester ytes det tjenester i samlokaliserte boliger for personer med utviklingshemming og personer med rus- og/eller psykiske lidelser.

Enhet sykehjem og omsorgsboliger drifter tre sykehjem og seks samlokaliserte omsorgsboliger i tillegg til storkjøkken og aktivitetssentra.

Enhet helsehus består av Peer Gynt helsehus, sykehjemslegene, fysio- og ergoterapi, ulike spesialiserte team, Sørtun avlastning og legevakten. Driften av testsenter og smittesporing er også tillagt denne enheten.

Enhet samhandling fatter vedtak på tjenester og har ansvaret for kjøp av tjenester som BPA (brukerstyrt personlig assistanse), avlastning i hjemmet og enkelte heldøgnsplasser.

Utvikling og utfordringer

Gjennom 2.tertial erfares det at innbyggernes behov for helse-, pleie- og omsorgstjenester er økende. Spesielt kan avlastningstilbud til barn og unge, bo- og omsorgstilbud til ressurskrevende brukere, psykiske helsetjenester og langtidsplasser i sykehjem og omsorgsboliger trekkes frem. Kapasiteten innenfor egne tjenester er ikke dekkende, og for å møte behovene har det vært nødvendig å kjøpe avlastningstilbud og botilbud med døgnbemanning. Flere av brukerne har omfattende behov for bistand og skjerming, noe som er ressurskrevende både innenfor kommunens tjenester og fra private leverandører. I sykehjemmene har dobbeltrom vært i bruk i lengre perioder, for raskt å kunne ta imot utskrivningsklare pasienter fra sykehus.

Legevakten melder om en økt pågang gjennom sommeren. Situasjonen har vært krevende da det parallelt har vært vanskelig å skaffe både lege- og sykepleievikarer. Fastlegetjenesten melder også om store bemanningsmessige utfordringer. Ved langtidsfravær har kommunen måtte leie inn vikar fra bemanningsbyrå og avtroppende fastleger har problemer med å få solgt ut sine praksiser.

Avdelingene har merket at tilgangen på vikarer har vært mindre i år enn forutgående år. Mange avdelinger gikk inn i sommerferien uten å ha fått dekket alle vaktene. Parallelt er det vanskelig å få besatt faste stillinger, spesielt sykepleier- og vernepleierstillinger.

Det jobbes aktivt med å finne gode og fremtidsrettede løsninger for å kunne møte innbyggernes behov i lys av den demografiske utviklingen. Fokus på mestring, brukermedvirkning og innovasjon er sentralt. Videre er det viktig at tjenesten har kompetente og engasjerte medarbeidere som sammen med brukere og pårørende kan komme frem til gode og bærekraftige løsninger.

Strategisk plan for kommunalområde helse og mestring 2021-2024 ble vedtatt i august 2021.

Målene i planen tar utgangspunkt i kommuneplanens samfunnsdel og kommunedelplanen «Levekår og livskvalitet i et livsløpsperspektiv». Strategiplanen peker ut en retning, og gjør det tydelig hvor avdelingene skal rette sin innsats. Det er valgt ut fire satsningsområder og alle disse har vært jobbet med gjennom året. Kort oppsummert kan følgende rapporteres:

Hva er viktig for deg?

- Pårørendestrategien er utarbeidet og legges frem for behandling i kommunestyret i september. Pårørendekoordinator tiltrådte stillingen i april måned.
- Det har vært gjennomført brukerundersøkelser innen rus og psykisk helse. Undersøkelsen ble lagt frem til orientering for utvalg for helse og mestring i august måned. Det jobbes videre med å etablere en tilbakemeldingskultur i hele kommunalområdet.
- For å få til gode kartleggingssamtaler er kapasiteten blant saksbehandlerne ved helse og omsorgsforvaltningen viktig. På grunn av økt pågang har dette området vært under press og det vil bli vurdert nærmere hva slags tiltak som må iverksettes.
- Innen koordinerende enhet er nå koordinatorstillingene på plass.
- Det er igangsatt arbeid med utredning av omsorgsbygg og strategisk plan for psykisk helse.
- Byggingen av Grindvold omsorgsboliger med 48 boenheter for personer med demenslidelser ble igangsatt i juni måned.
- Plan for etablering av produksjonskjøkken ble vedtatt i juni måned.

Samskaping og innovasjon

- En arbeidsgruppe jobber med helhetlige tjenester for barn og unge. Det skal sees på en fremtidig organisering og samle alle tjenestene som i dag er spredt i enhet hjemmetjenesten og enhet helsehus. Målet med arbeidet er å sikre helhetlige tjenester, sammenheng i tjenestene og kompetanseøkning på området.
- IKOS – digitale tavler for økt pasientsikkerhet og kvalitet er tatt i bruk i 14 avdelinger.
- Enhetene jobber for å få til mer samhandling og gode pasientforløp. Gjennom pandemien har avstanden mellom avdelingene økt og det jobbes nå for å få til mer samarbeid og samhandling på tvers.
- Kommunalområdet er involvert i flere større forskningsprosjekter; KOLS prosjektet, SAFE prosjekt– trygghet ved livets slutt, Innføring av digitale tavler og prosjekt 5 gode vaner.
- Nye trygghetsalarmer er under installering.
- Sykesignalanlegg med mulighet for sensorteknologi er under etablering ved kommunens sykehjem.

Økonomistyring

- Flere enheter jobber med å se på om oppgaveglidning kan gi en mer effektiv bruk av kompetanse.
- Det etableres tilbud til ressurskrevende brukere i kommunal regi i stedet for enkeltkjøp. Målet er å samle flere tiltak for å få til en best mulig drift.

- Det benyttes dobbeltrom i korttidsavdelinger for å raskt kunne ta imot utskrivningsklare pasienter fra sykehus.
- Det jobbes med planer for hvordan fremtidig kapasitet innen ulike tjenester skal kunne økes i samsvar med den demografiske utviklingen og samfunnets bærekraft.

Heltidskultur

- Strategi for heltidskultur innen helse og mestring ble vedtatt våren 2022.
- Alle lederne innen helse og mestring fikk innføring i strategien under en ledersamling i juni måned.
- Kommunalområdet har valgt ut 4 avdelinger som skal starte opp arbeidet med heltidskultur.

Status økonomi

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. hiå. 2022	Regnskap hiå. 2022	Avvik hiå.	Rev. bud. 2022	Siste prognose	Avvik prognose i kr
300-Kommunalområde helse og mestring	5 123	4 260	863	10 791	8 591	2 200
301-Enhet helsehus	120 642	130 238	-9 596	187 413	198 483	-11 070
302-Enhet samhandling	117 388	112 083	5 305	95 044	98 044	-3 000
303-Enhet sykehjem og omsorgsboliger	278 055	288 898	-10 843	427 545	442 175	-14 630
304-Enhet hjemmetjenester	341 697	342 910	-1 214	534 379	537 379	-3 000
Sum	**862 905**	**878 389**	**-15 485**	**1 255 172**	**1 284 672**	**-29 500**

Kommentar til status økonomi

Kommunalområdet melder om et samlet merforbruk på 29,5 millioner kroner ved utgangen av året.

Den største delen av merforbruket skyldes utfordringer med sommerferieavviklingen. Situasjonen skiller seg fra tidligere år, da det i år har vært langt vanskeligere å skaffe ferievikarer, parallelt med at mange stillinger har vært vakante. Ved inngangen til ferien var det flere avdelinger som fortsatt ikke hadde greid å fylle alle vaktene. Resultatet ble at det i stor utstrekning måtte benyttes dyre løsninger som vikarbyråer, overtid og forskjøvet arbeidstid. Jobben med å få tak i vikarer har pågått løpende, og sykefravær har gjort dette enda mer krevende. Parallelt med ordinært sykefravær har utbrudd av covid i enkelte avdelinger medført ytterligere press på tjenestene.

Enhetene melder at noe av merutgiftene fortsatt har vært relatert til korona. Blant annet gjelder dette testsenteret som av hensyn til beredskap har vært i drift gjennom sommeren. Senteret ble avviklet 1.september, men leieavtalen ved Rygge flystasjon løper ut året.

Legevakten melder om økt pågang gjennom sommeren. Samtidig har det vært utfordrende å skaffe lege- og sykepleievikarer ved fravær. Fravær blant fastleger har medført at kommunen har måttet leie inn leger fra vikarbyrå.

Gjennom sommeren har det vært nødvendig å inngå avtaler med private leverandører om kjøp av avlastningstilbud og døgntilbud til ressurskrevende brukere som kommunen ikke har kapasitet til innen egne tjenester. Kjøpene skyldes nye og økte behov som har oppstått forholdsvis raskt i løpet av våren og sommeren 2022. I tillegg til kjøp har kommunen i perioder måtte sette inn en til en bemanning rundt enkeltbrukere innen egne tjenester. For å kunne ivareta utskrivningsklare pasienter fra

sykehus gjennom sommeren har det vært i bruk dobbeltrom ved både Peer Gynt helsehus og Ekholt sykehjem.

Flere ressurskrevende brukere gir også økte inntekter fra staten. I prognosen er det lagt til grunn en forventet merinntekt på 8 millioner kroner ved utgangen av året.

Andre avvik som meldes i prognosen er økte utgifter ved overgang til ny leverandør av trygghetsalarmer, utgifter til utbedringer ved Orkerød storkjøkken og økte priser på matvarer.

Status økonomiplantiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Status	Statusbeskrivelse
Nye tiltak					
Rådet for personer med funksjonsnedsettelser - disp. post	30	30	0	I arbeid	Midler overført politisk sekretariat.
Eldrerådet - disp. post	30	30	0	I arbeid	Midler overført politisk sekretariat.
Strategisk plan for psykisk helse	1500	800	700	I arbeid	Planarbeidet er startet.
Utredning omsorgsbygg (KST sak 88/21)	2000	500	1500	I arbeid	Rådgiver tilsatt og planarbeidet er startet.
Sum	**3560**	**1360**	**2200**		
Sum tiltak	**3560**	**1360**	**2200**		

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Årets budsjett			
	Rev. bud.	Regnskap hiå.	Årsprognose	Avvik totalprognose
HM - oppgradering bygg	5 000	0	5 000	0
Investeringer Helse og Mestring	17 432	11 418	19 432	-2 000
Sum	**22 432**	**11 418**	**24 432**	**-2 000**

Statustekst investeringer

HM - oppgradering bygg

Arbeidet med ombygginger i flere av de kommunale byggene innenfor helse og mestring er planlagt og til dels igangsatt. Noe av arbeidet vil trolig ikke ferdigstilles før i 2023, og vil medføre at resterende midler vil rebudsjetteres til 2023.

Investeringer Helse og Mestring

Investeringsprosjektet er i hovedsak tilknyttet nye signalanlegg på sykehjemmene og nye trygghetsalarmer. Grunnet utfordringer tilknyttet infrastruktur og eldre bygningsmasse har det ført til noe forsinkelser i fremdriften i prosjektet, men med unntak av Peer Gynt Helsehus vil de andre sykehjemmene kunne ferdigstilles inneværende år. På grunn av økte priser og ekstra kostnader

tilknyttet infrastruktur er det behov for en økt bevilgning til prosjektet på 2 millioner kroner inneværende år.

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	3,63 %	9,59 %	13,22 %
Årlig sykefravær 2021	3,80 %	8,69 %	12,49 %
Årlig sykefravær 2022	4,15 %	9,75 %	13,90 %
Sykefravær 2. tertial 2021	2,76 %	7,56 %	10,32 %
Sykefravær 2. tertial 2022	3,09 %	9,16 %	12,25 %

Samlet sykefravær for kommunalområde helse og mestring er 12,3 prosent for 2. tertial. Dette er en nedgang fra 1.tertial, men en økning fra samme periode i fjor hvor sykefraværet var 10,3 prosent. Økningen gjør seg gjeldende i alle enhetene i kommunalområdet. Både korttids- og langtidsfraværet er økt sammenlignet med samme periode i 2021. Det jobbes aktivt med å forebygge sykefravær og ved langtidsfravær jobber det med tilrettelegging for at ansatte skal kunne komme tilbake i jobben.

Gjennom 2. tertial er det samlet registrert 384 HMS-avvik og 64 skademeldinger. Avvikene behandles initialt i den enkelte avdeling, deretter vurderes avvikene samlet i kvalitetsutvalg på virksomhets-, enhets- og/eller kommunalområdenivå. Mange HMS-avvik relateres til vold mot ansatte som følge av at brukere har tilstander med uro og utfordrende adferd. Det jobbes kontinuerlig med risikovurderinger og skadeavvergende tiltak.

Status politiske vedtak

Verbalvedtak

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Administrasjonen utreder de skisserte alternativene i forbindelse med bruk av varmtvannbasseng ved Høienhald i behandlingsøyemed: • En ordning der det kan gis tilskudd for trening i varmtvannbasseng i behandlingsøyemed. • En ordning der leie av varmtvannsbasseng til behandlingsøyemed får rabatt. Et kriterium for slike ordninger er likebehandling. I påvente av dette avsettes 50000 slik at det sikres kontinuitet av drift til bassengbehandling ved Høienhald.	Iht. plan	Utredning av bruk av varmtvannsbasseng ved Høienhald i behandlingsøyemed og opprettholde drift av dagens avtale om bassengtrening med en privatpraktiserende fysioterapeut med driftsavtale ut 2022 - 50 000 kroner. Administrasjonen har utarbeidet en utredning som ble politisk behandlet i utvalget for Helse og mestring 31. mai 2022. Avtale med privatpraktiserende fysioterapeut med driftsavtale som har bassengtrening er videreført ut 2022.
Kommunen tar kontakt med statsforvalteren for å få innspill til å bruke «Inn på Tunet» som aktivitetstilbud for unge demente.	Ikke startet	Saken er under utredning og det forventes en politisk sak om oppdraget høsten 2022.
Strategi for bedre psykisk helse i Moss (ref. planstrategi) fremmes for politisk behandling i kommunestyret første halvår 2022. Det settes av 3 millioner i året for oppfølging av strategien. Det gjennomføres dagsseminar for politikere, brukere, pårørende og frivillige organisasjoner med temaet psykisk helse og rus i løpet av 2022. Styringsflertallet vil umiddelbart styrke psykiatrifeltet med 3 årsverk. a) økning 2 årsverk primært for å redusere ventetid innenfor tjenesteområdet psykisk helse. b) Økning 1 årsverk innenfor Rask Psykisk Helsehjelp (RPH).	Forsinket	Strategisk plan for psykisk helse er under arbeid. Det har ikke vært mulig å få denne ferdig i løpet av 1. halvår 2022. Det vil i løpet av september bli arrangert work-shop hvor ansatte fra flere kommunalområder inviteres til å bidra inn i planen. Deretter vil det bli avholdt en fagdag hvor politikere, brukere, pårørende, frivillige mm orienteres om status og planen, og hvor det gis muligheter til å komme med ytterligere innspill. Utkast til strategi vil bli fremlagt i utvalg for helse og mestring i oktober måned.

Enhet helsehus

Tjenesteområdebeskrivelse

Enhet helsehus er kommunens kompetansesenter for spesialiserte helsetjenester. Helsehuset skal bygge kompetanse internt i enheten og i øvrige enheter i kommunalrådene for å utvikle framtidens helsetjenester. Enheten er organisert for å levere tjenester som ligger midt mellom tradisjonell primærhelsetjeneste og spesialisthelsetjeneste.

Enheten består av tre virksomheter:

- Virksomhet Peer Gynt helsehus.
- Virksomhet Læring og mestring
- Virksomhet Legevakt

Enhet helsehus består av tjenestene heldøgns omsorgsplasser, fysioterapi, ergoterapi, rehabilitering i hjemmet, kreftkoordinator, sykehjemslegetjenesten, hukommelsesteam, avlastningsinstitusjon, frisklivssentral, Rask psykisk helse, interkommunal akutt døgnenhet (KAD) og legevakt. Den midlertidige tjenesten testsenter og smittesporing har vært organisert i enhet Helsehus frem til 01.09.22

Utvikling og utfordringer

Utvikling:

Moss interkommunale legevakt starter opp med legevaktsbil med utrykningsstatus 01.09.22. Utviklingsarbeidet og planleggingen av dette har skapt stor entusiasme og engasjement blant både pleiepersonalet og leger på legevakten.

Enheten jobber med utvikling av helhetlige tjenester til barn og unge. Det er etablert en arbeidsgruppe som skal se på en fremtidig organisering og samle alle tjenestene som i dag er spredt i enhet hjemmetjeneste og enhet helsehus. Målet med arbeidet er å sikre helhetlige tjenester, sammenheng i tjenestene og kompetanseøkning på området. Parallelt med arbeidsgruppens arbeid har enheten overtatt ansvaret for tjenester til flere barn og unge med andre behov enn avlastning på institusjon.

Det er fokus på systematisk pasientsikkerhetsarbeid IKOS. Enheten har nå tre avdelinger som har, eller er i ferd med å implementere IKOS.

Enheten vil bruke høsten til å ha fokus på samhandling internt i enheten og på tvers av avdelinger og virksomheter. Målet er å sikre gode pasientforløp, sammenhengende tjenester og legge til rette for tverrfaglig og målrettet arbeid.

Peer Gynt helsehus har over tid jobbet med oppgaveglidning mellom sykepleiere og fagarbeidere som et tiltak for utfordringer med rekruttering. Dette arbeidet vil fortsette og jobbes videre med i samarbeid med enhet sykehjem og omsorgsboliger. Arbeidet medfører bred involvering og deltakelse av medarbeidere i tillegg til gode prosesser.

Utfordringer:

Legevakten har hatt ekstra beredskap knyttet til korona pandemien ut april 2022. Fra mai har denne vært avviklet med unntak av en ekstra ansatt ut august 2022. Legevakten har likevel opplevd stor

pågang på både telefon og antall konsultasjoner. Dette har medført behov for høyere bemanning i perioder, særlig for lege-vakter.

Alle tjenestene i enheten opplever stor pågang og i perioder utfordrer det kapasiteten. Dette har medført at flere tjenester har gjennomført ulike tiltak for å møte pågangen gjennom hele 2022.

Fravær blant både sykehjemslegene og legene på legevakten medfører tidvis store utfordringer. Det er utfordrende å rekruttere leger, da særlig til kortvarige engasjementer og korttidsfravær for enkeltdager. Dette medfører sårbarhet i drift og merbelastning på de legene som er til stede.

Kapasiteten på sengeplassene på Peer Gynt helsehus har i perioder vært utfordrende og det har vært benyttet 161 døgn med doble rom i andre tertial mot 53 døgn i første tertial.

Sørtun avlastning opplever økt behov for avlastning og flere brukere med komplekse sammensatte behov. Dette utfordrer kapasiteten. Siden avdelingen ikke har tilstrekkelig lokaliteter til å innfri avlastningsvedtakene, har kommunen måtte kjøpe avlastning til flere brukere.

Avdeling spesialiserte team er lokalisert på Bredsand. I flere av rommene er det problemer med inneklima og lokalitetene er lite egnet for aktivitetene som skal gjennomføres der. Avdelingen gjør midlertidige tiltak, men det er ikke ideelt over tid uten utbedringer.

Status økonomi

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. hiå. 2022	Regnskap hiå. 2022	Avvik hiå.	Rev. bud. 2022	Siste prognose	Avvik prognose i kr
Sum	120 642	130 238	-9 596	187 413	198 483	-11 070

Kommentar til status økonomi

For enhet helsehus meldes det et merforbruk på 11 millioner kroner per 31.12.22.

Merforbruket er i hovedsak knyttet til ferieavvikling, høyt korttidsfravær, vakante stillinger, økt pågang på legevakt, ressurskrevende brukere og bruk av vikarbyrå.

Sommerferieavviklingen har vært krevende for tjenestene med døgndrift. Å sikre rett kompetanse for forsvarlig drift har medført dyre løsninger som bruk av overtid, forskjøvne vakter, vikarbyrå (både leger og sykepleiere) og behov for ekstra bemanning for å dekke opp når sykepleiere har måtte gå på topp.

Peer Gynt helsehus har i perioden hatt 161 døgn med doble rom og en til en brukere. Utgifter til dette er beregnet til ca. 1 million kroner.

Legevakten har over tid hatt behov for å bemanne opp med leger for å ivareta økt pågang. Pågangen har økt med 40 prosent på legevaktsentral og 8 prosent på legevakt sammenlignet med samme periode i 2021. Totalt utgjør dette merutgifter på 4,2 millioner kroner i årsprognosen.

Sørtun avlastning melder merforbruk på 2 millioner kroner pr. 31.12.22. Dette er knyttet til etablering av nytt enertiltak og flere en til en brukere.

Avdeling testsenter og smittesporing er avviklet fra 1. september. Det er tatt høyde for alle kjente utgifter ut året i prognosen. Leieavtalen for lokalitetene er besluttet forlenget ut 2023.

I 1. tertial meldte enhet helsehus i underkant av 16 millioner kroner på koronarelaterte utgifter. Det er medgått ytterligere 3 millioner kroner til dette formålet i 2. tertial. I tillegg kommer driften av testsenteret og smittesporing.

Status økonomiplantiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Status	Statusbeskrivelse
Nye tiltak					
Bassengbehandling ved Høienhald	50	50	0	Ferdig	Politisk sak i utvalgsmøtet 31.05.22.
Avtalefysioterapi - opptrapping av hjemler	200	200	0	Ferdig	Politisk sak om strategi for opptrapping i utvalgsmøtet 26.04.22.
Rask psykisk helsehjelp (RPH)	500	500	0	Ferdig	Oppstart 1. oktober 2022
Frisklivssentralen	500	500	0	Ferdig	Ny ansatt startet 1. september 2022
Driftsendring legevakt, legevaktsbil	1500	1500	0	Ferdig	Syv medarbeidere er i prosess med å gjennomførte sertifikat for uttrykning, bilen er under ombygging og det rekrutteres personell.
Sum	**2750**	**2750**	**0**		
Aktivitetsendringer					
Driftsendring legevakt (ledelse, administrasjon, bemanning)	2000	2000	0	I arbeid	Virksomhetsleder tilsatt, øvrige rekrutteringer pågår.
Sum	**2000**	**2000**	**0**		
Sum tiltak	**4750**	**4750**	**0**		

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	2,83 %	6,94 %	9,77 %
Årlig sykefravær 2021	2,92 %	6,37 %	9,29 %
Årlig sykefravær 2022	3,82 %	8,25 %	12,07 %
Sykefravær 2. tertial 2021	1,89 %	5,68 %	7,57 %
Sykefravær 2. tertial 2022	2,87 %	7,20 %	10,06 %

Samlet sykefravær for enhet Helsehus er 10 prosent for 2. tertial 2022. Dette er en økning på 2,4 prosent for samme periode i 2021, men en reduksjon fra 1. tertial 2022.

Sommerferieavviklingen er preget av mye fravær, særlig på legevakten og Peer Gynt helsehus. Mange medarbeidere har hatt Covid og holdt seg hjemme når de har vært syke.

Enheten har også en del langtidsfravær som ikke er arbeidsrelatert, men hvor det ikke har lykkes å få ansatte tilbake i jobb. Det jobbes særskilt med langtidsfravær med god og tett dialog med den sykemeldte i samsvar med handlingsplan for sykefraværsoppfølging.

Pr. 2 tertial 2022 er det registrert 88 HMS avvik hvorav 7 er skademeldt. I samme periode i 2021 hadde enheten 129 HMS avvik. De fleste av disse er knyttet til brukere med utfordringer som gir seg utslag i

utageringer, også mot medarbeidere. Innen enheten er det god kompetanse på adferdsproblematikk og det gjennomføres risikovurderinger med tiltak for å redusere belastningen for ansatte. Det jobbes kontinuerlig med balansen mellom ivaretakelse av brukere og de ansattes arbeidsmiljø.

Status politiske vedtak

Verbalvedtak

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Ergoterapitjenesten styrkes med to stillinger fra 1.9. 2022. Det avsettes 600.000 kroner til dette. Helårsvirkningen innarbeides i økonomiplanen for 2023-26. Begrunnelse: Det er behov for en styrking av tjenesten for å fjerne fristbrudd og ventelister og for å gjøre tjenesten mer robust. Jfr. sak 018/22 i i Hovedutvalg for helse og mestring.	Iht. plan	Begge årsverkene er rekruttert. En har startet, den siste begynner 1. desember 2022.

Klima

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Andre klima-, miljø og naturtiltak - Kildesortering	Ikke startet	Alle lokasjoner i enheten har full kildesortering med unntak av matavfall. Se på mulighet for å også ivareta dette på en mer hensiktsmessig måte enn i dag. Ikke aktuelt da kommunen ikke har avtale om kildesortering av matavfall.
Forbruk og avfall - redusere forbruk	Iht. plan	• Redusere bruk av engangsutstyr, fortrinnsvis engangsservice • Sikre nok alternativ til engangsutstyr som kopper, bestikk og tallrekker • Redusere bestillinger og mer oversikt over bestillinger gjennom *Aktiv Forsyning* • Fokus på reduksjon og alternative produkter i personalgrupper • Finne andre alternative løsninger for for eksempel medisinbegre som deles ut mange ganger per dag
Forbruk og avfall - redusere matsvinn med 50 %	Iht. plan	Peer Gynt helsehus var i 2018 med på en kartlegging av matsvinn. Kartleggingen viste at det var stort svinn både på lunsj og middag, men også på kolonialvarer. Det ble innført tiltak i etterkant av dette, men det har vært mindre fokus på området i ny kommune. Enheten vil prioritere å jobbe med matsvinn for institusjonene Peer Gynt helsehus og Sørtun avlastning. Dette skal vi gjøre gjennom: • Etablere lokale grupper som skal jobbe med dette, bruke matkontakter der vi har det • Dialog og samarbeid med kjøkkenet • Måle matsvinn ved oppstart i januar og igjen i juli • Engasjere og begeistre på personalmøter og andre samlinger for ansatte • Se på mulighet for alternativ renovering av matsvinn enn restavfall

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Transport - fossilfri tjenestepersonbiler i 2024 – utskiftning av tjenestebiler	Ferdig	Enheten har i hovedsak fossilfrie biler med unntak av en minibuss på Sørtun avlastning og en hybrid på legevakten.
Transport - tjenestereiser Moss kommune - redusere utslipp med 50 %	Iht. plan	Enheten har mange medarbeidere som bruker egen bil i tjeneste. Ergoterapeuter, fysioterapeuter, kreftkoordinatorer og andre får en økonomisk kompensasjon og kjøregodtgjøring. Vi har ingen påvirkning på hva slags bil den enkelte kjører. Det er et ønske om å avvikle denne ordningen og erstatte med biler disponert av enheten, men det vil medføre en stor økonomisk økning. Fortsette å bruke digital kommunikasjon der det er hensiktsmessig for å reduser tjenestereiser ved f.eks. møter ol.

Enhet samhandling

Tjenesteområdebeskrivelse

Enhet samhandling er helse og mestrings kontaktpunkt ut mot interne enheter, kommunalområder og andre samarbeidspartnere i kommunen, samt helseforetak og statlige myndigheter. Helsefremmende arbeid og enkelte særfunksjoner som gjelder hele kommunen organiseres også i denne enheten.

Enheten består av:

- virksomhet helse- og omsorgsforvaltning
- forsknings- og utviklingsavdeling (FOU- avdeling)

Virksomhet helse- og omsorgsforvaltningen saksbehandler søknader, kartlegger behov og fatter vedtak på alt av helse- og omsorgstjenester. Virksomheten består av to avdelinger, en avdeling for eldre og en avdeling for barn, voksne og koordinerende enhet. Det er lagt føringer for at virksomheten i stor grad skal samarbeide tett med de utøvende virksomhetene for å oppnå korrekt behovsdekning, økonomisk ressurseffektiv drift og reell brukermedvirkning. Virksomheten er også kommunes koordinerende enhet hjemlet i helse og omsorgstjenesteloven § 7 – 3.

FOU - avdelingens mål er å ha fokus på forskning og kontinuerlig utvikling av tjenestene i Moss kommune. Gjennom dette arbeidet tar kommunen sitt medvirkningsansvar ved å legge til rette for et godt samarbeid med forsknings- og utviklingsmiljøer ved både spesialisthelsetjenesten og utdanningsinstitusjoner. Avdelingen skal også sikre ivaretagelse av oppgaver innen miljørettet helsevern, sikre et godt smittevernarbeid og god organisering og utvikling av legetjenesten i kommunen.

Utvikling og utfordringer

Helse og omsorgsforvaltningen jobber etter tildelingskriterier for tjenesteområdene i helse og mestring. Tall fra 2021 viser en økning i antall brukere som har behov for langtidsplass på sykehjem, leilighet i omsorgsbolig med døgnbemanning, brukere i hjemmetjenesten og brukere med behov for oppfølging fra psykisk helsetjenester. Dette har medført økt pågang ved helse og omsorgsforvaltningen og det har vært saksbehandlingstid på opptil seks måneder for enkelte sakstyper. Saksbehandlingskapasiteten ved helse og omsorgsforvaltningen er fortsatt utfordrende per 2. tertial.

Det har i perioder vært behov for å etablere dobbeltrom på Peer Gynt Helsehus og Ekholt sykehjem for å ta imot utskrivningsklare pasienter fra sykehuset Østfold. Omfanget på utskrivningsklare pasienter variere mye fra dag til deg. Til tross for dobbeltrommene har kommunen hatt en del overliggerdøgn i sykehus gjennom sommeren.

Virksomheten har fokus på samhandlingsrutiner med- og mellom de tjenesteytende virksomhetene for å bidra til at brukerne skal oppleve et helhetlig pasientforløp.

Fase 1 i omorganiseringen av koordinatorfunksjonen er nå igangsatt og alle stillinger er besatt. Det jobbes aktivt med etablering og fordeling av koordinatorenes ansvar og oppgaver, herunder fordeling av 331 individuelle planer. Koordinatorene skal også delta i utviklingen av prosedyrer og strategier knyttet til rollen.

Forskning og utviklingsavdelingen (FOU)

FOU avdelingen er involvert i to større forskningsprosjekter; KOLS prosjektet, og SAFE prosjekt– trygghet ved livets slutt. FOU avdelingen innledet i slutten av 2021 forskningssamarbeid med Høgskolen i Østfold knyttet til innføring av digitale tavler i Moss. IKOS er et verktøy for økt pasientsikkerhet og kvalitet, og implementering av IKOS - Digitale tavler ledes av FOU avdelingen. Verktøyet er innført i 14 avdelinger og 14 nye startet opp i august. Avdelingen deltar også i prosjektet Leve Hele Livet.

Arbeid med å utvikle hjemmesidene og lage en kompetanseutviklingsplan for helse og mestring fortsetter ved 2.tertial.

Det jobbes for å utvikle systemer for reell brukermedvirkning, etablere god tilbakemeldingskultur og et godt pårørendesamarbeid. Brukerundersøkelser for psykisk helse og rus er gjennomført og brukerundersøkelse for tjenesten til funksjonshemmede er startet opp og planlegges sluttført i desember.

Pårørendekoordinator ble ansatt i april og har fra da jobbet med strategisk plan for pårørendearbeid. Planen ble vedtatt i utvalget for helse og mestring i august og det jobbes nå aktivt med tiltak skissert i planen.

Det jobbes i tillegg fortløpende med overføring av kommunes trygghetsalarmer fra operatør DORO til Helsevakta. Arbeidet med dette skal etter planen være ferdig i begynnelsen av desember.

Prosjekt for velferdsteknologi er avsluttet fra IT- avdelingen og sluttrapport er skrevet. Videre arbeid med velferdsteknologiske løsninger og innføring av dette vil bli vurdert nærmere i økonomiplanen.

Det er i løpet av året brukt mye ressurser på opplæring og veiledning av ansatte da avdelingen har det overordnede faglig ansvaret for lov om kommunale hele og omsorgstjenester kapittel 9 og pasient og brukerrettighetsloven kapitel 4A – bruk av makt og tvang.

Avdeling for fastlegeordning og LIS leger (leger i spesialisering) er under oppbygging og avdelingsleder er godt i gang med å etablere kontakt og møtepunkter for fastlegene. Det er gjort en grundig kartlegging på flere områder som skal danne grunnlaget for videre planarbeid. Det er ansatt tre ALIS (allmennleger i spesialisering) ved to av kommunenes etablerte legesentra. Praksiskoordinator er ansatt i 20 % og er i gang med nettverksetablering og samhandling inn mot kommunens øvrige avdelinger. Det har i perioder vært behov for vikarlege via byrå da flere fastleger har vært sykemeldt fra hele eller deler av stillingen sin.

Ved avdeling for miljørettet helsevern er det stor pågang av publikumshenvendelser grunnet støy fra utesteder, veg, bygg- og anleggsvirksomhet og jernbane. Det holdes jevnlige møter med Bane NOR med oppfølging av miljømessige problemstillinger knyttet til tunnel- og jernbaneutbygging. På møtene diskuteres støyutredninger og eventuelle klager fra innbyggere. Miljørettet helsevern har også ukentlige møter med kommuneoverlegen der saker blir diskutert og vurdert.

Status økonomi

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. hiå. 2022	Regnskap hiå. 2022	Avvik hiå.	Rev. bud. 2022	Siste prognose	Avvik prognose i kr
Sum	117 388	112 083	5 305	95 044	98 044	-3 000

Kommentar til status økonomi

For enhet samhandling meldes det et merforbruk på 3,0 millioner kroner per 31.12.22.

Avviket skyldes i hovedsak nye tjenestekjøp, overgang til ny leverandør av trygghetsalarmer/ responssentertjenester, bruk av vikarbyrå til fastleger og merinntekter på særlig ressurskrevende brukere.

Nye tjenestekjøp omhandler kjøp av døgntilbud for brukere med omfattende hjelpebehov, og utgjør til sammen 6,6 millioner kroner ut året. Kjøpene skyldes nye og økte behov som har oppstått forholdsvis raskt i løpet av våren og sommeren 2022.

Moss kommune går fra 1. oktober over til Helsevakta som responssenter for kommunens trygghetsalarmer. Dagens alarmer skal skiftes ut og det vil medføre ekstra kostnader knyttet til utskiftingen og overlappingsperioden mellom ny og gammel leverandør. Forsinkelser knyttet til levering av nye alarmer har ført til at man har måttet inngå en forlenget avtale med gammel leverandør til en høyere pris i 2. halvår. Samlet vil nyetableringen og overlappingen utgjøre et negativt avvik på 2,4 millioner kroner.

I avdeling for fastleger og LIS leger meldes det om et negativt avvik på 2,5 millioner kroner. Dette skyldes i all hovedsak bruk av vikarbyrå for langtidssykemeldte fastleger og ALIS leger (allmennleger i spesialisering) som er gått ut i foreldrepermisjon.

Det er lagt til grunn en forventet merinntekter på 8 millioner kroner på særlig ressurskrevende brukere i 2022. Prognosen er basert på nytt beregningsanslag ut ifra kjente forhold pr. i dag og erfaringstall fra 2021. I tillegg meldes det et mindreforbruk på lønn på 0,5 millioner kroner knyttet til vakante stillinger. Disse stillingene er nå besatt.

Status økonomiplantiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Status	Statusbeskrivelse
Nye tiltak					
Arbeid med oppfølging av pårørende (KST sak 89/21)	870	870	0	I arbeid	Pårørendestrategien er ferdig utarbeidet og ble vedtatt i Helse og mestringsutvalget 30 august . Det arbeides nå aktiv med å effektuere tiltak i planen.
Fastlegeordningen (KST sak 86/21)	4000	4000	0	I arbeid	Avdeling for fastlegeordningen og LIS leger er under oppbygging og avdelingsleder er godt igang med å etablere kontakt og møtepunkter for fastlegene. Det er ansatt tre ALIS ved to av kommunens etablerte legesentra og praksis koordinator er ansatt i 20 prosent. Det er gjort en grundig kartlegging på flere områder som kan være med å belyse utviklingen av avdelingen videre.
Sum	**4870**	**4870**	**0**		
Endringer ihht statlige føringer					
Barnekoordinator	900	900	0	I arbeid	Koordinator er ansatt i august og arbeidet rundt rolle, oppgaver og ansvar er i gang.
Sum	**900**	**900**	**0**		
Sum tiltak	**5770**	**5770**	**0**		

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	1,19 %	3,48 %	4,68 %
Årlig sykefravær 2021	0,62 %	2,86 %	3,48 %
Årlig sykefravær 2022	0,86 %	2,80 %	3,66 %
Sykefravær 2. tertial 2021	0,48 %	2,26 %	2,74 %
Sykefravær 2. tertial 2022	0,59 %	3,28 %	3,87 %

Samlet sykefravær ved enhet samhandling er på 3,9 prosent. Fraværet er stabilt etter rapportering ved første tertial 2022.

Det har hittil i år ikke vært nødvendig å jobbe med særskilte fokusområder. Utviklingen rundt HMS avvik er lite og stabilt. For 2. tertial er det meldt to avvik på HMS. Disse er lukket og det jobbes internt med tiltak. Det er heller ingen meldte skademeldinger hittil i år. Det jobbes kontinuerlig i hele enheten med å beholde et godt psykososialt arbeidsmiljø.

Status politiske vedtak

Klima

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Andre klima-, miljø og naturtiltak - kildesortering	Iht. plan	Alle lokalisasjoner i enheten har full kildesortering med unntak av matavfall.
Forbruk og avfall - levetid for mobiltelefoner 3 år - laptop 5 år - nettbrett 5 år	Iht. plan	Tilstrebe at det gjennomføres.
Forbruk og avfall - redusere forbruk	Iht. plan	Redusere bruk av engangskopper i møter og utskrift på papir fra kopimaskin.
Transport - fossilfri tjenestepersonbiler i 2024 – utskiftning av tjenestebiler	Iht. plan	Enheten har i hovedsak fossilfrie biler.
Transport - tjenestereiser Moss kommune - redusere utslipp med 50 %	Iht. plan	Enheten har noen medarbeidere som bruker egen bil i tjeneste. Vi har ingen påvirkning på hva slags bil den enkelte kjører, men det oppfordres til å bruke enhetens elbiler så sant de er ledige. Det er et ønske om å avvikle denne ordningen og erstatte den med flere biler disponert av enheten, men det vil medføre en stor økonomisk økning. Ansatte oppfordes til å sykle til jobb Fortsette å bruke digital kommunikasjon der det er hensiktsmessig for å redusere tjenestereiser ved f.eks. møter ol.

Enhet sykehjem og omsorgsboliger

Tjenesteområdebeskrivelse

Enhet sykehjem og omsorgsboliger omfatter sykehjem, omsorgsboliger, aktivitetstjeneste og mat og service.

Enhetens virksomheter:

- Ekholt og Melløs sykehjem
- Orkerød sykehjem
- Omsorgsboliger syd
- Omsorgsboliger nord
- Mat og service

Enheten har til sammen 221 heldøgns omsorgsplasser for somatisk syke og personer med demens. Disse er fordelt på tre sykehjem og 214 boenheter som igjen er fordelt på seks omsorgsboliger. Aktivitetssenter for eldre og demente er fordelt på fire lokasjoner i tilknytning til enten sykehjem eller omsorgsboliger. Mat og service produserer mat til sykehjem, helsehus, omsorgsboliger og hjemmeboende.

Utvikling og utfordringer

Over tid har enheten erfart at brukerne som tildeles tilbud i omsorgsboliger er mer hjelpetrengende enn tidligere. Flere brukere har omfattende behov for tjenester tilsvarende beboere i sykehjem. Det er også flere brukere med omfattende adferdsutfordringer og rusavhengighet som bor i omsorgsboligene. Dette er ressurskrevende, og det er behov for annen kompetanse enn hva man tidligere har hatt i omsorgsboligene. Bemanningene i omsorgsboliger har ikke blitt styrket i takt med behovet til brukerne.

Enheten har også flere brukere som er særlig ressurskrevende. Enkelte har behov for en til en bemanning eller tett oppfølging.

Koronaaktiviteten har roet seg ned, men det har gjennom sommeren vært en del ansatte med korona og også avdelinger hvor det har vært utbrudd.

Rekruttering av vernepleiere- og sykepleiere er utfordrende. Det er satt ned et prosjekt for å finne løsninger som både kan gi økt rekruttering og hvor kompetansen brukes riktig. Gruppen jobber utover høsten med konkretisering av løsningene som deretter skal testes ut. Det jobbes kontinuerlig med rekruttering av disse yrkesgruppene.

Sykehjemmene innførte "Aktiv forsyning" i 2021. Aktiv forsyning er: forenkling, optimalisering og standardisering av bestilling og levering av medisinske forbruksvarer. Etter et års erfaring med systemet skal det evalueres, med mål om ytterligere optimalisering. Evalueringen gjøres denne høsten.

I løpet av høsten vil sykesignalanlegg være installert i alle sykehjemmene. Det vil bedre kvaliteten på tjenestene, og lette arbeidet for ansatte. Det vil bidra til mer kostnadseffektive tjenester. Samtidig er det knyttet usikkerhet til forventninger om kostnadseffektivitet på Melløs sykehjem. Det er store bygningsmessige utfordringer, noe som gjør fleksibel drift vanskelig.

IKOS digitale samhandlingstavler som bidrar til systematisk pasientsikkerhetsarbeid, breddes videre ut i enheten. Det er nå 12 avdelinger som har eller er i ferd med å ta i bruk IKOS.

Mat og service har utfordringer knyttet til plasskapasitet. Arbeidet med forprosjekt nytt sentralkjøkken er startet. I tillegg startes også arbeidet med fremtidens organisering av mat og service.

Status økonomi

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. hiå. 2022	Regnskap hiå. 2022	Avvik hiå.	Rev. bud. 2022	Siste prognose	Avvik prognose i kr
Sum	278 055	288 898	-10 843	427 545	442 175	-14 630

Kommentar til status økonomi

For enhet sykehjem og omsorgsboliger meldes det et merforbruk på 14,6 millioner kroner per 31.12.22.

Avviket skyldes blant annet koronautgifter. I 1. tertial ble det anslått rundt 20 millioner kroner i koronautgifter. Gjennom sommeren er det medgått ytterligere 5 millioner kroner.

Tiltaket med vikarbyrå videreføres ut året ved enkelte av omsorgsboligene da det er sviktende rekruttering kombinert med behov for mer kompetanse på grunn av omfattende hjelpebehov hos flere brukere. Dette beløper seg til 3,6 millioner kroner.

Sommerferieavviklingen har vært krevende, og det har ført til dyre løsninger for å sikre kompetanse i tjenesteytingen. 1,5 millioner kroner av det negative avviket omhandler dette punktet.

1,5 millioner kroner er ikke effektuerte kutt som følge av forsinkelser i installering av sykesignalanlegg ved sykehjemmene.

Ombygging og opprustning ved Orkerød kjøkken beløper seg til 0,8 millioner kroner. Økte matvarepriser og lavere inntekt på brukerbetaling utgjør til sammen 0,9 millioner kroner.

Status økonomiplantiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Status	Statusbeskrivelse
Nye tiltak					
Sykesignalanlegg lisenser og årlige driftsutgifter	750	750	0	I arbeid	Idriftsettelse ved Melløs og Orkerød i oktober, Ekholt i desember.
Sum	**750**	**750**	**0**		
Aktivitetsendringer					
Flere nye brukere med omfattende behov på sykehjem	4600	4600	0	I arbeid	Brukere i gruppen særlig ressurskrevende med 1-1 oppfølging.
Sum	**4600**	**4600**	**0**		
Sum tiltak	**5350**	**5350**	**0**		

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	4,23 %	9,81 %	14,05 %
Årlig sykefravær 2021	4,39 %	9,73 %	14,12 %
Årlig sykefravær 2022	4,95 %	10,20 %	15,15 %
Sykefravær 2. tertial 2021	3,39 %	9,12 %	12,51 %
Sykefravær 2. tertial 2022	3,67 %	9,81 %	13,48 %

Samlet sykefravær ved enhet sykehjem og omsorgsboliger er på 13,5 prosent for 2.tertial 2022. Dette er en økning med 1,0 prosent fra samme periode i fjor. Både korttidsfraværet og langtidsfraværet har hatt en positiv utvikling fra 1. til 2. tertial i 2022.

Rutine for oppfølging av sykefravær følges, og HR samt NAV er koblet på i flere av virksomhetene og har tett samarbeid.

Per 2. tertial er det registrert 110 HMS avvik hvorav 20 er blitt skademeldt. I samme periode i 2021 hadde enheten 84 HMS avvik. De fleste avvikene er knyttet til beboere med en demensdiagnose eller psykisk sykdom som utagerer fysisk eller verbalt mot medarbeiderne. Det gjennomføres risikovurderinger med tiltak for å redusere belastningen for ansatte. Det jobbes kontinuerlig med balansen mellom ivaretakelse av brukere og de ansattes arbeidsmiljø.

Status politiske vedtak

Klima

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Andre klima-, miljø og naturtiltak - kildesortering	Iht. plan	Alle lokalisasjoner i enheten har full kildesortering med unntak av matavfall. Se på mulighet for å også ivareta dette på en mer hensiktsmessig måte enn i dag.
Bygg og energi - omsorgsbygg; Grindvoll og Carlberg	Iht. plan	Grindvold omsorgsbolig er blant annet prosjektert og planlagt med fokus på miljømålsettinger som: · Klimatilpasning, skadebegrensing og naturmangfold (blågrønn faktor). Prosjektet har bl.a. valgt grønne tak for en god oppnåelse av en blågrønn faktor. · Passivhusnivå · BREEM-NOR Sertifisering, nivå Good. · Bygging i massivtre
Forbruk og avfall - levetid for mobiltelefoner 3 år - laptop 5 år - nettbrett 5 år	Iht. plan	Enhet sykehjem og omsorgsboliger har ansvarlig praksis i ift utskifting av elektronisk utstyr. Praksis er i tråd med retningslinjene i kommunen.
Forbruk og avfall - redusere forbruk	Forsinket	Enheten har ikke kommet i gang med systematisk oppfølging av oppdraget.
Forbruk og avfall - redusere matsvinn med 50 %	Ikke startet	Reduksjon av matsvinn er under planlegging. Forventes iverksatt tiltak i løpet av høsten.
Transport - tjenestereiser Moss kommune - redusere utslipp med 50 %	Iht. plan	Det er svært lite transport og tjenestereiseaktivitet i enheten. Resultat oppnåelse skyldes i hovedsak pandemien. Gjennom pandemien har vi lært oss å jobbe anderledes. Det er fremdeles mye møteaktivitet på TEAMS. Teams vil være et viktig verktøy for møter fremover kombinert med fysiske oppmøter for å bygge gode relasjoner og arbeidsmiljø.

Enhet hjemmetjenester

Tjenesteområdebeskrivelse

I enhet hjemmetjenester er alle tidligere avdelinger for rus og psykiatri, hjemmebaserte tjenester og tjenester for funksjonshemmede samlet. Enheten er organisert med fire virksomheter som er tverrfaglig sammensatt, inndelt i geografiske områder.

Disse er:

- virksomhet Rygge med base i gamle Rygge rådhus
- virksomhet sentrum med base på Solgård skog
- virksomhet Jeløy med base på Jeløya
- virksomhet nord med base på Solgård skog

Under hver av virksomhetene er samlokaliserte boliger for funksjonshemmede og hjemmesykepleie organisert. Noen av virksomhetene har i tillegg enkeltavdelinger som yter tjenester for alle områdene slik som hjemmehjelp, nattjeneste, rus- og psykiatritjenester og samlokaliserte boliger til personer innen rus og psykisk helse.

Organiseringen skal bidra til at alle brukerne får et helhetlig og kontinuerlig tilbud. En samling av fagområdene skal sikre tverrfaglig samarbeid og samhandling på tvers av avdelinger og virksomheter.

Utvikling og utfordringer

Utvikling

Det jobbes med å opprette flere ambulante team for å sikre helhetlige tjenester med god samhandling rundt og med brukerne. Videre utvikling av tjenestene med organisatoriske endringer planlegges gjennom 2022 og tidlig 2023.

Enhet hjemmetjenester evaluerer kontinuerlig organiseringen for å sikre god tverrfaglig samhandling og gode tjenester for brukerne.

Brukerundersøkelse for avdeling rus og psykiatri er gjennomført våren 2022. Enheten skal jobbe med tilbakemeldingene fra undersøkelsen gjennom høsten og vinteren 2022. Innenfor tjenester for funksjonshemmede, skal det høsten 2022 gjennomføres en ny brukerundersøkelse.

ROP/FACT team (Flexible Assertive Community Treatment) hadde oppstart tidlig 2022. Teamet avslutter i disse dager arbeidet med kartlegging av ulike områder det må besluttes på i styringsgruppen. Teamet har startet opp med noen få pilotbrukere, for å justere rutiner og arbeidsmetodikk før endelig oppstart.

Fire avdelinger for hjemmesykepleie skal utover høsten innføre IKOS for å ytterligere systematisere og kvalitetssikre tjenestene til brukergruppen.

Enhet hjemmetjenester vurderer også kontrollspenn for ledere på ulike avdelinger. Det arbeides med å harmonisere dette, samt å gi lederne i enheten like forutsetninger i utøvelse av sin lederfunksjon.

Utfordring

Enheten får flere brukere som trenger leiligheter som må være tilrettelagt for skjerming. Det medfører også et større behov for tilrettelegging for ansattes arbeidsmiljø samt opplæring.

For videre utvikling av avdeling for rus og psykisk helsetjenester i Moss, er det viktig at avdelingen får nye lokaler. Dette vil bli ivaretatt i forbindelse med prosjektet som pågår rundt kartlegging av kontorbehovene i kommunen.

Enhet hjemmetjenester har en lengre periode opplevd å ha god rekruttering av sykepleiere. I 2022, etter pandemien er antallet søkere redusert.

Gjennom 2021 og 1. tertial 2022 har enheten opplevd økt tjenesteomfang innenfor tjenesteområde psykisk helse og hjemmesykepleie. Det kan synes som utviklingen stabiliseres noe mot 2. tertial 2022, jamfør kommunens styringsdata. Enheten vil følge utviklingen utover i 2022.

Enhet hjemmetjenester ser at arbeidet med velferdsteknologi bør prioriteres høyere i tiden som kommer, da spesielt med utvide bruken av medisindispensere og e-låser.

Nye brukere og brukere med mer komplekse utfordringer vil kreve større fokus på opplæring i tiden fremover. Enheten vil arbeide med dette i opplæringsplan og gjennom budsjettprosessen.

Status økonomi

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. hiå. 2022	Regnskap hiå. 2022	Avvik hiå.	Rev. bud. 2022	Siste prognose	Avvik prognose i kr
Sum	341 697	342 910	-1 214	534 379	537 379	-3 000

Kommentar til status økonomi

For enhet hjemmetjenester meldes det et merforbruk på 3 millioner kroner per 31.12.22.

Avviket skyldes økte utgifter til sommerferieavviklingen. Enhet hjemmetjenester har hatt store problemer med å skaffe nok ferievikarer. Enheten hadde også flere avdelinger med utbrudd av Covid under sommerferieavviklingen.

Dette har medført en betydelig dyrere drift gjennom sommeren. Til sammenlikning med sommeravvikling i 2021, har enheten brukt ca. 2 millioner kroner mer på overtid i 2022. Samlet forbruk overtid i juni, juli og august 2022 er 3,7 millioner kroner. Det er forventet høy bruk av overtid også i september.

Enheten jobber med etablering av flere nye botilbud og tjenester til ressurskrevende brukere som inntil videre får sitt tilbud via tjenestekjøp eller fra andre enheter. Dette er hensyntatt i ny prognose, men vil kunne gi enheten noe høyere risiko i forhold til meldt prognose.

Flere brukere med økt behov for en til en bemanning er meldt fra helse og omsorgsforvaltningen og sykehus. Det knytter seg stor usikkerhet til mulig oppstart og behov for bemanning. Dette er ikke hensyntatt i prognosen.

Status økonomiplantiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Status	Statusbeskrivelse
Vedtak forrige periode					
Reversere ambulerende nattevaktstjeneste	1600	1600	0	Ferdig	Enhet hjemmetjenesten iverksatte tre nattevaktssett i januar. Samtidig ble det nedsatt en arbeidsgruppe for å se på organiseringene av nattevakter samlokalisert. Dette for å sikre faglige gode tjenester og ivaretagelse av ansatte. Denne saken har vært behandlet i helse og mestringsutvalget 26. april 2022.
Sum	**1600**	**1600**	**0**		

Nye tiltak

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Status	Statusbeskrivelse
Psykisk helse. To årsverk - redusert ventetid	1000	1000	0	Ferdig	Det er ansatt to nye årsverk og antall brukere på venteliste har blitt redusert med omtrent 40 prosent. Det arbeides videre med ytterligere organisering av tjenesten slik at dette reduseres ytterligere.
Sum	**1000**	**1000**	**0**		
Sum tiltak	**2600**	**2600**	**0**		

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	3,77 %	11,13 %	14,90 %
Årlig sykefravær 2021	4,23 %	9,78 %	14,01 %
Årlig sykefravær 2022	4,32 %	11,24 %	15,56 %
Sykefravær 2. tertial 2021	3,02 %	8,05 %	11,07 %
Sykefravær 2. tertial 2022	3,25 %	10,46 %	13,71 %

Enhet hjemmetjenester har et samlet sykefravær på 13,7 prosent for 2. kvartal 2022. Dette er en liten økning fra samme periode i 2021, men en stor nedgang fra 1.tertial 2022, da sykefraværet var på 17,5 prosent.

Enheten jobber aktivt med nærværsarbeid.

I perioden april – juli 2022 hadde enheten samlet 184 HMS-avvik. I samme periode i 2021 hadde enheten 151 HMS-avvik. Antall skademeldinger i perioden i 2022 er 37 mot 33 i 2021. Antall registrerte HMS-avvik varierer mellom avdelingene.

Omtrent 20 prosent av HMS-avvikene i perioden i 2022 og 22 prosent i 2021 har ledet til skademeldinger. Enheten jobber aktivt med risikovurderinger i forhold til enkeltbrukere samt arbeidsmiljø for ansatte. Aktuell opplæring og kursing vurderes kontinuerlig.

I enhetens og virksomhetenes kvalitetsutvalg og medbestemmelsesmøter jobbes det aktivt med å utvikle kvalitet på prosedyrer. Dette sikrer kvaliteten på tjenesteproduksjon, men også HMS i forhold til ansatte.

Status politiske vedtak

Klima

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Forbruk og avfall - levetid for mobiltelefoner 3 år - laptop 5 år - nettbrett 5 år	Iht. plan	Dette jobber enheten med kontinuerlig. LMP telefoner (Lifecare mobil pleie) har noe kortere levetid da disse benyttes hele døgnet. Målsetning for disse er levetid på tre år. Ved bestilling av øvrig utstyr vurderes dette av lederne i forhold til forventet levetid på tre- fem år.
Forbruk og avfall - redusere matsvinn med 50 %	Forsinket	Bistå brukerne i boligene

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Transport - etablere bilpool i Moss	Iht. plan	Enheten jobber med en bedre utnyttelse av miljøvennlige biler i enhet hjemmetjenester. Det jobbes med en mere effektiv bruk av biler og fordeling i forhold til behov ute på avdelingene- oppstart arbeid mai 2022.
Transport - fossilfri tjenestepersonbiler i 2024 – utskiftning av tjenestebiler	Iht. plan	Enhet benytter miljøvennlige biler i tjenestene - fortrinnsvis elbiler. Skifter nå ut leide biler med fossilt brennstoff mot elbiler.
Transport - sykkelandel på 8 % 2023 i mossesamfunnet	Ferdig	Enhet hjemmetjenester har tre el-sykler til ansatte i tjenestene - ønsker å øke med seks sykler. Enheten ønsker å stimulere til økt el-sykkel bruk i tjenestene.

Kommunalområde plan, miljø og teknikk

Tjenesteområdebeskrivelse

Kommunalområdet har myndighets-, forvaltnings- og driftsoppgaver innenfor drikkevannsforsyning, avløpshåndtering, renovasjon, vei- og trafikkanlegg, parkering, parker- og grøntanlegg, miljø, oppmåling, kart, plan- og byggesak. Tjenesteområdene har viktige grensesnitt mot MOVAR. Kommunalområdet har også ansvar for overordnede planer.

Kommunalområde plan, miljø og teknikk består av enhetene:

- Plan, byggesak og geodata
- Samfunnsutvikling
- Miljø og landskap
- Kommunalteknikk

Kommunalområdet forvalter et bredt spekter av lov og regelverk innenfor ansvarsområdet. I tillegg utføres driftsoppgaver innenfor områdene vann, avløp, park og friluft med mer.

En vesentlig del av aktiviteten finansieres direkte fra gebyrer og er selvkostfinansiert.

Utvikling og utfordringer

Det er stor aktivitet i byggenæringen og dette gjenspeiler seg i antallet saker og planer som skal behandles i kommunalområdet. Den siste tiden har flere signaler blitt gitt om at næringen sliter som følge av økte kostnader, men antallet byggesaker holder seg fortsatt på et høyt nivå.

Klimautfordringene vi møter krever at vi i årene fremover må ha enda mer fokus på å utvikle og sikre kommunens tekniske infrastruktur. Kostnadsbildet knyttet til dette er foreløpig uklart, men det må antas at dette vil bli en større økonomisk utfordring for kommunen fremover.

Det er økt press på friområdene i form av mye mer og utstrakt bruk av disse. Forventningene fra publikum til hvordan disse skal tilrettelegges og vedlikeholdes har dermed økt vesentlig de siste årene.

Kommunalområdet har stort fokus på hvordan publikum og brukerne i større grad kan få den hjelp og veiledning de ønsker og trenger og dette vil innebære at flere av tjenestene justeres og endres. Det er god dialog med eksterne bidragsytere i den forbindelse, og kommunen har startet et viktig og banebrytende arbeid som skal komme til uttrykk i form av ulike tiltak fremover.

Vi bruker derfor mye interne ressurser på prosjektet “Enklere hverdag”. Dette involverer samtlige enheter og store deler av stab organisasjon. Stab innovasjon bidrar med prosjektstøtte.

Flere tiltak for å gjøre brukeropplevelsen av saksbehandlingen bedre er under utarbeidelse og disse vil bli brukertestet fortløpende. Mange tiltak knyttet til dialog og tilgjengelighet er allerede iverksatt og testes ut fremover.

Flere viktige overordnede planer er i prosess og under utarbeidelse og disse vil legge viktige rammer for utviklingen av kommunen i årene fremover.

Det har vært stor utskifting av ansatte det siste året innenfor flere områder og organisasjonen er derfor preget av dette.

Status økonomi

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. hiå. 2022	Regnskap hiå. 2022	Avvik hiå.	Rev. bud. 2022	Siste prognose	Avvik prognose i kr
500-Kommunalområde plan, miljø og teknikk	1 769	1 397	372	2 761	2 861	-100
501-Enhet plan, byggesak og geodata	7 170	10 200	-3 030	12 949	13 949	-1 000
502-Enhet kommunalteknikk	3 937	-2 890	6 826	40 939	48 339	-7 400
503-Enhet miljø og landskap	44 035	40 208	3 827	72 010	71 010	1 000
504-Enhet samfunnsutvikling	11 544	10 239	1 304	15 328	14 628	700
Sum	**68 454**	**59 155**	**9 299**	**143 987**	**150 787**	**-6 800**

Kommentar til status økonomi

Kommunalområdet melder merforbruk på tilsammen 6,8 millioner kroner ved utgangen av året.

Hoveddelen av merforbruket fremkommer på enhet kommunalteknikk og skyldes i all hovedsak økte utgifter til vintervedlikehold av vei samt prisøkninger på strøm og drivstoff.

Det er bevilget 0,1 millioner kroner til en støtteordning for frivillige lag og organisasjoner som skal gå til delvis dekning av byggesaksgebyrer. Det er hittil i år behandlet flere søknader og bevilget størrelse er allerede overskredet. Ordningen skal evalueres innen to år etter at den ble innført.

Det er fortsatt behov for å kjøpe tjenester fra konsulenter innenfor geoteknikk for oppfølging av grunnforhold.

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

	Årets budsjett			
Investering	Rev. bud.	Regnskap hiå.	Årsprognose	Avvik totalprognose
Abels gate veiprosjekt	8 190	21	500	7 690
Belysning Mossefossen	1 900	9	1 900	0
Bro over Mosseelva	2 500	0	0	2 500
Carlbergsveien Nord VA og fortau	4 000	1 881	4 000	0
Diverse veiprosjekter	4 290	1 809	4 290	0
Driftstasjon/garasje Kirkeparken	1 000	0	0	1 000
Gang- og sykkelveistiltak	15 533	1 000	5 000	10 533
Gatelys	10 000	6 751	10 000	0
Kjellerødveien	5 000	0	0	5 000
Kjøp av bruktbiler, tilleggsbevilgning	0	2 354	2 354	-2 354
Ladestasjoner	1 000	109	350	650
Molvikveien	1 500	242	1 500	0
Myra P-plass	1 800	230	5 000	-3 200
Nye parkeringsautomater	1 933	1 465	1 465	468
Oppgradering av bro/kulvert v/Nøkkelandsveien	1 000	444	1 000	0
Rabben, etablering av ny bypark	25 000	15 000	15 000	10 000
Rammebevilgning biler, maskiner og utstyr	8 760	1 137	8 760	0
Sundbryggene/Fleischer-parken	4 070	1 651	4 070	0
Trafikksikkerhetstiltak og FTU-tiltak	4 771	645	4 771	0

Investering	Årets budsjett			
	Rev. bud.	Regnskap hiå.	Årsprognose	Avvik totalprognose
Trolldalsbekken	2 647	645	2 647	0
VA-anlegg Strandgata - SMS 5	8 000	0	8 000	0
Vann- og avløpstiltak	83 000	24 526	38 900	44 100
Øvre torg - forprosjekt	375	0	375	0
Årvoldveien	938	7	0	938
Sum øvrige prosjekter	0	6	0	0
Sum	**197 207**	**59 934**	**119 882**	**77 325**

Statustekst investeringer

Abels gate veiprosjekt

Abels gate har behov for reparasjon og heving av enkelte støttemurer, samt utbedring av eksisterende fortau. Prosjektet skal forbedre sikkerheten. I 2022 så vil vi ha enkelte delprosjekteringer så gjennomføringen vil i hovedsak få oppstart i 2023.

Belysning Mossefossen

Belysning av Mossefossen er på plass, men det gjenstår belysning av bygningene og miljøet i Møllerbyen. Dette arbeidet er ferdig prosjektert og bestilt, og forventes levert og montert i løpet av 3. tertial.

Bro over Mosseelva

Bro over Mosseelva fra Henrich Gerners gate til Verket er regulert. Prosjektet vil ikke starte opp i 2022 og er flyttet i investeringsplan.

Carlbergsveien Nord VA og fortau

Carlbergveien nord er et felles prosjekt for sanering av eksisterende vann- og avløp og bygging av nytt fortau. Det er gjennomført tiltak for MKE med bygging av fortau og lekeplass i forbindelse med krav i reguleringsplan for Carlsmindeveien boliger. Kostnader til prosjektet er dekket av bevilgete midler til for bygging av fortau og fordeles fra vann- og avløpsmidlene. Totalt estimert kostnad er antatt til 13 millioner kroner. Det er også utført noe ekstra arbeid på ledningsnett tilstøtende prosjektet som ble oppdaget underveis.

Diverse veiprosjekter

Budsjettet fordeles på mindre tiltak på vei. Virksomheten har tiltaksliste som prosjekter hentes fra etter intern prioritering. Bl. annet etablering av fortau fra Sollilunden til Ryggeveien ca 0,7 millioner kroner. Etablering av fortau og sykkelfelt i forbindelse VA sanering i Carlbergveien ca 1,0 millioner. Utvidelse av trapp mellom Tronvikveien og Varden ca. 0,3 millioner kroner og utvidelse av turvei i samme område ca 0,3 millioner kroner. Årets budsjett er i balanse .

Driftstasjon/garasje Kirkeparken

Det er lagt inn en bevilgning til etablering av en driftstasjon/garasje til drift av kunstisanlegget i Kirkeparken samt annet park- og skjøtselsarbeider i sentrum gjennom året. Det har vært utfordrende å

finne en plassering av en slik driftstasjon og planene settes på vent inntil videre. Investeringen kan derfor utgå.

Gang- og sykkelveistiltak

Planlegging, detaljprosjektering og gjennomføring av større og mindre gang-og sykkelveistiltak er forankret i vedtatt plan for hovednett for sykkel. Per 2. tertial er følgende prosjekter under planlegging og arbeid:

- Tilrettelegging for sykkel i Bråtengata, jfr. vedtak i LSNM-utvalget per 09. mars 2022
- Sykkeltiltak på strekningen mellom Tigerplassen og kulvert ved riksvei 19 - Vogts gate, jamfør avtale med Statens vegvesen om anleggsbidrag på inntil 20 millioner kroner.
- Sykkeltiltak Carlbergveien - Høydaveien
- Innkjøp av flere sykkelstativer samt flere mindre tiltak/tilrettelegginger for gående og syklende

Store deler av opprinnelig bevilgning for 2022 vil stå ubrukt per 31.12.22. Det er bla forsinket oppstart i Bråtengata. Tilrettelegging for sykkel i Osloveien tar tid å planlegge før det kommer til utførelse, men det må påregnes bruk av kommunale midler til tiltak i denne traséen i tillegg til bidraget fra SVV. En større andel av bevilgningen inneværende år må derfor rebudsjetteres til 2023.

Gatelys

Prosjektet er planlagt ferdigstilt sommeren 2022. Det gjenstår noen avklaringer rundt belysning i sentrum som muligens vil avvike noe fra kommunens gatelys standard grunnet estetiske avklaringer. Disse løsningen kan ha en noe høyere kostnad, men vil ligge innenfor budsjett.

Ikt-handlingsplan, skole

Investeringsbudsjettet for IKT i skolene er forventet å gå i økonomisk balanse per 31.12.22. IKT utstyr settes fortløpende i bestilling.

Kjellerødveien

Etter nye vurderinger er ikke behovet tilstede og re-asfaltering av veien er utført. Prosjektet avsluttes.

Kjøp av bruktbiler, tilleggsbevilgning

På grunn av den vanskelige leveringssituasjon for kjøretøy har det blitt gitt åpning for å kjøpe inn brukte, fremfor å inngå leasingavtaler, for kjøretøy som må fremskaffes raskt for å opprettholde kommunens tjenester. Denne investeringen må finansieres siden de opprinnelige kostnadene for leasing(drift) ikke vil dekke de faktiske kostnadene ved kjøp (investering) og rammen for investeringer av biler og maskiner er bundet opp i allerede inngåtte avtaler.

Ladestasjoner

Etablering av ladepunkter til elbil på offentlig tilgjengelige parkeringsarealer. Kostnader kommer i forbindelse med innkjøp av ladeutstyr, elektroarbeider samt graving. Kostnaden hittil i år gjelder lade-punkter ved Bellevue stadion. Prognosen per 2. tertial tilsier at budsjettet for inneværende år kan justeres ned ut fra bestilte leveranser.

Molvikveien

Molvikveien er en eldre grusvei hvor det er asfaltert i flere omganger. Det står igjen enkelte partier med grusvei som blir asfaltert samt fartsdemping og andre tiltak. Tiltaket er i gang som planlagt og vil fullføres i 2022.

Myra P-plass

Det er behov for å oppgradere, reasfaltere og merke opp Myra p-plass. Det er bla utfordringer med overvannhåndtering av arealet. Arbeidene er forsinket i forhold til opprinnelig plan, men vil starte opp i september og gjennomføres i løpet av 3. tertial. Arbeidet vil skje i flere etapper for å ivareta behovet for parkering i størst mulig grad.

Nye parkeringsautomater

Utskifting og fornyelse av parkeringsautomater har vært påkrevet på grunn av nye EU-krav til teknisk standard for mottak av bankkort. Utskiftingen ble igangsatt i 2021 og er ferdigstilt i 2022. Prosjektet avsluttes.

Oppgradering av bro/kulvert v/Nøkkelandsveien

Kulverten langs traseen mellom Osloveien og Nøkkelandsveien hadde delvis rast sammen og det var behov for å etablere en ny bro. Den delvis sammenraste kulverten var også et vandringshinder for fisk i bekken, og var heller ikke dimensjonert for vintervedlikehold. Arbeidene med etablering av ny bro er igangsatt og den forventes ferdigstilt i løpet av 3. tertial. Den nye broa vil være dimensjonert for vintervedlikehold.

Rabben, etablering av ny bypark

Vedtatt utbyggingsavtale mellom kommunen og Verket Moss AS legger premissene for opparbeidelse av Rabben som en ny bypark på Verket. Beløpet på 25 millioner kroner er kommunens andel til opparbeidelse av parken som kommunen skal overta for drift og vedlikehold når den er ferdigstilt våren 2023. Arbeidene på Rabben er i henhold til fremdriftsplan per 2. tertial 2022. Höegh Eiendom/Verket Moss AS er byggherre for prosjektet, og er i tett dialog med kommunen. Kommunen har per 2. tertial betalt ut 15 millioner kroner. Budsjettmidler som ikke utbetales i 2022 rebudsjetteres for utbetaling i løpet av våren 2023.

Rammebevilgning biler, maskiner og utstyr

Det er gjort noe innkjøp av maskiner og utstyr og det pågår flere anbudskonkurranser på slikt utstyr. Leveringssituasjon er fortsatt svært usikker og derfor vil flere inngåtte avtaler med forventet levering i år få leveranse neste år.

Dette gjør at budsjettet er bundet opp og midlene må overføres til neste år.

Sundbryggene/Fleischer-parken

Arbeidene med etablering av et serviceanlegg i Fleischerparken er igangsatt og forventes ferdigstilt i hovedsak løpet av 3. tertial. Enkelte arbeider vil gjenstå til våren 2023, og innebærer at deler av bevilgningen må rebudsjetteres til 2023.

Trafikksikkerhetstiltak og FTU-tiltak

Midlene vil i hovedsak bli benyttet til etableringer av 30 km soner i Rygge (2,5 millioner kroner) samt fartdempere forøvrig (0,7 millioner kroner), dropsone ved Ekholt skole i forbindelse med MKEs arbeider (0,85 mill).
Planlagte trafikksikkerhetstiltak rundt Reierskole er foreløpig utsatt.

Trolldalsbekken

For å få på plass en sammenhengende tursti fra Kambo senter til Kambo marina gjenstår det å ferdigstille et delstrekk mellom Kilsbakken og Møllerbakken. Dette strekket er avhengig av avtaler med private grunneiere. Den første delen av dette delstrekket er utført med sti og belysning etter avtale med grunneier, mens resterende del på andre siden av bekken innebærer erverv av grunn (ref. sak vedtak i sak 056/22 i FSK per 6.9.22) samt avtale med en tredje grunneier. Alle grunneiere stiller seg positive til tiltaket. Arbeider vil pågå utover vinteren og ferdigstilles i løpet av våren når alle tillatelser er på plass. Midler som ikke benyttes i 2022 må rebudsjetteres til 2023.

VA-anlegg Strandgata - SMS 5

Bane NOR har i entreprisekontrakt SMS 5 lagt om deler av vann- og avløpsnett i Strandgata. Midlene skal dekke utgiftene Bane NOR har hatt på kommunalt vann og avløp i området. Når ledningsnettet blir overtatt vil kostnadene bli overført til Bane NOR.

Vann- og avløpstiltak

Vann- og avløp er rammebevilgning som fordeles utover de forskjellige prosjektene og tiltakene som gjennomføres gjennom året.

Årets midler er for gjennomføring av forskjellige prosjekter. Følgende er påstartet i 2021 og ferdigstilles i 2022:

- Arne Garborgs vei, Orkerødgata. Separering av ca. 600 meter felles avløpsledning og utskifting av vannledning. Total estimert kostnad 13 millioner kroner.
- Varden syd. Separering av omtrent 140 meter felles avløpsledning og utskifting av vannledning. Total estimert kostnad 5,8 millioner kroner.
- Kirkeveien VA. Utskifting/boring av omtrent 2,6 kilometer vannledning og bygging av trykkavløpssystem. Total estimert kostnad antas rundt 11 millioner kroner. Prosjektet har måttet blitt utvidet en del fra opprinnelig trase.
- Ny prosesskontroll og oppgradering av pumpestasjoner. Det bygges nytt prosesskontrollanlegg, samt gjennomføres moderinisering av kommunikasjon og elektro på pumpestasjoner. Total estimert kostnad er 7,7 millioner kroner.

Det er startet opp to nye større prosjekter foreløpig i år:

- Utsynet, Refsnsesskogen. Separering av omtrent 1,5 kilometer felles avløpsledning og utskifting av vannledning. Prosjektet vil pågå frem til våren 2023. Total estimert kostnad 25 millioner kroner.
- Bukkespranget sør. Utskifting av omtrent 270 meter eksisterende vann- og avløpsledninger. Tiltaket gjennomføres i samarbeid med MKE og bygging av Grindvold omsorgsboliger. Vann- og avløpsprosjektet vil ferdigstilles i løpet av høsten. Total estimert kostnad 9,3 millioner kroner.

Det er også tenkt oppstart av flere prosjekter i år, det er noe usikkert på hvilke vi får en oppstart på dette året avhengig av når prosjektering er ferdig:

- Fagerliveien, Per Sivles vei. Separering av omtrent 380 meter felles avløpsledning og utskifting av vannledning.
- Hellinga, Åslia. Separering av omtrent 940 meter felles avløpsledning og utskifting av vannledning
- Carlbergveien sør. Utskifting av omtrent 380 meter eksisterende vann- og avløpsledninger.

I tillegg gjennomføres enkelte mindre tiltak på investeringsmidlene.

Øvre torg - forprosjekt

Det er behov for en oppgradering av Øvre torg for å gjøre dette til et funksjonelt og attraktivt byrom. Det ble i 2020 utarbeidet et skisseprosjektet i regi av Byliv Moss for å se på mulighetene for utvikling og utbedring av arealet. Arbeidet ble gjort i nær dialog med gårdeierne. Vinteren 2022/2023 vil man gå i gang med en videre planlegging og oppfølging av skisseprosjektet for å se på mulighetene for en fremtidig investering. Dette arbeidet vil også skje i nær dialog med gårdeierne. Bevilgningen foreslås i sin helhet å rebudsjetteres til 2023.

Årvoldveien

Årvoldveien må utvides for at Liljefaret kan stenges i tråd med reguleringsplan for området. For at arbeidet kan gjennomføres vil det kreve en reguleringsplan. Arbeidet vil starte opp i 2023.

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	1,35 %	2,69 %	4,04 %
Årlig sykefravær 2021	1,28 %	5,64 %	6,92 %
Årlig sykefravær 2022	2,01 %	3,18 %	5,19 %
Sykefravær 2. tertial 2021	1,11 %	5,24 %	6,35 %
Sykefravær 2. tertial 2022	1,44 %	3,94 %	5,38 %

Sykefraværet i 2021 var høyt sammenlignet med tidligere år, men dette har vist en synkende tendens hittil i 2022. Det er lite arbeidsrelatert fravær, men pandemifravær og lengre sykefravær som følge av alvorlige diagnoser preger fortsatt bildet.

Det har vært gjort en solid innsats av samtlige ledere i 2021 med å øke nærværet og tilrettelegge for en god arbeidshverdag i pandemisituasjonen.

Etter sammenslåingen av kommunene viste antallet innmeldte avvik en sterk reduksjon og det antas at dette skyldes underrapportering. Det er lagt stor vekt på å få opp meldingsandelen slik at statistikken viser realiteten. Det er etablert flere muligheter for ansatte til å melde avvik i systemet slik at dette enkelt kan gjøres også for ansatte som ikke har fast kontorarbeidsplass.

Det er utarbeidet aktivitetsplan for HMS arbeidet og temaet skal være fast agendapunkt på samtlige personalmøter.

Enhet plan, byggesak og geodata

Tjenesteområdebeskrivelse

Plan har ansvar for områdereguleringsplaner og detaljreguleringsplaner. Avdelingen har et nært samarbeid med enhet samfunnsutvikling som har ansvar for kommuneplan og overordnet planlegging. For å sikre tverrfaglig involvering internt i kommunen er det satt opp en fast møterekke hvor pågående planer legges frem for diskusjon. Alle kommunalavdelinger og relevante fagområder blir invitert til å delta.

Byggesaksbehandlingen skal sikre at bygg og omgivelser fremstår med de kvaliteter som var tenkt under planleggingen. Byggesak har ansvar for byggesaksbehandling, delesaker, oppfølging av ulovlighetssaker og tilsyn. Formålet med tilsyn er i første rekke å påse at tiltak i kommunen oppføres med god kvalitet i samsvar med bestemmelsene gitt i eller i medhold av plan- og bygningsloven.

Geodata har ansvar for forvaltning og utvikling av kommunale kart- og planbaser, oppmåling, matrikkelføring, adressering og seksjonering. Geodata bidrar også med temadata og analyser til organisasjonen. Det er et mål å gi innbyggerne enkel og visuell tilgang til kartinformasjon og tilrettelegge for selvbetjente nettløsninger og saksinnsyn. Avdelingen er en viktig bidragsyter i tverrfaglig samarbeid og digitalisering.

Utvikling og utfordringer

Plan
Planavdelingen har stor pågang av private reguleringsplaner. Det er mange planinitiativ for Moss sentrum. Flere av disse planene er omfattende og komplekse. Det er er flere utfordringer knyttet til infrastruktur og grunnforhold.

Byggesak
Hovedutfordringen på byggesak er fortsatt knyttet til kapasitet . Dette gjelder både byggesaksavdelingen og andre fagavdelinger innen kommunalområdet som påvirker saksbehandlingstid. Kapasiteten på avdelingen er styrket gjennom 21 og 22. Dette medfører at det er mange nyansatte på byggesak.

Prosjektet “Enklere hverdag” krever betydelige ressurser fra avdelingen, men forventes å gi resultater på sikt.

Geodata
Geodata har stor produksjon og deltar i flere tverrfaglige prosjekter.

Status økonomi

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. hiå. 2022	Regnskap hiå. 2022	Avvik hiå.	Rev. bud. 2022	Siste prognose	Avvik prognose i kr
Sum	7 170	10 200	-3 030	12 949	13 949	-1 000

Kommentar til status økonomi

Det anslås et merforbruk på totalt 1,0 millioner kroner for enheten. Dette skyldes mindre inntekter enn anslått i budsjett på private planer. Budsjettet er basert på inntekter i 2021 hvor det ble fakturert for mange planer som fortsatt er under arbeid. Det er stor aktivitet på plan, men flere planer er i faser som ikke gir inntekter eller er planer som ikke er gebyrbelagt. I anslaget er det tatt høyde for et mindreforbruk på 0,4 millioner kroner til kjøp av tjenester på plan.

Inntektene på byggesak ligger under budsjett. Dette skyldes delvis høyt anslag for inntekter for 2022 og noe nedgang i innkomne saker. Det meldes ikke avvik da området har tilgjengelige midler på selvkostfond.

Gebyrene på geodata er gradvis økt de siste årene for å kunne øke selvkostgraden. Dette har bidratt til at avdelingen ligger på budsjett

Status økonomiplantiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Status	Statusbeskrivelse
Nye tiltak					
Ettergivelse av byggesakskostnader frivillige lag	100	200	-100	Ferdig	Det er hittil i år behandlet flere søknader og bevilget størrelse er allerede overskredet. Ordningen skal evalueres innen to år etter at den ble innført.
Ulovlighetsprosjekt PMT	1000	0	1000	Ikke startet	Ansatt flere ressurser på ulovlighetsoppfølging i løpet av 22. Har prioritert ordinær ulovlighetsoppfølging i 22. Prosjekt for strandsonen utsatt til 2023.
Sum	**1100**	**200**	**900**		
Sum tiltak	**1100**	**200**	**900**		

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	1,57 %	2,70 %	4,28 %
Årlig sykefravær 2021	1,20 %	4,17 %	5,36 %
Årlig sykefravær 2022	1,80 %	0,52 %	2,32 %
Sykefravær 2. tertial 2021	1,29 %	5,74 %	7,03 %
Sykefravær 2. tertial 2022	1,69 %	0,00 %	1,69 %

Sykefraværet for enheten hittil i år ligger på 2,3 %. Dette er vesentlig nedgang fra 2021 hvor sykefraværet samlet var 5,5 % og også en nedgang fra 1.tertial 22.

Nedgangen skyldes i hovedsak redusert langtidsfravær. Det har i 2022 vært fokus på oppfordre til melding av avvik på tjenestekvalitet og utviklingsarbeid i forbindelse med prosjektet "Enklere hverdag".

Det er ikke meldt om arbeidsrelatert sykefravær.

Status politiske vedtak

Klima

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Forbruk og avfall - levetid for mobiltelefoner 3 år - laptop 5 år - nettbrett 5 år	Ikke startet	Systematisk arbeid ikke startet opp.
Naturmangfold - vi bekjemper fremmede, invaderende arter	Iht. plan	Bestemmelse om fremmede arter i alle reguleringsplaner.
Naturmangfold - vi tar vare på naturen vår med fokus på et mangfold av arter	Iht. plan	Vurdering av påvirkning på naturmangfold inngår i alle saker der det er relevant.
Transport - gangeandel på 25 % 2030 i mossesamfunnet	Iht. plan	Fokus på gode løsninger for gående i reguleringsplaner.
Transport - sykkelandel på 8 % 2023 i mossesamfunnet	Iht. plan	Fokus på planlegging for sykkel i reguleringsplaner.
Transport - tjenestereiser Moss kommune - redusere utslipp med 50 %	Iht. plan	Flere møter og deltakelse i nettverk som tidligere ville vært gjennomført som fysiske møter gjennomføres nå digitalt.

Enhet kommunalteknikk

Tjenesteområdebeskrivelse

Enheten består av en virksomhet og fire avdelinger:

Virksomhet vei, vann og avløp
Ivaretar kommunenes rolle som eier og myndighetsutøver av kommunal infrastruktur for vei, vann og avløp. Virksomheten ivaretar oppfølging av utbygginger, hovedplaner, byggesaker, samt veiledning av

utbyggere og private, behandling av søknader inne vei,vann og avløp, fagsystemer, prosesskontroll samt anskaffelser. Virksomheten har i tillegg en underavdeling som er ansvarlig for drift av kommunens infrastruktur innen vann, avløp og vei.

Avdeling prosjekter og utvikling
Ansvar for prosjektledelse for prosjekter innen vei, vann og avløp, samt andre prosjekter som Moss kommune gjennomfører. Avdelingen har også rollen som byggherre for egne prosjekter. Innovasjon og utvikling er et viktig moment for å oppnå kostnadseffektive prosjekter og dette er noe som avdelingen prioriterer og har i tankene i alle prosjekter som gjennomføres.

Avdeling anlegg
Er kommunenes egen entreprenør og har som hovedansvar å gjennomføre ny- og rehabilitering anlegg innen vei, vann og avløp , samt grøntanlegg og parkområder i egen regi. Avdelingen arbeider på tvers av alle enhets- og kommunalområder.

Avdeling logistikk
Ansvarlig for innkjøp og drift av alle kommunens kjøretøy og maskiner på tvers av kommunalområder. Drifter også kommunens verksted som organiserer vedlikehold av alle kjøretøy.

Utvikling og utfordringer

Moss er i utvikling og har stor utbyggingsaktivitet. Dette fører med seg involvering fra alle kommunalteknisk avdelinger, fra planstadier til anleggsaktivitet og drift. Det som er en positiv utvikling for kommunen fører med seg økt arbeidspress på de kommunaltekniske områdene. Den økte aktiviteten innebærer at ressurser må prioriteres strengt og vil på sikt også sannsynlig medføre behov for økte ressurser.

Pandemien og krigen i Ukraina har konsekvenser for leveringstiden for biler, maskiner og andre forbruksvarer til gjennomføring av prosjekter og drift. Kostnader for vareinnkjøp har hatt betydelig økning.

Klima og miljøendringen har gjort at overvannshåndtering må medregnes i en mye sterkere grad enn tidligere i all planlegging og drift og er derfor blitt en viktig del av hovedplan for vann og avløp som er under utarbeidelse. Dette er en viktig plan for å møte myndighetenes krav og fremtidig behov. Dette vil bli fulgt opp i fremtidige budsjett og økonomiplaner.

Prosjekt og utviklings (PoU)- og anleggsavdelingen har sluttført og startet opp flere nye rehabiliteringsprosjekter innen vei, vann og avløp. Oppstart og fremdriften i prosjekter er avhengig av å ha tilgjengelige arealer for rigg og mellomlagring av masser. Særlig på Jeløya er dette en stor utfordring som det arbeides med å finne løsninger på.

Når det gjelder strømkostnader og kostnader til fjernvarme så er det her et relativt stort overforbruk pga. de kraftige prisøkningene.

Status økonomi

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. hiå. 2022	Regnskap hiå. 2022	Avvik hiå.	Rev. bud. 2022	Siste prognose	Avvik prognose i kr
Sum	3 937	-2 890	6 826	40 939	48 339	-7 400

Kommentar til status økonomi

Enhet kommunalteknikk melder et merforbruk på 7,4 millioner kroner ved utgangen av året.

I forbindelse med utlysning av nye vintervedlikeholdsavtaler for vei (brøyting,strøing, salting) for vintersesongen 2021/22, har situasjonen i markedet gjort at den faste delen av avtalen (stand by fee) og driftsprisene økte betraktelig. Dette tilsammen har medførte vesentlige høyere kostnader enn budsjettert.

Strømpriser på drift av bl.a gatelys er en vesentlig del av merforbruket selv om kommunen har gjort en stor investering i utskifting av armaturer og styringssystemer for gatelys. Denne investeringen , som avsluttes høsten 2022 og gjør at kommunen reduserer strømforbruket fra ca. 3,5 millioner kwh til ca. 0,7 millioner kwh på gatelys på årsbasis. Dette gir en besparelse på omlag 9 millioner kroner ved en økning av stømprisen på 3 kroner per kwh.

På selvkostområdene, vann og avløp,er det forventet en merinntekt på 10,5 millioner kroner. Overskudd på selvkostområder blir avsatt på bundne fond.

Status økonomiplantiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Status	Statusbeskrivelse
Vedtak forrige periode					
Gatelysprosjekt	-1000	-1000	0	Ferdig	Gatelysprosjektet avsluttes i 2022.
Brøyting for private	-375	-375	0	Ferdig	Brøyting Rygge etter vinter 2022 ihht. Vedtak.
Sum	**-1375**	**-1375**	**0**		
Sum tiltak	**-1375**	**-1375**	**0**		

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	1,22 %	2,55 %	3,77 %
Årlig sykefravær 2021	1,45 %	5,73 %	7,18 %
Årlig sykefravær 2022	1,89 %	4,15 %	6,04 %
Sykefravær 2. tertial 2021	1,26 %	4,11 %	5,37 %
Sykefravær 2. tertial 2022	1,24 %	6,17 %	7,41 %

Sykefraværet har samlet sett har hatt en liten negativ utvikling i forhold til 2.tertial i 2021. Det er en økning i langtidssykefraværet mens korttidssykefraværet er stabilt. Økningen i langtidsfraværet er relatert til ikke arbeidsrelatert fravær.

Det har vært en økning i registrert HMS- avvik fra 2.tertial 2021 (9) til 2. tertial 2022 (12) hvorav det var ett avvik med skade i både 2021 og 2022. Økning i innmeldte HMS avvik ser vi på som en positiv utvikling siden enheten har hatt fokus og målsetning i 2022 å redusere tallet på underrapporterte HMS-avvik, slik at vi får bedre styringsdata i forbedringsarbeidet.

HMS aktivitetsplan er utarbeidet. Der har vi fokus på å forebygge ved blant annet å ha særlig fokus på risikovurdering og instrukser for farlig arbeid, både i prosjekter og i drift. Det har og i perioden vært fokus på kartlegging og tiltak slik at ansatte i størst mulig grad unngår å eksponeres for helseskadelige kjemikaler.

Status politiske vedtak

Verbalvedtak

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Administrasjonen bes orientere i hovedutvalg for landbruk, samferdsel, natur og miljø om prosedyrer for kantklipp og gressklipp i Moss kommune. Det er en stor bekymring vedrørende håndtering av søppel, svart- og rødlistearter før kant- og gressklipp i kommunen. I orienteringen bes administrasjonen vurdere kostnader ved en ny prosedyre, der det ryddes, før det klippes.	Iht. plan	Det jobbes med prosedyre og kartlegging for kantslått og gressklipping.
Finansiering av utskifting av gang- og sykkelbrua fra Nesparken fremmes som egen sak til Kommunestyret.	Ferdig	Oppdraget er utført. Det vil bli fremmet en politisk sak til kommunestyret i november.

Klima

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Bygg og energi - driftskontroll/pumpestasjoner - energieffektivisering	Iht. plan	Kontinuerlig pågående prosess ved drift, vedlikehold og investeringer.
Bygg og energi - gatelysene skal skiftes til LED-belysning	Iht. plan	Gatelysprosjekt pågående - avsluttes 2022.
Forbruk og avfall - levetid for mobiltelefoner 3 år - laptop 5 år - nettbrett 5 år	Iht. plan	Blir utskiftet ved behov eller mangler.
Naturmangfold - vi bekjemper fremmede, invaderende arter	Iht. plan	Blir ivaretatt ved prosjektarbeid og drift med fokus på kartlegging av områder som kan inneholde slike arter.
Naturmangfold - vi tar vare på kulturlandskapet	Iht. plan	Blir ivaretatt ved prosjektarbeid og drift.
Naturmangfold - vi tar vare på naturen vår med fokus på et mangfold av arter	Iht. plan	Blir ivaretatt ved prosjektarbeid og drift med fokus på kartlegging av områder som kan inneholde slike arter.
Transport - fossilfri tjenestepersonbiler i 2024 – utskiftning av tjenestebiler	Iht. plan	Innkjøp av fossilfri maskiner og biler gjøres der dette er mulig. Tilgang til infrastruktur på lokasjon Solgårdskog kan være en utfordring for fremtidig investering i fossilfrie kjøretøy.
Transport - gangeandel på 25 % 2030 i mossesamfunnet	Iht. plan	Ansatte oppfordres til å gå der dette er mulig og hensiktsmessig.
Transport - sykkelandel på 8 % 2023 i mossesamfunnet	Iht. plan	Ansatte oppfordres til å sykle der dette er mulig og hensiktsmessig. Det vurderes å anskaffe el sykler til administrativt bruk.

Enhet miljø og landskap

Tjenesteområdebeskrivelse

Enhet miljø og landskap har et bredt spekter av oppgaver med hovedfokus på en bærekraftig og helhetlig forvaltning og drift av natur og miljø, samt videreutvikling av gode møteplasser og overordnede planer for grønn mobilitet.

Enheten består av:

- fellesressurser med ansvar for samordning av oppgaver og juridiske vurderinger på tvers av fagområder innenfor hele kommunalområdet. Dette inkluderer blant annet forhandlinger av utbyggingsavtaler.

- avdeling natur, klima og bymiljø
  Ansvar for planlegging, utvikling og forvaltning av kommunens torg, byrom, parker, gatetrær, badestrender, friområder, lekeplasser, turstier, statlige friluftsområder og verneområder. Forvaltning av kommunens renovasjonsordning, parkeringsarealer og ivaretakelse av parkeringsbestemmelsene på offentlig vei- og gategrunn samt overordnet sykkel- og mobilitetsplanlegging er andre store og viktige ansvarsområder. Videre har avdelingen ansvaret for utarbeidelse av kommunens klimabudsjett, og er delegert myndighet som kommunens forurensningsmyndighet.

- avdeling landbruk
  Ivaretar fagområdene jordbruk, skogbruk og viltforvaltning i Moss og Råde kommuner gjennom et administrativt vertskommunesamarbeid. Dette innebærer blant annet tilskuddsforvaltning til jordbruksproduksjon og miljøtiltak i landbruket, kontrolloppgaver knyttet til tilskuddsordningene innen jordbruk og skogbruk, forvaltning av kommuneskogene i Moss og Råde og oppfølging og kontroll av skogforyngelse som klimatiltak. I tillegg kommer ledelse og koordinering av ettersøkstjenesten for skadet vilt.

- avdeling drift park og friluft
  Ansvar for drift og vedlikehold av kommunens torg, byrom, parker, badestrender, friområder, lekeplasser, turstier, statlige friluftsområder og verneområder. Videre har avdelingen driftsansvaret for Skjærgårdtjenesten i Mosseregionen (Vestby, Moss og Råde) samt Vansjøtjenesten i Moss kommune. Oppgavene til disse tjenestene inkluderer strandrydding, renovasjon på friområdene, tilrettelegging av brygger, båtfester, toaletter og naturoppsyn.

Enheten er også kontaktpunkt mot Mosseregionens interkommunale brann og redning (MIB) med hensyn til feiing, tilsyn og beredskap mot brann og andre ulykker.

Utvikling og utfordringer

Aktivitetsnivået i 2022 oppleves som høyt. Det er stort påtrykk av henvendelser fra publikum, og forventningene til kvalitet i byrom, parker og friluftsområder er høye. I løpet av sommermånedene har det vært hele 21 sommerhjelper i engasjementer av ulik varighet ved avdeling drift park og friluft. Av disse var seks stk under 18 år. Det har vært mange positive tilbakemeldinger fra publikum i sommermånedene knyttet til beplantning og trivsel i sentrum.

"Meld ifra" tjenesten på kommunens nettsider er et viktig verktøy i oppfølgingen av henvendelser. Videre jobbes det med videreutvikling av kommunens nettsider for at innbyggerne i størst mulig grad skal finne god og relevant informasjon, samt benytte seg av elektroniske søknadsskjemaer.

Innføringen av parkeringsavgift for el-biler med 50 prosent takst i sentrumskjernen har bidratt til at langtidsparkeringen i stor grad har flyttet ut av bykjernen, og dermed gitt plass for de som ønsker å besøke sentrum og de næringsdrivende. Dette er positivt for bymiljøet. Parkering på Fiske er gratis for alle, mens på Myra er det gratis parkering for elbiler. Handlingsplanen for parkering som er utarbeidet vil følge opp med flere tiltak i tråd med vedtatt parkeringsstrategi.

Kommunen har utfordringer knyttet til spredning av fremmede arter som en konsekvens av bla dumping av hageavfall i naturen og forflytning av infiserte masser. Fremmede arter er en trussel mot naturmangfoldet vårt. Dette er et område som krever langsiktig og systematisk oppfølging, og bør prioriteres høyere kommende år dersom man skal klare å forhindre større spredning.

Det er utarbeidet en plan for utvikling av Albyhagen som i april ble vedtatt lagt ut på høring. Planen inkludert kostnadsoverslag legges frem for politisk behandling i Landbruk, samferdsel, natur og miljø utvalget 19.10. En endelig vedtatt plan vil gi føringer for det videre vedlikeholdet og utviklingen, og være et grunnlag for fremtidige tiltak som må ivaretas i kommende års budsjettprosesser.

Det er i løpet av 2. tertial gjennomført en oppgradering av Kongeveien i Mosseskogen. Bakgrunnen var et ønske om å heve standarden på strekningen slik at det blir god fremkommelighet for turgåere. Arbeidet er gjennomført i dialog med Viken fylkeskommune og Statens vegvesen som har forvaltningsansvaret for Den Fredrikshaldske Kongevei.

Prosjektet «Rent Mossesund» er per 2. tertial godt etablert. Ved hjelp av tildelte midler fra Miljødirektoratet er arbeidet med en tiltaksanalyse i gang og det jobbes med forberedelser knyttet til nødvendige undersøkelser og kartlegginger av forurensning, miner, ammunisjon, marint økosystem og geotekniske forhold på sjøbunnen.

Arbeidet med grønn mobilitet skjer i tett samarbeid med partene i Miljøløftet Moss. Det jobbes med både større gang- og sykkelveistiltak. Forskrift for elektriske sparkesykler ble vedtatt i Landbruk, samferdsel, natur og miljø utvalget per 31.8 og gir kommunen et verktøy for å begrense antall aktører og bruken av elsparkesykler.

Klimaendringer og klimatilpasning har stadig større fokus. Arbeidet med en klimatilpasningplan er godt i gang og forventes ferdigstilt i løpet av 2023 etter en bred forankring og medvirkningsprosess. Nettverk er under etablering og det har i løpet av 2. tertial vært fokus på kunnskapsinnhenting og erfaringsutveksling med andre kommuner og organisasjoner.

Status økonomi

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. hiå. 2022	Regnskap hiå. 2022	Avvik hiå.	Rev. bud. 2022	Siste prognose	Avvik prognose i kr
Sum	44 035	40 208	3 827	72 010	71 010	1 000

Kommentar til status økonomi

Det meldes om merinntekter på 1 million kroner knyttet til parkering. I tillegg meldes det om flere forhold det er knyttet usikkerhet til, men hvor det ikke er lagt inn avvik per 2. tertial. Det ene er usikkerhet knyttet til aksjonen i forbindelse med oljeutslipp fra Nordvard, og om denne aksjonen vil påføre kommunen kostnader som ikke dekkes gjennom refusjoner fra Kystverket. Den andre usikkerheten er knyttet til om selvkostområdet renovasjon vil balansere ved utgangen av året eller om tjenesten i stedet vil belaste kommuneregnskapet med et mulig underskudd. Den tredje usikkerheten er knyttet til om det vil bli utbetalt tilskudd til innkjøp av varmepumper.

Nordvard:
Lørdag 20.8 ble det registrert et oljeutslipp som viser seg å stamme fra Nordvard. Ettersom det stadig gulpes opp mindre mengder olje fra skipet er det igangsatt en aksjon i regi av kommunen i samarbeid med Mosseregionens interkommunale brann og redning (MIB), Interkommunalt utvalg mot akutt forurensning i Viken Øst (IUA Østfold) og Kystverket. Alle påløpte kostnader både i akuttfasen og i den pågående aksjonen vil bli belastes kommunen, men det er mulig å søke om refusjon fra Kystverket. Foreløpige signaler fra MIB og IUA tyder på at oljeutslippet hittil har kostet ca 0,65 millioner kroner. Ettersom aksjonen fortsatt pågår er foreløpige prognoser for 2022 knyttet til oljeutslippet på ca 1 million kroner. Det forventes at Kystverket refunderer alle påløpte kostnader, men ingen lovnader er gitt fra statlige myndigheter, og det er derfor knyttet usikkerhet til om kommunen vil bli påført en endelig kostnad og evt. størrelsen på denne.

Renovasjon:
Selvkostområdet renovasjon hadde ved inngangen av 2022 et negativt fond på 3,9 millioner kroner. Gebyrene ble økt i 2022 for å hente inn underskuddet, men i 2. tertial har MOVAR varslet kommunen om en betydelig kostnadsøkning som ikke har vært inkludert i tidligere prognoser. Kostnadsøkningen skyldes at forbrenningskostnadene har økt betraktelig den siste tiden i tillegg til at det er innført to nye CO2-avgifter; hvor den ene går på forbrenning og den andre på klimakvoter. Kostnadsøkningen innebærer at prognosene for selvkostområdet viser balanse, men avhengig av hvor stor kostnadsøkningen blir vil det kunne bli et underskudd på tjenesten. Et underskudd vil føre til at det negative fondet øker, og at beløpet må dekkes av det øvrige kommunebudsjettet.

Tilskuddsordning til innkjøp av varmepumper:
I forbindelse med behandlingen av 1. tertialrapport ble det bevilget 0,4 millioner kroner til opprettelse av en tilskuddsordning for varmepumper. Det er per utgangen av september ikke vedtatt en slik tilskuddsordning, og selv om slik ordning vedtas i løpet av høsten vil beløpet med stor sannsynlighet ikke bli benyttet inneværende år. Årsaken til det er at utbetalinger først vil skje etter at ordningen er innført, og søkere som har fått innvilget sin søknad kan dokumentere at varmepumpe er installert. På grunn av stor etterspørsel etter varmepumper i markedet vil det måtte påregnes leveringstid for vare og montering. Det er derfor knyttet usikkerhet til om det er realistisk med utbetalinger i budsjettåret 2022.

Parkering:
Parkeringsinntektene har økt i 2022 dels som følge av utskriving av flere kontrollsanksjoner, og dels som følge av mer aktivitet i sentrum sett i forhold til de foregående år med pandemi. Innføring av 50% betaling for elbiler i bykjernen kan ha bidratt til høyere inntekter, men har også bidratt til at flere elbiler som tidligere langtidsparkerte i sentrumskjernen nå parkerer gratis på innfartsparkeringene, bla på Myra. Det ble i økonomiplanen lagt inn en bevilgning på 1,5 millioner kroner som følge av at parkeringen på Domus torget opphører i forbindelse med utbyggingen av Amfi-kvartalet. Denne utbyggingen lar vente på seg, og kommunen har fortsatt inntekter fra dette parkeringsarealet. Isolert sett skulle dette tilsi et overskudd i samme størrelsesorden. Det er imidlertid innført gratis parkering på Fiske p-plass som et avbøtende tiltak for å få flere til å benytte seg av dette arealet som en "innfartsparkering". Dette tiltaket har ført til mindreinntekter. I tillegg er strømutgiftene i år langt høyere enn tidligere år, og foreløpig ligger det an til et merforbruk på ca 0,2 millioner kroner. Samlet sett meldes det derfor om

merinntekter på 1 millioner kroner vedr. parkering.

Beplanting/forskjønnelse Halmstad:
I forbindelse med behandlingen av 1. tertialrapport ble det bevilget 0,2 millioner kroner til beplanting/forskjønnelse Halmstad. Midlene er benyttet til innkjøp av 15 sirkler/plantekasser til lysmaster samt fem medium store blomsterfat som vil bli beplantet og utplassert neste vår/sommer. Flere benker vil også bli kjøpt inn og plassert ut, i tillegg til at enkelte strakstiltak er gjennomført inneværende år.

I økonomiplanen for 2021-2024 ble det lagt inn et budsjettkutt på 0,62 millioner kroner per år knyttet til redusert beplantning og drift av fontener. På grunn av ledighet i stillinger inneværende år har det allikevel vært rom for innkjøp av sommerblomster og drift av enkelte fontener i sentrum. Drift av fontenen på Sjøbadet har det ikke imidlertid ikke vært rom for å drifte innenfor årets budsjett, og fontenen i Rådhusparken har behov for omfattende rehabiliteringsarbeid før den kan settes i drift. En slik investering må vurderes i forbindelse med budsjettarbeidet for 2023-2026.

Strømutgiftene er i år langt høyere enn tidligere år, og foreløpig ligger det an til et merforbruk på ca 0,2 millioner kroner i 2022 innenfor enheten.

Status økonomiplantiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Status	Statusbeskrivelse
Aktivitetsendringer					
Grunnbemanning park og friluft	2600	2600	0	Ferdig	Bemanningen er økt i tråd med bevilgningen.
Sum	**2600**	**2600**	**0**		
Sum tiltak	**2600**	**2600**	**0**		

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	1,68 %	3,10 %	4,78 %
Årlig sykefravær 2021	1,19 %	9,46 %	10,65 %
Årlig sykefravær 2022	2,45 %	4,21 %	6,66 %
Sykefravær 2. tertial 2021	0,65 %	10,89 %	11,54 %
Sykefravær 2. tertial 2022	1,64 %	3,85 %	5,49 %

Sykefraværet ved enheten er fortsatt høyt selv om det er på vei ned etter en lengre periode preget av flere langtidsfravær. Fraværet for 2. tertial er på 5,49 % mot 8,34 % i 1. tertial. Både korttidsfraværet og langtidsfraværet er synkende. Selv om fraværet ikke skyldes forhold ved arbeidsplassen, vil det i tiden fremover jobbes med arbeidsmiljøtiltak som virker samlende på enheten ettersom enhetens 3 avdelingene har ulike lokasjoner i kommunen (Moss rådhus, gamle Rygge rådhus og Solgaard Skog).

Det er registrert fem avvik knyttet til HMS innenfor enheten per 2. tertial 2022.

Status politiske vedtak

Verbalvedtak

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Administrasjonen bes gå i dialog med Viken fylkeskommune for å kartlegge mulighetene for gratis buss i Moss kommune. Dialogen om gratis buss, bør opprettes så raskt som mulig.	Iht. plan	Kommunen er i dialog med fylkeskommunen i forbindelse med problematikken rundt innsnevringen av kanalbroa. Det ses på alternative traséer for bussen slik at den ikke står i samme kø som øvrig trafikk til/fra Jeløya. Det anses ikke som aktuelt fra Østfold kollektivtrafikk/fylkeskommunens side å gå i gang med kampanjer for å få flere til å benytte bussen før alternative traséer er etablert.
Administrasjonen bes utarbeide en sak om tildeling av subsidier til innkjøp av varmepumper til innbyggerne i Moss kommune. Det utarbeides et forslag til kriterier/retningslinjer for en tilskuddsordning, der innbyggerne kan søke om tilskudd til innkjøp/montering av varmepumper. Det settes av 400 000 til formålet. Forslaget skal behandles i hovedutvalg for landbruk, samferdsel, natur og miljø og kommunestyret høsten 2022.	Forsinket	Sak legges frem for behandling i LSNM-utvalget 23. november.
Det kartlegges om kommunen eier egnede skogsareal som kan være aktuelle å melde inn til ordningen «frivilling vern».	Iht. plan	Dette vil være en del av vurderingen gjennom utarbeidelse av en skjøtselsplan for kommuneskogen som er igangsatt høsten 2022.
Det skal søkes om midler til å sette opp telleapparat/måle-skilt for antall syklende på sentrale sykkeltraser for å følge utviklingen i antall syklende, og som motivasjon for forbipasserende trafikanter.	Iht. plan	Ses på og vurderes forbindelse med prosjektet for digitalisering/sensorikk. Det ble etablert en sensor i Bråtengata i august, og det planlegges for en sensor i Osloveien. Det er ønskelig med målinger av situasjonen før det igangsettes tiltak for gående og syklende for å måle effekten av de tiltak som etableres. Kommunen har også bedt Viken fylkeskommune om tillatelse til å legge ned en sensor på Kanalbroa for å måle antall passeringer av både biler og syklende.
Kommunalområde for Plan, miljø og teknikk utarbeider retningslinjer for at lag, foreninger og frivillige organisasjoner kan søke om ettergivelse av byggesaksomkostninger. Saken fremmes til kommunestyret.	Ferdig	Tilskuddsordning vedtatt i kommunestyret februar 2022 (sak 007/22). Per utgangen av 2. tertial er det fattet vedtak om utbetaling av 176 861 kroner til 5 ulike lag og foreninger.
Moss kommune retter en henvendelse til Viken fylkeskommune hvor det understrekes behovet for en utvidelse av kollektivtilbudet i Moss og regionen rundt, samt at Moss kommune er interessert i å ta del i eventuelle forsøk med gratis shuttle-buss, i rushtiden og for pendlerne, autonome busser samt utprøving av ny takst/sone- og betalingsstruktur.	Iht. plan	Dette jobbes det med i Miljøløftet Moss i forbindelse med kortsiktige og langsiktige tiltak bla i forbindelse med innsnevringen av kanalbroa.

Klima

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Klimakommunikasjon - fortelle våre klimahistorier	Iht. plan	Arbeidet skjer i tett dialog med kommunens kommunikasjonsenhet. Handlingsplan for klimakommunikasjon ble vedtatt av LSNM-utvalget 1. juni.
Naturmangfold - vi bekjemper fremmede, invaderende arter	Iht. plan	Dette er et kontinuerlig arbeid hvor alle avdelinger må bidra i arbeidet. Spredningen av fremmede arter er en konsekvens av bla dumping av hageavfall i naturen og forflytting av infiserte

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
		masser. Enhet miljø og landskap koordinerer arbeidet og har utarbeidet rutiner for bekjempelse av fremmede arter samt rutiner for håndtering av jordmasser som er gjort kjent for alle enheter i kommunalområde. Det er også arrangert fagdager internt i kommunalområde for å øke kompetansen i tillegg til at sommervikar er engasjert for å jobbe ute i felt.
Naturmangfold - vi holder naturen fri for forsøpling og forurensning	Iht. plan	Enheten har et hovedansvar i kommunen for å holde naturen fri for forsøpling og forurensning. Dette skjer gjennom blant annet koordinering av strandrydding, behandle forurensningssaker og rydde opp. Skjærgårdstjenesten arbeider mye med marin forsøpling. Det har i løpet av 2. tertial vært flere større akutte utslipp til naturen bla oljeutslipp fra Nordvard i Mossesundet. Utslippet har ført til iverksettelse av en aksjon i kommunal regi.
Naturmangfold - vi tar vare på kulturlandskapet	Iht. plan	Moss har et rikt kulturlandskap som ivaretas gjennom løpende forvaltning og drift av arealene. I 2. tertial har bla Kongeveien gjennom Mosseskogen blitt oppgradert.
Naturmangfold - vi tar vare på naturen vår med fokus på et mangfold av arter	Iht. plan	Gjennom skjøtsel av friområder og parker skal naturmangfold alltid være med i vurderingene. Skjøtselen skal i hovedsak fremme naturmangfold.
Transport - etablere bilpool i Moss	Ferdig	Politisk sak vedtatt i Formannskapet per 03.05.22. En bildeleordning med leverandøren MOVE ABOUT ble iverksatt i august. Ordningen fungerer på den måten at kommunens tjenestebiler som er en del av denne avtalen vil være tilgjengelig for privat leie utenfor kommunens arbeidstid (07:00 - 17:00) på hverdager og i helger. Bestilling og tilgang til bilene får man i appen Move About, som lastes ned og sette opp på telefon. Per 2. tertial er det kun 2 biler som inngår i ordningen. Det er 3 biler til som skal settes i drift så snart det er avsatt dedikerte ladeplasser for disse.
Transport - etablere ordning for leasingordning av elsykler for ansatte	Ferdig	Moss kommune har en avtale med Fortuna HR og Kias Sport & Sykkel om å levere elektriske sykler for leasing til kommunens ansatte. Ordningen trådte i kraft i april. Tilbud og informasjon om leasing av elsykler er sendt ut til alle ansatte.
Transport - gangeandel på 25 % i 2030 i mossesamfunnet	Iht. plan	Ulike tiltak for å gjøre det attraktivt å gå er under planlegging, og det ses blant annet på å gjøre veien til/fra ulike holdeplasser mer attraktive samt etablering og vedlikehold av ulike snarveier. Spesielt ses det på tiltak både på kort og lang sikt for å gjøre det mer attraktivt å gå eller sykle i forbindelse med innsnevringen av kanalbroa.
Transport - parkeringsstrategi og tilhørende handlingsplan	Iht. plan	Parkeringsstrategi for partene i MIljøløftet Moss ble vedtatt i desember 2021. Denne følges opp av en handlingsplan for parkering for Moss kommune som legges frem for LSNM-utvalget 19.oktober.
Transport - sykkelandel på 8 % i 2023 i mossesamfunnet	Iht. plan	Det arbeides med tiltak for å følge opp vedtatt plan for hovednett for sykkel. I løpet av 2. tertial har det bla vært jobbet med detaljprosjektering av tiltak i Bråtengata, det er etablert fortau på strekningen Longs Plass - Kanalbroa, og det er igangsatt et arbeid med tilrettelegging av Osloveien for gående og syklende. Flere nye sykkelstativer er på plass i sentrum, og har vært jobbet med en kartlegging av behov for flere sykkelstativ.

Enhet samfunnsutvikling

Tjenesteområdebeskrivelse

Enheten er en tverrfaglig enhet som er satt sammen for å styrke satsningen på arbeidet med helhetlig og bærekraftig samfunnsutvikling. Enheten har blant annet som oppgave å ivareta kommunens behov for strategiske, langsiktige og overordnede planleggings- og utviklingsoppgaver. Enheten skal gi gode beslutningsgrunnlag, gjennomføre og bistå med gode og effektive plan- og strategiprosesser og sikre god oppfølging og gjennomføring av vedtatte planer, og delta i/lede nettverk for å sikre helhetlig utvikling i samsvar med kommunens overordnede mål, strategier og planer. Enheten skal jobbe kunnskapsbasert, forebyggende og langsiktig.

Enhetens arbeidsoppgaver omfatter blant annet: Samfunnsplanlegging, overordnet areal- og transportplanlegging, klimaplanlegging og klimaledelse, koordinering av kommunens folkehelsearbeid og sosial bærekraft. Avdelingen har 8,5 årsverk, hvor 1,5 av stillinger er koordinerende stillinger som skal betjene samarbeidsorganene Miljøløftet Moss og MIPR.

Utvikling og utfordringer

Enheten har etterslep på oppgaver etter et krevende år i 2021, med tanke på stor turnover og vanskelige arbeidsforhold for samhandling i koronasituasjonen, spesielt med tanke på å iverksette tverrfaglige satsninger både internt og ut mot kommunesamfunnet.

I 2022 er det jobbet med flere store planer som er prioritert gjennom planstrategien; naturmangfoldplan, kommunedelplan for Høyda, kommunedelplan for sentrum, kommunedelplan for Halmstad, kommunedelplan for bolig og levekårskartlegging.

Enheten skal jobbe ut mot mossesamfunnet og legger de store samfunnsutfordringene til grunn for vårt arbeid. Moss ligger dårligere an enn landsgjennomsnittet på flere helserelaterte faktorer. Enkelte av områdene viser allikevel til positiv utvikling. Det er viktig å målrette tiltak som kan øke arbeidsdeltakelse, fremme folkehelsa og redusere sosiale helseforskjeller og utenforskap. Tidlig innsats er et nøkkelbegrep i folkehelsearbeidet.

Vi må også omstille oss til lavutslippssamfunnet, hvilket innebærer at alle i kommuneorganisasjonen må innarbeide klimaperspektivet i sitt arbeid, og at vi jobber med å tilrettelegge for omstilling for samfunnet som helhet. Samfunnsfunksjoner og befolkningens sikkerhet skal ivaretas og sikres mot menneskeskapte og naturbaserte trusler.

Status økonomi

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. hiå. 2022	Regnskap hiå. 2022	Avvik hiå.	Rev. bud. 2022	Siste prognose	Avvik prognose i kr
Sum	11 544	10 239	1 304	15 328	14 628	700

Kommentar til status økonomi

Samfunnsutvikling har et foreløpig mindreforbruk på andre driftsposter som i hovedsak skyldes at enheten har store periodevise utgifter knyttet til kjøp av tjenester og bruk av konsulenter i plan- og

utviklingsarbeid. Blant annet gjelder dette større kartleggingarbeid i forbindelse med naturmangfoldplanen.

Enheten forventer et mindreforbruk knyttet til en vakant stilling og større sykefraværsrefusjon enn budsjettert. Enheten forventer et mindreforbruk på 0,7 millioner kroner ved utgangen av året knyttet til lønnsutgifter og refusjoner.

Status økonomiplantiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Status	Statusbeskrivelse
Vedtak forrige periode					
Redusere omfanget av folkehelsearbeidet	-250	-250	0	Ferdig	Gjennomført nedbemanning 2021
Sum	**-250**	**-250**	**0**		
Nye tiltak					
Kompas prognoseverktøy	0	0	0	Ferdig	Bestilt innenfor ramma
Samarbeidsavtale om Etablerertjenesten i Viken 2022-2025	125	125	0	Ferdig	Samarbeid er etablert.
Sekretariat interkommunalt politisk råd (KST sak 34/21)	350	350	0	Ferdig	Sekretariat er etablert med koordinator i 50% stilling
Kartlegging i sjø - naturmangfoldplan	1000	1000	0	I arbeid	Anskaffelsesprosess er gjennomført og kartlegging er under arbeid.
Planressurser ihht planstrategi (KST sak 72/21)	2850	2850	0	Ferdig	Ansettelser er gjennomført, fordelt på tre enheter i PMT.
Sum	**4325**	**4325**	**0**		
Sum tiltak	**4075**	**4075**	**0**		

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2021	0,32 %	0,63 %	0,95 %
Årlig sykefravær 2022	2,15 %	3,61 %	5,76 %
Sykefravær 2. tertial 2022	1,16 %	4,88 %	6,05 %

Enheten har hatt en økning i sykefraværet i 2022. Mye av dette skyldes langtidsfravær som ikke er jobbrelatert. Samfunnsutvikling har vært igjennom en periode med stor turnover i 2022, noe som har resultert i stor arbeidsbelastning på flere ansatte i perioder. Arbeidsoppgavene, som i stor grad omfatter tverrfaglige samarbeidsprosjekt, har vært vanskelige å gjennomføre på en god måte i de lange periodene med hjemmekontor. Enheten er nå fulltallig og fokuserer på å bygge fellesskap og gode arenaer for samarbeid internt og eksternt.

Status politiske vedtak

Verbalvedtak

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Kommunedelplan for Halmstad skal utarbeides så raskt som mulig i løpet av 2022.	Iht. plan	Planarbeidet for kommunedelplan for Halmstad ble igangsatt i juni 2022. Planprogram for kommunedelplanen er utarbeidet og planprogrammet er lagt ut på høring i september 2022.
Trygg og oversiktlig fremkommelighet for gange og sykkel er viktig for gode lokalmiljø i kommunen vår. «Trygghetsvandring» er en metode som ble bruk på Øreåsen i fjor, der kommunen sammen med lokalbefolkning og nøkkelpersoner som skoleledere og andre gir innspill til lokale forhold som bør utbedres. Stengsler, kanter, hull, manglende belysning og annet generelt vedlikehold som er viktig for trivsel og god helårs fremkommelighet for myke trafikanter kartlegges som grunnlag for utbedring. I 2022 skal det gjøres flere slike vandringer i kommunen, og resultatet av kartlegging om fremdriften på utbedringen skal rapporteres til utvalget for Landbruk, samferdsel, natur og miljø.	Iht. plan	Det er gjennomført trygghetsvandring på Høyda i april. Vandringen ble gjennomført i regi av kommunen ved SLT koordinator og med deltakelse fra areal- og samfunnsplanleggere fra enhet samfunnsutvikling, MKE, politiet, Øreåsen skole, Ekholt kirke og Ekholt og Dilling velforening. Runden gikk fra Melløs stadion, via Melløsparken, gjennom Rabekkgata og tilbake til Melløs stadion via gang- og sykkelveien som går mellom stadion og næringsbebyggelsen. Vandringen er lagt til grunn som kunnskapsgrunnlag for Høydaplanen og skal følges opp med noen konkrete funn, som lyssetting av idrettsanlegg. Det planlegges for trygghetsvandring på Halmstad til høsten. Andre aktuelle områder for trygghetsvandring i løpet av 2022 er Moss sentrum og Kambo. Det har vært orientert om trygghetsvandringer i LSNM.

Klima

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Andre klima-, miljø og naturtiltak	Iht. plan	Enheten jobber med klimaplanlegging og klima- og miljøledelse. Vi bistår med implementering av klimaplanen i kommuneorganisasjonen og mossesamfunnet.
Klimakommunikasjon - fortelle våre klimahistorier	Iht. plan	Miljøløftet Moss, oppdatering av hjemmesiden mm. Åpen dag på bylab, utstilling om klima og naturmangfold. Planlegger deltakelse i miljøfestivalen Moss. Enheten deltar jevnlige møter om klimakommunikasjon, herunder gjennomføring av konkrete prosjekt som f.eks "den verdifulle hagen", i utarbeidelse av en strategi for klimakommunikasjon for kommunen.
Naturmangfold - ta vare på naturen, bekjempe fremmede arter og holde naturen fri for søppel og forurensning	Iht. plan	Jobber med utarbeidelse av naturmangsoldsplan, herunder utredninger og kartlegginger.
Transport - gangeandel på 25 % 2030 i mossesamfunnet	Iht. plan	Miljøløftet Moss jobber med oppfølging av tiltakslisten i LAT-rapporten (langsiktige avbøtende tiltak). Enheten deltar i arbeidsgruppe for grønn mobilitet, der det blant annet jobbes med tiltak for å tilrettelegge for gående, f.eks i forbindelse med innsnevring kanalbrua. Enheten jobber med å tilrettelegge for gode gang og sykkelveiforbindelser i overordnet planlegging og arealplanlegging, med spesielt fokus på Høyda. Enhet for samfunnsutvikling har ansvar for å utarbeide gatebruksplan for Moss sentrum, og arbeidet startet opp i april.

Oppdrag	Status	Beskrivelse status
Transport - kollektivandel buss på 15 % 2030 i mossesamfunnet	Iht. plan	Gjennom deltakelse i Miljøløftet Moss jobber enheten som pådriver og samarbeider om konkrete prosjekt med Viken. Miljøløftet Moss følger opp forslag til tiltak fra lokalpolitikere som går på utbedring av kollektivtilbudet, herunder forlengelse av kollektivruter jernbane og buss. Enheten har fokus på tilrettelegge for utvikling av gode kollektivløsninger i pågående arealplaner. Enheten deltar i arbeidet med oppfølging av tiltak i veien til holdeplassen, forbedre tilgjengelighet og reisevei til holdeplasser. Det jobbes med oppfølging av parkeringsstrategi, arbeid med handlingsplan og konkrete tiltak.
Transport - sykkelandel på 8 % 2023 i mossesamfunnet	Iht. plan	Gjennom Miljøløftet Moss jobber enheten med oppfølging av tiltakslisten i LAT-rapporten bidrar til å planlegge gode løsninger for syklister som erstatning for sykkelvei innfartsveien. Enheten deltar i arbeidsgruppe for grønn mobilitet, der det blant annet jobbes med tiltak for å tilrettelegge for syklister, f.eks i forbindelse med innsnevring kanalbrua. Enheten jobber med å tilrettelegge for gode gang- og sykkelveiforbindelser i overordnet planlegging og arealplanlegging, med spesielt fokus på Høyda. Enhet for samfunnsutvikling har ansvar for å utarbeide gatebruksplan for Moss sentrum, og arbeidet startet opp i april.
Transport - tjenestereiser Moss kommune - redusere utslipp med 50 %	Iht. plan	Ansatte ved enheten prioriterer miljøvennlige reiser i arbeidstiden, sykkel og samkjøring. De ansatte skal vurdere nødvendigheten av samlinger og møter som medfører lang reisevei, og vil prioritere digital deltakelse der det er mulig.

Fellesposter drift

Status økonomi

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. hiå. 2022	Regnskap hiå. 2022	Avvik hiå.	Rev. bud. 2022	Siste prognose	Avvik prognose i kr
890-Fellesposter drift	-117	-496	380	-37 242	-37 842	600
891-Moss Kommunale Eiendomsselskap KF	281 355	281 356	-1	281 355	292 355	-11 000
892-Lønn og pensjon	-26 130	-104 216	78 086	-111 286	-136 286	25 000
Sum	**255 108**	**176 644**	**78 464**	**132 827**	**118 227**	**14 600**

Kommentar til status økonomi

Fellesposter får i sum et mindreforbruk på 14,6 millioner kroner.

Kommunestyret fattet vedtak i sak 183/20 om å bevilge 2,5 millioner kroner i tilskudd av nye klubblokaler til Ekholt Ballklubb. Beløpet ble uteglemt i tertialrapporter i 2021. Ved behandling av tertialrapport første tertial 2022 vedtok kommunestyret å bevilge 3,1 millioner kroner i tilskudd til Ekholt Ballklubb utover bevilgningen på 3,1 millioner kroner som allerede var foreslått i saken fra kommunedirektøren, jf. sak 53/22. Det legges til grunn i denne saken at sistnevnte beløp skulle ha vært 2,5 millioner kroner i stedet for 3,1 millioner kroner, og at differansen på 0,6 millioner kroner kan brukes til å saldere budsjettreguleringen etter 2. tertial 2022.

I første tertial ble MKEiendom tilført 5 millioner kroner som følge av høyere strømpriser. I tillegg dekket MKEiendom 5 millioner kroner gjennom sitt strømfond. MKEiendom kom i begynnelsen av september med en prognose som tilsa at de burde tilføres ytterligere 15 millioner kroner. Strømprisen i begynnelsen av oktober ligger på en del lavere nivå enn for én måned siden. Det legges til grunn at overføringen til MKEiendom bør økes med 11 millioner kroner utover det som allerede er bevilget. Det understrekes at anslaget er usikkert.

I budsjettreguleringen etter 1. tertial 2022 ble det avsatt 25 millioner kroner som skal kompensere for prisvekst. Beløpet blir nå brukt for å saldere budsjettreguleringen etter 2. tertial 2022.